VANDAAG

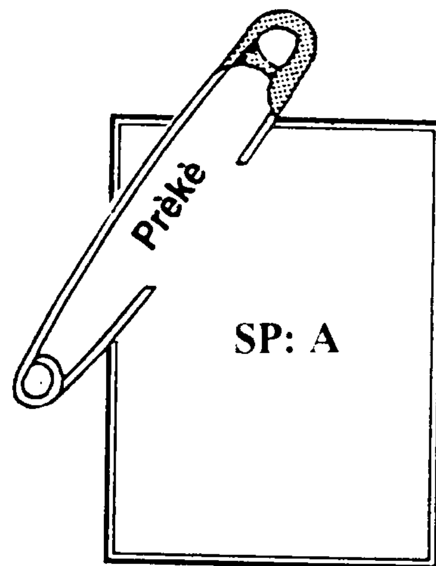

LEO CHANCE

...goedkoper...

111E JAARGANG — NO.: 222 MAANDAG 26 SEPTEMBER 1994

AMIGOE

SP: A

Woensdag in Port au Prince parlement bijeen over amnestiewet

Aristide-aanhang juicht na dodelijk optreden VS

PORT-AU-PRINCE/CAP HAITIEN - Na een schietpartij tussen Amerikaanse mariniers en de Haïtiaanse politie, waarbij tien politiemensen werden gedood en een Amerikaan lichtgewond raakte, is feest uitgebroken bij de politiepost in Cap Haïtien, waar dit eerste gewelddadige optreden van de Amerikaanse interventiemacht plaats had. President Jean-Bertrand Aristide heeft inmiddels voor woensdag een vergadering van het parlement uitgeschreven in Port au Prince om het wetsontwerp te bespreken voor een amnestieregeling voor de militaire leiding. President Bill Clinton heeft zijn spijt betuigd over het schiet-incident maar daaraan meteen toegevoegd dat de Amerikaanse troepen niet zullen aarzelen op te treden als zij zich bedreigd voelen.

Honderden juichende en feestende Haïtianen trokken naar het door de politie verlaten kantoor en sjouwden met bedden, matrassen, tafels, stoelen en elektrische ventilatoren. De Haïtianen namen lachend foto's van elkaar en toonden vol trots de identiteitskaarten van gevluchte of doodgeschoten politiemensen en hun beruchte handlangers, de *'attaches'*. Bovendien bedankten ze herhaaldelijk de Amerikaanse mariniers voor hun komst. Volgens kolonel Tom Jones commandant van de mariniers in Cap Haïtien is niet exact na te gaan wie zaterdagnacht met schieten is begonnen. Volgens hem ontstond het vuurgevecht nadat een Haïtiaanse politieman met zijn Uzi-pistoolmitrailleur dreigde. De man zou geïrriteerd zijn geraakt omdat demonstranten de politiemensen in het bureau uitscholden. "Het is onmogelijk te zeggen wie als eerste het vuur opende. Maar ik hoop dat het onze luitenant is geweest. De mariniers zijn getraind om op te treden als zij geconfronteerd worden met een dreigende situatie."

VOOR KRIJGSRAAD

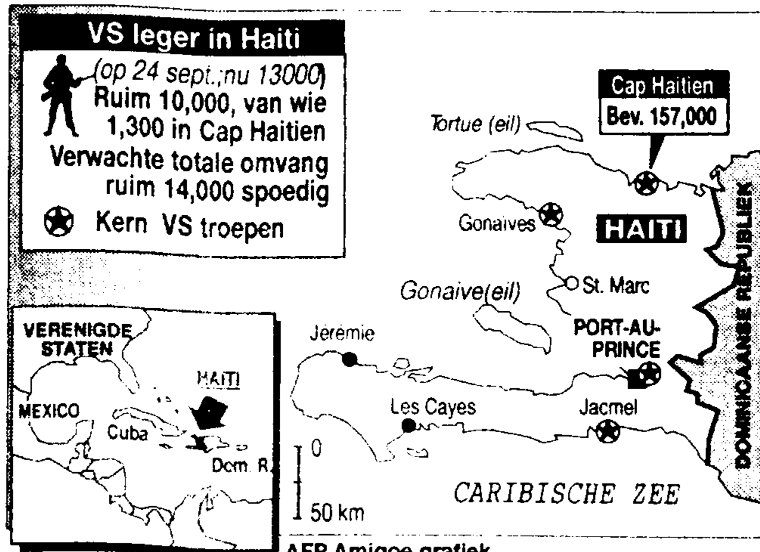
Jones zei dat de militaire leider van Haïti, Raoul Cedras, bij zijn bezoek aan Cap Haïtien de Amerikaanse troepen in zijn land ervan beschuldigde wreedheden te begaan. Cedras zou geëist hebben dat Jones wordt vervangen en voor de krijgsraad gebracht. Behalve Cedras bracht ook de commandant van de Amerikaanse troepen in Haïti, generaal Hugh Shelton, een bezoek aan deze noordelijke kustplaats.

Overigens werd van Amerikaanse zijde officieel verklaard dat inderdaad een Amerikaanse militair als eerste had geschoten. Deze zag de man met een Uzi een beweging maken welke hij als dreigend en intimiderend opvatte. De Amerikaan schoot en meteen barstte de schietpartij los. De naam van de betrokken luitenant is niet bekend gemaakt.

Het was het eerste incident waarbij door de Amerikaanse interventiemacht werd geschoten. President Clinton reageerde niet direct op de gebeurtenissen in Cap Haïtien. Tijdens een kerkdienst in Harlem, New York, zei hij "het gevoel te hebben dat steeds meer Amerikanen inzien dat wat wij in Haïti doen goed is en dat het de democratie in ons werelddeel steunt".

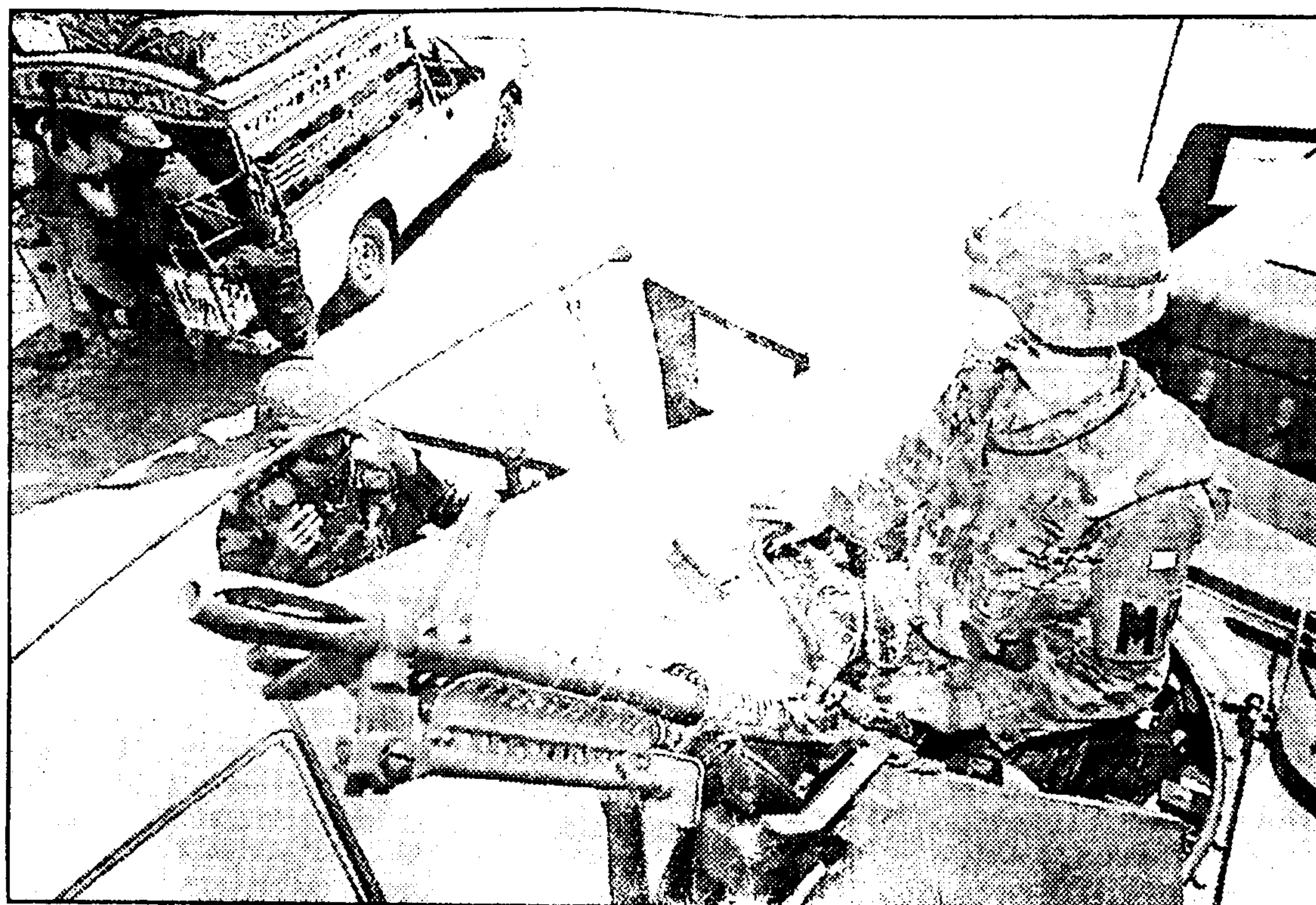
Minister van Defensie William Perry zei zondag dat de Amerikaanse troepen in ieder geval in Haïti blijven tot de verkiezingen van begin 1995. De minister was niet verbaasd over de schietpartij. "We waren op moeilijkheden

vervolg op pag. 10

AFP Amigoe grafiek

Op patrouille in Port au Prince

■ *PORT-AU-PRINCE - Zwaar bewapende Amerikaanse troepen patrouilleren in de straten van de Haïtiaanse hoofdstad nadat bij ongeregeldheden in de stad Cap Haïtien tien Haïtiaanse burgers werden gedood en een Amerikaanse soldaat gewond bij een schietpartij. Op de foto: gezeten in een gepantserd voertuig houdt deze Amerikaanse militair een oogje in het zeil.*

Vandaag begint in Haïti afkopen van wapens

Perry: Overdracht aan VN als situatie stabiel is

PORT AU PRINCE - De Amerikaanse minister Perry heeft in Haïti verklaard dat de Amerikaanse troepenmacht moet zorgen voor een evenwichtige situatie in Haïti. Pas daarna volgt de overdracht aan de vredesmacht van de Verenigde Naties. Vandaag begint de ontwapeningsactie in Haïti.

Minister Perry heeft al eerder verklaard dat de Amerikaanse soldaten tot na de verkiezingen in Haïti blijven. Volgens hem zal de VN-macht uit ongeveer zesduizend man bestaan. Hij schat dat minder dan de helft daarvan uit Amerikaanse soldaten zal bestaan. 'Misschien tweeduizend', zo opperde hij.

De voorzitter van de chefs van staven van de VS, generaal John Shalikashvili, heeft tijdens zijn verblijf in Haïti verklaard dat vandaag (maandag) begonnen zou worden met een programma waarbij de Amerikanen wapens gaan terugkopen van Haïtiaanse individuelen. De duizenden wapens welke onder de milities verspreid zijn moeten teruggevonden worden, zo heeft men generaal Cedras proberen duidelijk te maken.

De Amerikaanse top-generaal gaf ook als zijn mening dat het beter is voor generaal Cedras het land te verlaten als hij is teruggetreden. 'Dat is beter voor hem en voor ons', aldus Shalikashvili. Cedras heeft onlangs nog verzekerd dat hij wel aftreedt maar dat hij wel in Haïti blijft.

PORT-AU-PRINCE — De Haïtiaanse senaat heeft een speciale commissie ingesteld die zich moet buigen over de 'nadere bepalingen' rond de amnestie voor de militairen, zoals onlangs is overeengekomen door Haïti en de VS.

Ira: Drugshandelaren bij actie omgekomen

SIRJAN - De Iraanse politie heeft in het zuidoosten van het land acht drugsmokkelaars gedood.

Zij zouden deel uitmaken van een beruchte drugsbende, die actief is in de provincie Kerman, aldus het Iraanse persbureau IRNA zaterdagavond. Zware wapens, radiotoestellen en 250 kilo opium werden in beslag genomen. Bij de Iraanse politie vielen tijdens het treffen geen slachtoffers.

Grootste synagoge van Australië uitgebrand

SYDNEY - De grootste synagoge van Australie in Sydney is zondagavond in vlammen opgegaan. Waarschijnlijk is de brand door kortsluiting ontstaan, zo maakte de politie maandag bekend.

De brandweer had het vuur pas na meer dan twee uur onder controle, hoewel ze dankzij een alarminstallatie in het gebouw snel ter plaatse was. "Natuurlijk is de brand zeer zorgwekkend voor de joodse gemeente", zei woordvoerder Jeremy Jones van het Uitvoerend comite van de Australische joden zondag, toen brandstichting nog niet werd uitgesloten. Drie jaar geleden werd Sydney geconfronteerd met meerdere brandaanslagen op synagogen. Daarbij werd een godshuis volkomen verwoest.

Leden van de drieduizend zielen tellende joodse gemeente in de buurt van het centrum van de stad, toonden zich maandag het diepst getroffen door het verlies van de thora-rollen die zich in de synagoge bevonden.

DOESJANBE/MOSKOU — Russische grenswachters die de grens tussen Tadzjikistan en Afghanistan bewaken, hebben het afgelopen weekeinde 22 Tadzjiekse opstandelingen gedood.

Dat heeft een woordvoerder van de grenswacht maandag meegedeeld. Bij de botsingen werd ook een Russische grenswachter gedood door schoten die vanuit Afghanistan werden gelost.

■*TEGUCIGALPA - Sinds kort patrouilleren in de Hondurese steden soldaten op straat. Dit wegens de toenemende criminaliteit maar ook omdat er acties dreigden tegen de stijgende kosten van levensonderhoud.*

Militairen op straat in Hondurese steden

Chance: telefoneren goedkoper

Wet tariefsverlaging binnenkort naar Staten

WILLEMSTAD — Minister van Verkeer Leo Chance zegt zich aan zijn woord te zullen houden. De tarieven voor internationaal telefoonverkeer gaan omlaag, verzekert hij. De bijbehorende wetvoorstellen zegt hij spoedig naar de Staten te zullen sturen. De minister overweegt de *call back services* illegaal te verklaren.

De druk om de tarieven te verlagen wordt steeds groter. Ook Julio Constansia, die nieuwe Setel-directeur, liet na zijn officieel aantreden als eerste man bij Setel weten dat verlaging niet uit kan blijven.

De discussie over de tarieven is in gang gezet naar aanleiding van de concurrerende tarieven van de zogeheten *call back services*, die een steeds grotere hap uit de markt aan het wegbijten zijn. De terugbeldiensten bieden tarieven die soms tot 60 en 80 procent voordeliger zijn dan de Landsradiotarieven.

Het systeem is simpel en doeltreffend. Men wordt lid door een creditcard te overleggen (betaling in dollars). Door een nummer in de VS te bellen stelt men zich in verbinding met de terugbelcomputer. Die belt terug zodra er een lijn vrij is. De beller krijgt een kiestoon te horen waarna het abonneenummer in het buitenland gebeld kan worden. Men belt vanaf dat moment vanuit Amerika.

Zowel de eilandelijke als de landsoverheid zijn zich aan het beraden op het aanpakken van de kapers op de kust. Het mag duidelijk zijn dat het klantenverlies op termijn grote gevolgen zal hebben voor de inkomsten uit telefoonverkeer. Het wordt door de politici als onheus bevonden dat er een soort piraterij plaatsvindt, die wel gebruik maakt van bestaande voorzieningen maar die geen enkele bijdrage leveren aan de bestaande infrastructuur.

Het eilandgebied heeft een commissie ingesteld, terwijl minister Chance experts naar Colombia en Venezuela heeft gestuurd om te bekijken wat men daar onderneemt tegen de telefoondiensten. Chance: "In beide landen is het illegaal verklaard."

Hij zegt zich te beraden over maatregelen tegen de terugbeldiensten. "Ik kan het wel illegaal verklaren, maar dat gaat niet zomaar. Daar zijn wetswijzigingen voor nodig en dat moet je zorgvuldig aanpakken."

Geen Scandinavische tegenkandidaten meer

Willy Claes nieuwe secretaris van NAVO

BRUSSEL - De Belgische minister van Buitenlandse zaken, de sociaaldemocraat Willy Claes (55), wordt de nieuwe secretaris-generaal van de NAVO. Hij volgt de in augustus overleden Manfred Worner op.

De NAVO-ambassadeurs van de zestien landen van het bondgenootschap zijn maandag in Brussel akkoord gegaan met de benoeming van Claes. Het besluit moet nog formeel worden bekrachtigd.

Dit weekeinde maakte Noorse regering bekend de kandidatuur van Thorvald Stoltenberg, de belangrijkste concurrent van Claes, in te trekken. Stoltenberg wordt Europees commissaris, althans wanneer de Noorse bevolking akkoord gaat met toetreding tot de Europese Unie.

Maandag werd ook bekend dat een andere kandidaat, de voormalige Deense minister van Buitenlandse zaken, Uffe Ellemann-Jensen, zich neerlegde bij de benoeming van Claes. Daarmee was het laatste obstakel voor eenparigheid van stemmen opgeruimd.

Regering optimistisch over voorkomen epidemie

Longpest verspreidt zich verder in India

SURAT/NEW DELHI - In India zijn inmiddels de eerste gevallen van longpest buiten de stad Surat gesignaleerd waar volgens officiële cijfers al ten minste 44 mensen aan de zeer besmettelijke ziekte zijn bezweken. Volgens artsen moet dat aantal nog veel hoger liggen. Naar schatting vierhonderdduizend mensen zijn voor de ziekte gevlucht en hebben de infectie op die manier verspreid.

Volgens de autoriteiten zijn tot maandag ongeveer veertig mogelijke pestgevallen gesignaleerd in drie steden waar de epidemie nog niet voorkwam. In Bombay, 270 kilometer ten zuiden van Surat, werden negentien mensen met pest-symptomen in het ziekenhuis opgenomen. In de hoofdstad New Delhi zijn drie personen met symptomen die typisch zijn voor de pest, onder quarantaine gesteld. De overige gevallen komen voor in de staten Rajasthan en Maharashtra.

Surat lijkt na het vertrek van een vijfde van zijn bevolking op een spookstad. De bewoners is geadviseerd binnen te blijven om infectie te voorkomen. Sinds zondag zijn opnieuw vijftig mensen in het ziekenhuis opgenomen. Het totale aantal pestgevallen in de stad komt daarmee op 405.

Toch zijn de Indiase autoriteiten optimistisch dat het uitbreken van een grote epidemie kan worden voorkomen. Zeven van de 25 deelstaten en de hoofdstad New Delhi hebben hun gezondheidsdiensten in verhoogde staat van paraatheid gebracht. Aan de grenzen zijn controleposten opgezet, en scholen, bioscopen en andere druk bezochte plaatsen zijn voor een week gesloten.

Gorbatsjovs pensioen van 3,20 naar Nf 5000

MOSKOU - President Jeltsin van Rusland heeft besloten het pensioen van zijn voormalige rivaal Michail Gorbatsjov, dat vierduizend gulden (Nf 3,20) per maand bedroeg, aanzienlijk te verhogen. Dit heeft een woordvoerder van het Kremlin zaterdag gezegd.

Gorbatsjov, eens als hoofd van het Politburo en later Sovjet-president een van de machtigste mannen ter wereld, klaagde al geruime tijd over zijn pensioen van vierduizend roebel, dat in 1991 was vastgesteld en dat sindsdien niet meer was verhoogd ondanks de enorme inflatie. Jeltsin heeft Gorbatsjov nu een pensioen van 820.000 roebel toegekend, rond 630 gulden. Dat is weliswaar geen fortuin, maar wel veel in een land waar het minimumpensioen 20.500 roebel bedraagt. Gorbatsjov ontvangt voortaan zelfs meer dan Jeltsin; die heeft een maandsalaris van 646.000 roebel, vijfhonderd gulden. Gorbatsjov heeft zijn pensioen overigens niet direct nodig, want voor het toespreken van congressen over de hele wereld krijgt hij duizenden dollars.

Hoorzittingen BC vandaag begonnen

MAN belooft stevige oppositie bij behandeling bezwaren EOP

WILLEMSTAD — De hoorzittingen over de bezwaarschriften die zijn ingediend op het ontwerp Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP), zijn vanmorgen begonnen. Onder meer werden de indieners van een bezwaarschrift op het industrieplan Veeris en Spanish Water Resort gehoord. Vanmiddag is tot vijf uur gereserveerd voor ondermeer Weitje, Oostpunt en Siberie Fontein. Volgens eilandsraadslid Mayra Coffie (MAN) moet ieder bezwaarschrift ontvankelijk verklaard worden: "De natuur houdt niet op in je eigen tuin." De MAN belooft een stevig weerwerk te zullen leveren op het advies van het Bestuurscollege.

Coffie reageert op een mogelijk enge interpretatie van het Bestuurscollege van het begrip 'belanghebbende' bij het vaststellen van de bezwaarschriften die al dan niet ontvankelijk verklaard zullen worden. Onduidelijk is wie de ontvankelijkheid bepaalt. De afdeling Juridische Zaken kon vanmorgen nog geen duidelijkheid verschaffen. Als het aan Coffie ligt zullen alle bezwaarschriften, gebaseerd op milieuoverwegingen, ontvankelijk verklaard worden.

De eilandsraad krijgt pas aan het eind van de rit te maken met het EOP: als de hoorzittingen van het Bestuurscollege geweest zijn en een advies naar de eilandsraad is gegaan. De MAN heeft hiertegen bezwaar gemaakt, omdat de partij vindt dat de eilandsraad een onafhankelijk advies moet krijgen. In de eilandsraad worden de bezwaarschriften behandeld door de commissie aanhangige beroepsaangelegenheden. De MAN heeft verzocht om juridische bijstand voor deze commissie, zodat zij haar beslissing kan nemen op basis van het advies van het BC en de juridische bijstanders. De Frente Orbrero deelt die wens.

"De commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende partijen, kan geen 435 bezwaarschriften naar behoren verwerken", aldus FOL-leider Anthony Godett. De commissie, onder voorzitterschap van eilandsraadslid Erwin Koense (PNP) is overigens nog niet geïnstalleerd. van verschillende partijen is nog geen afvaardiging bekend. Naar verluidt is de commissie al een jaar niet meer actief. In een openbare eilandsraadsvergadering zal de commissie geïnstalleerd worden.

De MAN en de FOL zullen zich laten zien op de hoorzittingen. Voor de MAN zal Benny Demei de bezwaarschriftenprocedure op het ontwerp-EOP op de voet volgen, aldus Mayra Coffie. "Het is beslist niet zo dat wij als eilandsraad stilzitten. We zijn erg bezorgd over het aantal bezwaarschriften dat is ingediend. Het Bestuurscollege zal wat ons betreft rekening moeten houden met een kritische opstelling. Dit gaat geen gemakkelijke klus worden."

Een totaal van 125 personen of instanties wordt op eigen verzoek gehoord door de hoorzittingscommissie.

Dierendag

WILLEMSTAD — De Dierenbescherming heeft ter gelegenheid van Dierendag drie activiteiten georganiseerd.

Zaterdag 1 oktober staat het winkeltje van Dierenbescherming bij Pet Care met allerlei spulletjes op dierengebied. Zondag is er om 11.00 uur een koffieconcert in het Curaçaosch Museum. Eric Gorsira en zijn Mozart Plus Ensemble spelen dan werken van Bartok, Scarlatti, Teleman en anderen.

Volgende week donderdag en vrijdag houdt Dienrenbescherming weer de voedselinzamelingsactie 'Yuda nos Asiel' op alle niet-katholieke scholen voor kleuter-, basis- en voortgezet onderwijs.

Roosberg zit opnieuw Kiwanis voor

■ *WILLEMSTAD — Ruben Roosberg (rechts) is herkozen als voorzitter van de Kiwanis Club Piscadera. Dat gebeurde zaterdagavond in het Curaçao Caribbean Hotel. Tijdens een cocktail-buffet werd het nieuwe bestuur verkozen. Donaties werden gegeven aan de Curaçao Little League, de Nationale Blindenzorg, Huize Habaai en de Kuriaki Foundation (aidsopvang). Op de foto: Roosberg wordt geïnstalleerd door Paul Toussaint, de Kiwanis-districtsgouverneur van het Caribisch gebied, afkomstig uit Martinique.*

Jaloezie

WILLEMSTAD — 'Jalousie de métier' vindt MCB-directeur Lionel Capriles de opmerking van zijn collega van de Banco di Caribe, Eddie de Kort in de *Amigoe* van vrijdag.

De Kort was gepikeerd over het feit dat Maduro & Curiel's Bank wel genoemd was als gulle gever aan het Ontwikkelingsfonds voor sociale vernieuwing en zijn bank niet. Volgens De Kort had dat te maken met de connectie Pourier, Capriles en PAR.

"Hij ziet gewoon geel van jaloezie", aldus Capriles. "Maar dat is niet het geel van PAR."

Kodela komt met andere verrekening van subsidies

WILLEMSTAD —Kodela wil de subsidies op water en electriciteit op een andere wijze verrekenen met Sociale Zaken. Totnuoe krijgt Kodela van Sociale Zaken de gegevens over cliënten die in aanmerking komen voor subsidie en deklareert het bedrag bij Eilandsfinanciën. Deze werkwijze gaf veel vertraging in de verrekening en de uitwisseling van gegevens. Kodela heeft computers en software ter beschikking gesteld aan Sociale Zaken om de verrekening efficiënter te maken. Kodela krijgt dan een bepaald bedrag via Eilandfinanciën vooruit betaald om zodoende de oplopende schuld van Sociale Zaken bij Kodela af te stoppen. In 1993 was de subsidie voor water en electriciteit begroot op NAF 1,8 miljoen, de werkelijke uitgaven van Sociale Zaken bedroegen ruim NAF 4 miljoen, zijnde NAF 2,2 miljoen boven de begroting.

OPINIE

door **Ronnie Rens Sr.**

HET HEEFT MIJ altijd verbaasd hoe dit land door de jaren heen het hoge welvaartsniveau heeft weten te handhaven. In andere landen houden Centrale Banken en regeringen constant de vinger op de pols van het economische, financiele en monetaire gebeuren en grijpen direct in als er alleen maar indicaties zijn dat de situatie gaat verslechteren. In de Antillen is tot dusver geleefd volgens de hoop-opzegen gedachte. Maatregelen om begrotingstekorten van de overheden terug te dringen, het consumptieniveau te verlagen en daardoor de deviezenreserve op peil te houden zijn zeer sporadisch genomen, hoewel in het recente verleden zich diverse perioden voordeden waarbij wij op de rand van de afgrond balanceerden. Maar het was telkens alsof een beschermende hand ons nieuwe mogelijkheden toespeelde. Eerst was er de economische opbloei door de olie; toen dat begon af te lopen, ontwikkelde het toerisme zich; toen het toerisme recesseerde, kwam de offshore. Het ging bijna als vanzelf goed. Regeringen hoefden daarom vaak niet op te treden. Daar de overheden hun eigen politieke toekomst niet in gevaar wilden brengen door het treffen van impopulaire maatregelen, werd steeds weer een afwachtende houding aangenomen. Het is wonder boven wonder steeds vrij goed gegaan. Daarom is ook nauwelijks geluisterd naar waarschuwingen van de Centrale Bank, die al vaker in de afgelopen jaren de alarmbel luidde ten aanzien van de beangstigende daling van de deviezenreserves. Een verdere afname van deze reserves brengt de positie van de Antilliaanse gulden in gevaar.

De hoge importen zijn onder meer verantwoordelijk voor het dalen van onze deviezenvoorraad. Wij geven teveel uit aan buitenlandse goederen, waarvoor in vreemd geld moet worden betaald. De meest verstrekkende en moedige maatregel om de te hoge bestedingen van de burgerij terug te dringen, werd in 1986 genomen door het kabinet Maria Liberia-II, dat tien procent liet inhouden op het loon van elke werknemer en het geld in een soort crisispot stopte. Het geld werd jaren later, door een volgend kabinet-Liberia, verdeeld tussen het Land, Bonaire en Curaçao.

Er zijn nu weer problemen met de deviezenreserves. Maar het verschil met vroeger is dat zich geen nieuwe economische pijler aandient. Bovendien is het toerisme, dat eenderde deel van de deviezen opbrengt, altijd een onzekere factor. De deviezenvoorraad is in vijf maanden tijd gedaald met een dikke honderd miljoen. Wij liggen nu onder de internationale norm van drie maanden importwaarde, die wordt gesteld aan de deviezenvoorraad. De ironie wil, dat juist St. Maarten — dat in 1986 geen inhoudingen op de lonen wilde verrichten — nu goeddeels verantwoordelijk is voor de deviezenafname. Maar ook de andere eilanden importeren te veel en leven op te grote voet. De ene wereldberoemde muziekband na de andere komt hier en vertrekt met handenvol dollars. Supermarkten bieden koekjes uit Denemarken, chocolade uit Zwitserland, malta uit India en bier uit Duitsland. Wij zullen stappen terug moeten doen. Het lijkt er namelijk op dat de overheid de importen aan banden zal moeten leggen en ook andere maatregelen dient te nemen om het verder afvloeien van deviezen te voorkomen. Dat kan zonder de handel en de burgerij veel kwaad te doen. In 1983 heeft Venezuela, ter bescherming van zijn deviezenreserves, een tijdlang zelfs geen buitenlandse sportwedstrijd aangekocht voor vertoning op de tv.

De maatregel van de Centrale Bank om de kredietgroei van de commerciële banken te binden aan een limiet van vijf procent, zou onder de huidige omstandigheden niet voldoende effect kunnen genereren. Om de waardevastheid van de gulden te garanderen, kan geen enkel offer te groot zijn. Op het moment, dat de gulden omlaag moet, bezwaren wij immers niet alleen onszelf, maar ook alle nog ongeboren Antillianen.

SPA kiest optie A, maar denkt optie B

Plannen SPA voor staatkundige toekomst verwarrend en potentiële bron van ruzies

=door Marjo Nederlof=

WILLEMSTAD — Naarmate de referenda voor de Bovenwinden (14 oktober) en Bonaire (21 oktober) dichterbij komen, wordt de verwarring over hoe een geherstructureerde Antillen er uit zullen gaan zien groter. Die verwarring wordt niet in het minst bevorderd door de Sintmaartense coalitiepartner SPA, die tegenstrijdige en aan het regeringsstandpunt tegengestelde signalen uitzendt. Met als gevolg dat de gemiddelde Sintmaartenaar er geen touw meer aan kan vastknopen en men zich op Curaçao kan afvragen waarmee "Sint Maarten" nu eigenlijk bezig is.

Na lang wachten (té lang wachten naar de zin van de rest van de regering) heeft de Sint Maarten Patriotic Alliance (SPA) zich vorige week eindelijk uitgesproken over haar wens voor de staatkundige toekomst van de Antillen: de SPA is voorstander van optie A (behoud van het Antilliaanse staatsverband). Maar in de toelichting op dat stemadvies blijft de partij tevens vasthouden aan de *Full Internal Self Government In Sovereign Association* (FISSA), zoals de term luidt waaronder in december afgelopen jaar een overeenkomst werd bereikt tussen de Sintmaartense politieke partijen en de Nederlandse regering.

Om de verwarring nog groter te maken stelt de SPA bovendien, dat FISSA zowel kan worden toegepast onder optie A als optie B, terwijl in het SPA-plan elders wordt opgemerkt dat kiezen voor optie B betekent dat de eilandelijke autonomie uit handen wordt gegeven. De in december tussen Sint Maarten en Nederland overeengekomen afspraken lijken immers als twee druppels water op het protocol tussen Aruba en Nederland, waarin zaken als rechtspraak, criminaliteitsbestrijding en fiscale aangelegenheden in handen van de koninkrijksregering komen, zo stelt de SPA op pagina 7 van het document.

Op pagina 4 stelt de SPA echter, "dat zelfbestuur betekent dat de eilandelijke overheid verantwoordelijk is voor alle eilandsaangelegenheden. Het is bovendien *verstandig* en efficiënt voor het eilandelijk bestuur om te *overwegen* (cursivering M.N.) dat sommige zaken -bijvoorbeeld justitie, nationaliteit, defensie en buitenlandse zaken- aan anderen worden overgedragen." De facto betekent dit dat ook als het eiland bepaalde taken niet aankan, men deze niet per definitie uit handen zal geven aan de landsregering.

Wat de SPA, via optie A, nu voorstelt is in feite geen geherstructureerde Antillen zoals de PAR die voorstaat (met een sterke centrale regering die ten behoeve van het algemeen belang in bepaalde gevallen restricties kan stellen aan een eilandgebied), maar het Uniemodel zoals dat indertijd door Bonaire werd voorgesteld: met eindbeslissingen die niet bij de centrale, maar bij de eilandelijke regering liggen.

De SPA vindt verder, dat het zelfbeschikkingsrecht voor de afzonderlijke eilanden, ook na een 'optie A-uitkomst' van het referendum, moet blijven bestaan. "Het volk moet in een later stadium alsnog voor elk ander staatkundig model kunnen opteren", vindt de SPA. De partij wil -anders dan haar coalitiepartner PAR- bovendien dat de herstructureringsplannen die per 1 januari 1996 in werking moeten treden, eerst moeten worden goedgekeurd door de Antilliaanse bevolking. Pourier heeft er bij herhaling op gewezen dat een tweede referendum niet in zijn plannen zit.

In het 'SPA referendumdocument' zet de partij ook uiteen hoe de volksvertegenwoordigende lichamen er in de geherstructureerde Antillen er volgens hen uit zouden moeten gaan zien; een model dat nu al garant staat voor de grootst mogelijke herrie binnen de coalitie.

De SPA-voorstellen hebben ondertussen reacties losgemaakt. Zo noemt zakenman Frank Mingo (voorstander van optie B) het plan ondemocratisch en 'volstrekt geschift'. In *The Chronicle* van vandaag zegt Mingo: "Deze mengeling van optie A en B heeft als resultaat geen paard of een ezel, maar een muilezel." Mingo constateert dat de SPA in zijn hart voor optie B of D (onafhankelijkheid) is, maar tot optie A gedwongen wordt om in de coalitie te kunnen blijven.

Dat de eilandspolitici de parlementsleden aanwijzen, lijkt Mingo ook niets. "Elke keer dat er eilandelijk een andere coalitie opstaat (op Sint Maarten tussen '90 en '94 drie maal), zou dit gevolgen hebben voor de samenstelling van de landsregering. Dat het premierschap elk jaar zou moeten rouleren, is volgens hem helemaal te gek voor woorden. "Een premier is geen joker in een spel kaarten dat je telkens kunt schudden, met alle gevolgen voor de rest van het beleid."

Premier Pourier verklaarde vanmorgen desgevraagd dat het SPA-voorstel zal worden meegenomen in de discussies die gepland staan voor na het referendum. Inhoudelijk wil hij daar nu niet op ingaan. "Iedere partij heeft het recht met zijn eigen ideeën naar voren te komen. De bedoeling is, dat we komen tot een werkbaar geheel. Zolang de gedachte van een Antillen-van-vijf niet wordt ondergraven heb ik er geen moeite mee dat de SPA met plannen komt die op sommige punten wel en andere niet met die van ons overeenstemmen. We komen er later samen wel uit, denk ik."

Bentoera wil beter en gericht ouderenbeleid

WILLEMSTAD— Gedeputeerde Raymond Bentoera van Sociale Zaken wil tot een meer gericht ouderenbeleid komen. Hij denkt daarbij aan een wet op de bejaardenoorden, een opnamebeleid en een financiële regeling voor onder meer de ziektekostenverzekering van ouderen.

Bentoera bracht zaterdag tijdens een fundraising van Humanitas naar voren dat Curaçao geen enkele regeling kent op het gebied van bejaardenverzorging. De zorg voor bejaarden is betrekkelijk nieuw en voornamelijk ontstaan uit particuliere organisaties.

Maar niet alleen neemt de gemiddelde leeftijd toe — 71 jaar voor mannen en 75 jaar voor vrouwen — ook het aantal ouderen wordt groter. In 1961 was het percentage boven de 60 jaar 6,7 procent, in 1992 was het 11,2 procent en in 2010 zal het 16 procent zijn.

De noodzaak dient zich aan, volgens Bentoera, om de ouderenzorg wettelijk te gaan regelen. Er is een commissie Ouderenbeleid gevormd die tot taak heeft om die regelingen voor te bereiden. Gedeputeerde Bentoera stelde ook voor om een vereniging op te richten van alle pensioengerechtigden, arm of rijk, om via een kleine bijdrage korting te krijgen op culturele evenementen, busvervoer, juridische bijstand e.d. Bentoera zal nagaan of zo'n vereniging een haalbare zaak is.

Nazorgdag voor nieuwe studenten

WILLEMSTAD — De SSNA, Stichting Studiecommissie Nederlandse Antillen, heeft zaterdag een centrale nazorgdag gehouden voor de nieuwe studenten in de Jaarbeurs in Utrecht.

Er waren meer dan 200 studenten gekomen, dat is 85 procent van het aantal eerstejaars. Centraal stond het nieuwe formulier van de SSNA dat nieuwe mogelijkheden biedt voor de nieuweling om zich in te werken. Van de mogelijkheid om ideeën en ervaringen uit te wisselen werd ruim gebruik gemaakt.

De bijeenkomst in Utrecht was de derde fase in de opvang van nieuwe studenten. Het begon eind juli met een centrale inwerkperiode van drie dagen, gevolgd door een van twee weken in de regio.

Evaluatiecommissie: onderstand is recht, geen gunst

"De politiek had kennelijk baat bij wanorde Dienst Sociale Zaken"

WILLEMSTAD — Hulpverlening zoals de dienst Sociale Zaken die aan de minvermogende burger verleent kan eerder als een gunst dan als een recht worden aangemerkt. Maar niet alleen de rechtstreekse politieke inmenging heeft de bestaande gezags- en werkrelaties bij de dienst grondig verziekt. Het schrijnend gebrek aan computers en de beroerde huisvesting doen evenens weinig goed aan gezonde werkomstandigheden.

"Werknemers verhuizen van werkplek naar werkplek om van toevallig beschikbare hulpmiddelen gebruik te kunnen maken", schrijft de evaluatiecommissie dienst Sociale Zaken (DSZ) verder. Zij vervolgt: "Gezien de abominabele huisvesting acht de commissie langer uitblijven van een verbetering daarvan onaanvaardbaar."

De commissie werd eind april samengesteld en bestaat uit voorzitter Dennis Richardson (sinds kort gezaghebber Sint Maarten), Ivan de Windt en Sixto de Windt. Haar taak was een evaluatie te maken van het reorganisatieproces, het intern functioneren, de leiding, de serviceverlening en de technische bijstand van Tilburg en Dongen.

Niet alleen de werknemer moet over doorzettingsvermogen beschikken, ook de cliënt van Sociale Zaken wordt op de proef gesteld volgens de commissie: wachttijden van acht uur zijn normaal. De grote groepen wachtenden komen vroeg om een volgordebon te trekken en zijn verder aan hun lot overgelaten: geen drankje en niemand die de wachtenden informeert over de voortgang van behandelingsaanvragen. En wanneer men eenmaal is doorgedrongen tot een bureel dan duurt het daarna zeker een half jaar voordat men bericht krijgt of er al dan niet onderstand zal worden verleend. De commissie constateert 'agressie' bij de cliënten.

Zij bracht medio augustus haar advies uit op verzoek van de eilandsraad. Dat houdt kort en goed in: helemaal opnieuw beginnen. "Zo snel als mogelijk dient een organisatiemodel te worden vastgesteld dat aan de eisen van deze tijd voldoet. Ook dienen functiebeschrijvingen te worden opgesteld, alsmede de aantallen formaties bepaald. De bestaande dienst kan dan worden opgeheven en de personeelsleden in een 'pool' voor herplaatsing opgenomen." De commissie vervolgt dat er uiteraard een sociaal plan dient te worden vastgesteld. "Niet bij de Sociale Dienst geplaatsten zouden mogelijk elders bij de overheid kunnen worden ondergebracht."

Dit ingrijpende reorganisatieproces dient volgens de commissie bij voorkeur geleid te worden door een interim-manager van buiten de eilandelijke organisatie voor de duur van de overgangsperiode waarin de nieuwe structuur en het personeel geplaatst wordt. Daarvoor zou een half jaar voldoende moeten zijn, schat de commissie in. "De interim-manager is bekend met veranderingsmanagement. Hij/zij moet in staat zijn de dienst de 21ste eeuw in te leiden."

Een mogelijk model voor reorganisatie is de vorming van een welzijnsdienst, schrijft de commissie. "Echter, eerste prioriteit is dat de dienst haar kerntaak als uitkeringsinstantie aan hulpbehoevenden naar behoren vervult." Intussen kan wel al worden gestart met de vorming van een integratie van onderdelen DSZ en KES.

De commissie komt onder andere tot haar ingrijpende voorstel op grond van de bevinding dat er van de voorgenomen reorganisatie van de dienst tot nu toe weinig terecht is gekomen. Er zijn wat 'ontdooi'-processen in gang gezet. "Noch aan de dienstverlening noch aan het intern functioneren is echter wezenlijk iets verbeterd", luidt het oordeel.

"Het hoofd van dienst moet uiteindelijk verantwoordelijk worden gesteld voor de ontstane situatie, c.q. het verergeren daarvan." In haar analyse van het management heeft de commissie drie perioden aangemerkt: de periode Horsford (van 1977-1991), de periode Vlieg (interim-manager van juni 1992 tot februari 1994) en de 2e periode Horsford, van februari tot heden. Over de laatste maanden zegt zij: "Deze periode brengt een grote mate aan onzekerheid met zich mee ten aanzien van continuïteit in de leiding, aanpak en richting van de reorganisatie. Het draagt ongewenste sporen van afrekening met een voorgaande periode, creëren van nieuwe loyaliteiten en dus preoccupatie met overleving."

Over de leiding adviseert de commissie helderheid. De Raad kan uit twee mogelijkheden kiezen: òf men vervangt — met inachtneming van de aanwijzingen van de rechter — Horsford of men gaat verder met hem. "Betrokkene mag niet in het vage worden gelaten."

Eerst Hulp bij Sonesta-dag

■*WILLEMSTAD — Personeel van het Sonestahotel doet een demonstratie EHBO voor een ambulance tijdens de open dag over veiligheid op het werk.*

Sonesta heeft voorbeeldfunctie

Inderson wil anti-slip schoenen voor werknemers toeristensector

WILLEMSTAD — Werkgevers moeten meer aandacht gaan besteden aan de veiligheid van het personeel en klanten. Minister Stanley Inderson (VoMil) juicht het initiatief van hotel Sonesta, dat sinds vorig jaar een speciale commissie hiertoe heeft ingesteld, toe. Hotels zouden ondermeer schoenen met anti-slipzool moeten aanschaffen voor het personeel. Ook de regelgeving door de overheid moet worden aangescherpt. Daartoe wordt de veiligheidslandsverordening uit 1958 herzien.

De minister zei dit op de 'veiligheidsmarkt', die afgelopen zaterdag werd georganiseerd door het Sonesta Hotel. De toename van het aantal toeristen en voorzieningen als hotels, restaurants en horeca-gelegenheden heeft volgens de minister nog geen grote verbeteringen op het gebied van veiligheidsvoorzieningen te zien gegeven. Ook bij de renovatie van hotels wordt te weinig rekening hiermee gehouden. Een gericht beleid gericht op het terugdringen van arbeidsongevallen is daarom noodzakelijk, aldus de minister. Een wijziging van de veiligheidslandsverordening (1958) is in voorbereiding. Bij het departement veiligheidsinspectie heeft reeds uitbreiding van personeel plaatsgevonden.

Vooruitlopend hierop juicht de minister het toe dat in de toeristische sector zelf initiatieven worden genomen op het gebied van veiligheid. De minister waarschuwt bij voorbeeld voor gladde vloeren. Het is volgens hem wenselijk als hotelpersoneel verplicht wordt schoenen met een anti-slipzool te gaan dragen. Dat zou wel op kosten van de werkgever moeten gebeuren, gezien de lage salarissen in de toeristensector, zo vindt Inderson.

De minister wil ook dat hotels meubilair aanschaffen waar bij voorbeeld het schoonmaakpersoneel gemakkelijk mee uit de voeten kan. Geen zware, ontilbare bedden, maar verrijdbare bedden, om rugklachten te voorkomen. "Investeren in dit soort meubilair verdient zichzelf terug in de vorm van beter werk, tevreden werknemers en minder ziekteverzuim", aldus Inderson.

De Bedrijfsgeneeskundige Dienst (BGD) kondigde onlangs aan dat op termijn particulieren een werkplekonderzoek kunnen laten verrichten. In een dergelijk onderzoek worden de arbeidsomstandigheden beoordeeld door een deskundige en worden adviezen tot verbetering aangedragen. In de overheidssector is, ondermeer hierdoor, het ziekteverzuim aanzienlijk teruggebracht.

Inderson wil ook aandacht voor het onderhoud van apparatuur in de hotels, zoals de liften voor het personeel en de brandblusapparaten. Hij hoopt dat andere bedrijven, net als Sonesta, met een veiligheidsplan zullen komen.

Op de open dag over veiligheid op het werk, werden ondermeer demonstraties vertoond van de ambulancedienst, de brandweer en de reddingsorganisatie CITRO.

Conflictbeheersing en omgangsvormen

Vorming politieagent kost zeven miljoen

WILLEMSTAD — Het project *Formashon di Polis 2001* gaat de Antilliaanse overheid 7½ miljoen gulden kosten. Het projectdossier werd vorige week vrijdag door het Nederlandse organisatie-entrainingsontwikkelingsbureau Circon bv aan minister Pedro Atacho en de leiding van het Korps Politie Nederlandse Antillen (KPNA) officieel gepresenteerd. Antilliaanse politiemannen krijgen onderricht in management en het 'socialer omgaan met de burger'.

Een aantal leden van het KPNA hebben al een docentencursus achter de rug en eind oktober hopen ze van start te gaan met de lessen aan hun andere collega's. Volgens planning start het tweede gedeelte van de cursus, management, het volgend jaar in de maand augustus.

Circon sloot in de maand augustus het contract met het ministerie van Justitie op de Antillen. Op de Antilliaanse eilanden moet het bureau de agenten de nodige gedragsvaardigheden in conflictsituaties bijbrengen. Bij die gelegenheid vertoefde een zware Antilliaanse justitiedelegatie in Nederland voor besprekingen. Ruim een maand geleden vertrokken in het kader van een vergevorderde samenwerking tussen KPNA en de Nederlandse politie, nog eens vier agenten voor hun verdere studie naar Apeldoorn.

Circon bv stelde in opdracht en op aanwijzigingen van de minister van Justitie een cursuspakket samen. Dat pakket heeft een cursusduur van 2½ tot drie jaar. *Formashon di Polis 2001* is een van de actieplannen van minister Pedro Atacho dat inbegrepen is het vorige maand gepresenteerde criminaliteitsbestrijdingsplan.

Minister Atacho was desgevraagd zeer tevreden met de presentatie van het Circon-projectdossier aan zijn ministerie en de KPNA-leiding.

Antilliaan van fiets geschoten

ROTTERDAM/WILLEMSTAD — Een 44-jarige fietser van Antilliaanse afkomst werd vrijdagavond omstreeks kwart voor negen in het centrum van Rotterdam doodgeschoten.

Dat geschiedde na een aanrijding met een voetganger. Het Antilliaanse slachtoffer had geen relatie met de schutter. Een kennis van de Antilliaanse fietser die achter hem reed, zag alles gebeuren en vluchtte weg om ook niet beschoten te worden door de voetganger die razend werd nadat hij werd aangereden.

"De man fietste toevallig over het Kruisplein en reed daarbij tegen een voetganger aan, die hem na een hevige woordenwisseling doodschoot", aldus een politiewoordvoerder in Rotterdam. De onbekende dader is nog voortvluchtig.

"Kredietbeperking zware straf"

Capriles wil soepele hypotheekverlening

WILLEMSTAD — MCB-direkteur Lionel Capriles verwacht dat er in oktober meer ruimte zal komen voor de banken om hypotheken te verschaffen. De kredietbeperking die vrijdag werd afgekondigd door de Bank van de Nederlandse Antillen vindt Capriles voor de hypotheekverlening 'een zware straf'. De bankdirekteur heeft daarom aangedrongen op versoepeling.

Capriles wil voorop stellen dat de Centrale Bank wel maatregelen móest nemen: "Het is een ramp zoals de situatie is in Venezuela. Als een land geen deviezen meer heeft, kan het niet meer voor zijn burgers zorgen".

Hij constateert dat alle eilandelijke overheden begrotingstekorten hebben en ook dat de overheid onvoldoende toezicht houdt op de afbetalingswet. "Iedereen geeft teveel geld uit, ook de centrale overheid; zowel op Sint Maarten als op Curaçao is er sprake van overbesteding. De kredietverlening op Sint Maarten is gestegen met 40 procent. Op Curaçao zijn de zakelijke kredieten gestegen met maar 7 procent en die aan particulieren met 10 procent. Maar dat zijn voornamelijk hypotheken, dat is een heel goed teken. Dat is economisch goed en ook sociaal goed. Wij hebben de condities voor hypothecaire leningen soepeler gemaakt, voor zelfbouw dan, niet voor speculaties met huizen uiteraard."

Directeur Capriles vindt dat hij voor 'een moeilijke opgave' is gesteld. De maatregel van de Centrale Bank — de kredietverlening door de banken mag niet meer toenemen dan 5 procent — betekent volgens hem in feite een 'nulgroei' omdat in dat plafondbedrag ook de bedragen aan rente zitten. Vooral voor de hypotheekverlening vindt hij dat 'een zware straf'. Daarom heeft Capriles aangedrongen op een uitzonderingspositie voor de hypotheken.

Denkt hij dat ze naar hem zullen luisteren? Capriles weet het zeker: "Ik denk wel dat ze zullen luisteren. Ik verwacht ergens in oktober een versoepeling van het plafond voor hypotheken".

WILLEMSTAD — Het gebouw van het Bestuurscollege staat in brand en moet worden ontruimd. Datum en tijdstip: 3 oktober om 11.00 in de ochtend. Aanleiding: de week van de brandpreventie.

Van 2 oktober tot en met 9 oktober zal de brandweer een aantal oefeningen gaan houden.

Jakarta handhaaft verschijningsverbod drie tijdschriften

JAKARTA - Indonesië weigert het eerder opgelegde verschijningsverbod voor drie populaire en kritische tijdschriften op te heffen. Eventueel is de regering volgens minister van Informatie Harmoko bereid het personeel van de bladen nieuwe werkvergunningen te verstrekken.
De bladen Tempo, Detik en Editor Magazine werden in juni verboden wegens een in de ogen van de autoriteiten te kritische berichtgeving.

Seoul: Noord-Korea produceert Scuds met bereik 500 km

SEOUL/GENÈVE — Noord-Korea maakt ongeveer 150 Scud-raketten per jaar. Deze wapens hebben een bereik van vijfhonderd kilometer, zodat ze vrijwel elk doel in Zuid-Korea kunnen treffen, zo staat in een rapport van het Zuidkoreaanse ministerie voor Nationale Hereniging dat maandag in Seoul is gepubliceerd.

De uitvoer van raketten vormt een belangrijke bron van deviezen voor Pyongyang, zo staat verder in het jaarlijkse rapport. Tussen 1990 en 1993 exporteerde Noord-Korea voor meer dan 35 miljard gulden aan wapentuig, wat neerkomt op een derde van de export van het land. In 1996 kan Noord-Korea raketten maken met een bereik van tweeduizend kilometer, aldus het rapport op basis van schattingen van Zuidkoreaanse militaire deskundigen. Het document is aangeboden aan het parlement in Seoul.

ARUBA AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE:
open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; zaterdag gesloten

TELEFOON:
24333. Voor **spoedgevallen** na kantoortijd **21639, 22316** en **24508**. **Pageboy 127-0379**

FAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10 815 445 Banco di Caribe.

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

****

■ **ZOEKERTJES** verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
maandag t/m zaterdag van 18.00-07.00 uur:
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter A.R. van der Linden via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel.: 74300) of via Alarmcentrum (115).
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter Br. Every via Centro Medico Dr. Rudi Engelbrecht (San Nicolas; tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

BOTICA
(nachtdienst)
Pabao di Brug:
Santa Maria, Santa Cruz 52-D. Tel.: 35585.

****

VOOR BRANDGEVALLEN en ongelukken gelieve Alarmcentrale (**tel.: 115**) op te bellen.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martinez, **tel.: 24696**

****

STICHTING WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
Voor informatie in alle districten kan men van maandag t/m vrijdag tussen 11.00-12.00/15.30-16.30 uur bellen.
Openingstijden zuigelingenbureaus (volgens afspraak): Oranjestad (tel.: 23168): donderdag van 08.00-12.00 uur; Savaneta (tel.: 47020): donderdag van 08.00-12.00 uur; Noord (tel.: 73425): dinsdag van 08.00-12.00 uur; San Nicolas (tel.: 45906): dinsdag van 08.00-12.00 uur; Santa Cruz (tel.: 58288): dinsdag van 08.00-11.00 uur en woensdag van 08.0-12.00 uur; Dakota (tel.: 29008): woensdag van 08.00-12.00 uur; Braziel (tel.: 48301): dinsdag van 08.00-12.00 uur; Paradera (tel.: 25543): maandag van 08.00-12.00 uur.

****

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. **Bel 37687.**

****

HOME NURSING BUREAU ARUBA
Tel.: 34321.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van maandag tot en met vrijdag van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

FUNDACION RESPETA MI
(stichting tegen seksuele misbruik van minderjarigen)
Tel.: 24433.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, **tel.: 27808/48124.**

****

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, **tel.: 21720.** Voor **spoedgevallen** buiten kantooruren **tel.: 115.**

****

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur **speelavond.** Voor opgave/informatie **tel.: 24953.**

****

PARKE TIRAKOCHI
(Kinderpark te Savaneta, achter kleuterschool Promé Paso)
Geopend van maandag t/m zondag van 16.00-18.30 uur voor kinderen van 1-13 jaar.

****

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
(Goletstraat 5-A, Oranjestad)
Aanvangstijden van de diensten: **woensdag en zaterdag** om 19.00 uur.

****

FUNDACION DIABETICO ARUBANO
(J. Irausquinplein z/n, Oranjestad)
Voor informatie: **tel. 21215.**

****

TELEARUBA
MAANDAG: 18.03 Sesame Street; 19.03 Science & Technology; 19.18 How Things Work; 19.31 Caribscope; 20.00 Telenoticias; 20.30 Golden Girls; 21.00 CNN International Hour; 21.40 Religious Program: **Mediatrix of All Grace**; 22.03 Showbiz Today; 22.23 CNN World Report; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

DINSDAG: 15.00 Cartoons; 16.00 Gary Coleman Show; 16.23 Captain Planet; 16.46 Dastardly and Mutley; 17.09 After School Special; 18.03 Encyclopedia; 19.31 Political Program: **MEP**; 20.00 Telenoticias; 20.30 The Jeffersons; 21.00 CNN International Hour; 21.40 Showbiz Today; 22.03 Magnum; 23.03 In Search Of; 23.28 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

MAANDAG
DIVERSEN
SPORT
ARUBA BOXING ASSOCIATION: 18.30 uur algemene vergadering - Militair Tehuis (Savaneta).

****

DINSDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 0f 25111).

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

****

Toneelfestival geopend met sterk spel Mascaruba

= door Wim Rutgers =

ORANJESTAD — Om exact half negen klonk vrijdag 24 september het *Aruba dushi tera* in de tot de laatste plaats gevulde schouwburgzaal van Cas di Cultura. Het negende internationale toneelfestival was begonnen.

Presentator Hubert (Juby) Naar kon een groot aantal politici en officiële personen uit de internationale wereld van het amateurtoneel verwelkomen. Vanaf 1976 is het Arubaanse twee-jaarlijks georganiseerde festival een vaste traditie geworden en geniet het bekendheid tot in verre landen. De Deense voorzitter van het wereldamateurtoneelvereniging zei dat Aruba dan weliswaar een klein eiland mag zijn, het heeft een grote naam in de wereld van het amateurtoneel.

Dit jaar nemen vijftien landen (Curaçao, Oostenrijk, Jamaica, Japan, Suriname, De Dominicaanse Republiek, Nederland, Ierland, Colombia, Canada, Peru, Frankrijk, de Verenigde Staten en natuurlijk Aruba) met evenveel groepen deel. Nilda Koolman bedankte het CCA dat de festivalorganisatie steeds op zich nam. Het panel dat de gebrachte stukken zal beoordelen bestaat dit keer uit Franklin Dominguez (Dominicaanse Republiek), Ron McIntyre Fender (Ver-enigde Staten) en Amy Lasten (Aruba).

De minister van Culturele Zaken, Lili Beke, noemde het toneel een niet weg te denken onderdeel van de cultuur en de cultuur het fundament van alle ontwikkeling. De cultuur ont-vangt dan ook alle aandacht van de regering. Ze prees de dichter Hubert Booi, aan wie dit negende festival is opgedragen, voor zijn jarenlange bijdrage aan de cultuur. Hubert Booi mocht dan ook een plakkaat in ontvangst nemen van CCA-voorzit-ter Sim Frank, die zijn literaire verdiensten kort memoreerde.

In zijn dankwoord verslikte dichter Booi zich enigszins in alle aanwezige excellenties, maar hij memoreerde vervolgens op de van hem bekende heldere wijze enkele voorgangers, die met hem tot de pioniers van het eigen Arubaanse toneel gerekend kunnen worden.

Nadat Sharon Rose en Edwin Abath de viertalige festival-hymne hadden gezongen, waren we niet, zoals het als gewoonlijk weer keurig verzorgde programmaboekje beloofde, één, maar zelfs drie kwartier verder. "Open het doek, leg bloot ons aller hart, laat ons samen delen, deze mooie tijd, zonder onder-scheid, onze grote liefde voor 't toneel."

Het festival kon beginnen en als eerste was het gastland Aruba aan de beurt met een door Mascaruba onder regie van Oslin Boekhoudt gespeeld stuk *Drogá* van de Dominicaanse auteur Franklin Dominguez, vertaald door Elio Heronimo.

Hoofdpersonage is de jonge basketballspelende Eddy die zo te zien een goed leventje leidt. Sportief, een attent vriendinne-tje, vrienden. Maar van zijn gescheiden ouders komt de moeder met steeds een andere man aan en is de vader een dronkaard geworden. Daarom vindt de vader van zijn vriendin hem niet goed genoeg voor hun dochter. De juffrouw van school is een karikatuur van een opvoedster. Eddy zelf blijkt weinig stevig in de schoenen te staan: hij aarzelt om geld van zijn zoveelste vader aan te nemen, maar doet het toch; hij wil geen alcohol, maar drinkt toch; hij wil geen drugs, maar de *pusher* weet hem uiteindelijk over te halen.

Mascaruba koos een zwaar stuk dat in het begin nogal moeizaam op gang kwam omdat de echte vaart die de toeschouwer geboeid meevoert ontbrak. Die kwam er ook niet in door het effect om spelers vanuit de zaal te laten opkomen, of speciale rook- en lichteffecten te gebruiken. Mijns inziens zijn dat soort zaken in op psychologische ontwikkelingen gerichte stukken eerder storend dan dat ze het stuk verdiepen. Het surrealisme dat het stuk zou bezitten zat dan ook meer aan dit soort buitenkant dan in de karakteruitbeelding van de personages.

Maar naarmate de climax van het een vol uur durende stuk naderde werd dat beter. Dat was vooral te danken aan de ver-tolker van de hoofdrol — Eddy — die door Juani Schwengle knap gespeeld werd. Graag zou ik nog eens een Mascaruba zien spelen met minder over-*acting*. Waarom wordt alles er zo dik bovenop gelegd?

De verdienste was dat een vaak behandeld thema als *droga* toch nog weer vanuit een nieuw gezichtspunt beschouwd werd, waarbij mij vooral opviel dat in het stuk de schuldvraag werd omgedraaid. Waar ouders nogal eens gemakkelijk de jeugd te verwij-ten plegen, gaf de Dominicaanse auteur met name de oudere generatie —de ouders en de opvoeders —er de schuld van dat gezonde sportieve jongeren met legio kansen als Eddy toch in de problemen komen. Het jonge vriendinnetje trof geen blaam want zij bleef solidair door dik en dun.

De Ierse Gaslight Theatre Company sloot het programma van de eerste avond af met een stuk van George McEwan Greene: *One Season's King*. Uit dit stuk sprak een heel andere opvatting over het spelen van toneel: met minimale middelen en ingehou-den acteren proberen een bepaalde sfeer bij de toeschouwers over te brengen.

Zondagavond waren er drie stukken die voor een enorme afwisse-ling zorgden. Brachten de Oostenrijkse Naughties een musical-cabaretachtige satire waarin met behulp van bekende liederen werkelijk allerlei toestanden met hun kritiek nogal letterlijk blootlegden, de Colombiaanse Teatro Acores brachten een heel ingehouden gestileerde vertolking van Gabriel García Márquez *Los funerales de Mamá Grande*. Door middel van vertelling en mime brachten de spelers op een haast balletachtig choreogra-fisch verzorgde toneelvulling het bekende verhaal. De Japanse toneelgroep Bungeiza sloot de tweede heel gevarieerde avond af met hun adaptatie van Tsjechovs eenakter *Het huwelijksaanzoek* (1889).

Het aardige van dit festival is dat je er vormen van toneel kunt zien die normaal nooit in Cas di Cultura worden gebracht. Deze hele week tot en met vrijdag zijn er nog voorstellingen. Iedere ochtend geeft de driekoppige jury in een nabespreking met spelers en belangstellenden haar mening, waarover vervol-gens gediscussieerd wordt. Daarnaast zijn er in de middaguren voor alle geïnteresseerden workshops over het schrijven en regisseren van toneel. Inlichtingen hierover zijn bij de fes-tivalorganisatie te krijgen.

Het negende internationale toneelfestival van Aruba is opge-dragen aan de bekende dichter Hubert Booi.

"Hubert Booi, die het Papiaments beoefent in het vloeiende adagio-ritme dat wij reeds kennen van Juan de Castellanos uit de zestiende eeuw" (Colá Debrot).

■ *ORANJESTAD — De op initiatief van Izaira Mansur van Mansur Marketing & Promotions afgelopen weekeinde georganiseerde MTC Tradeshow 94 trok grote belangstelling. In niet minder dan 41 stands konden de bezoekers kennis maken met de grote veelzijdigheid aan produkten van Mansur en aanverwante bedrijven. Bij verschillende stands werd gelegenheid geboden te proeven. Het geheel in de Tropical Showroom van La Cabana was met bijzonder veel zorg opgezet. Onder de aanwezigen die direct na de opening zaterdagmorgen een kijkje kwamen nemen bevonden zich de ministers Watty Vos, Lily Beke en statenvoorzitter Marco Christiaans. Izaira en haar staf mochten veel complimenten in ontvangst nemen voor dit initiatief.*

Geslaagde handelsbeurs van Mansur

Amerikaan wilde politie bussen traangas verkopen

ORANJESTAD — Behalve het met man en macht zoeken naar de nog voortvluchtige dader van de gewapende overval op het Albo-bouwbedrijf afgelopen vrijdagmiddag, kreeg de politie weer een verscheidenheid van zaken af te handelen.

Een bejaard Amerikaans echtpaar, dat bij de politiewacht te Oranjestad drie modellen traangasspuitbussen te koop aanbood, kreeg een boete van 500 florin opgelegd. Het echtpaar had de spuitbussen uit de Verenigde Staten meegebracht en was ermee naar de politiewacht gegaan om te vragen of het politiekorps geïnteresseerd was een bestelling te plaatsen. Majoor Thijzen wees hen erop dat het gebruik van deze spuitbussen op Aruba verboden was en hield hen ter plaatse aan. Ze werden bij de officier van justitie voorgeleid, die hen een boete van 500 florin, die meteen moest worden voldaan, oplegde. De bussen werden uiteraard in beslag genomen.

Te Pos Chiquito werd de zwerfster R.K. (38) vrijdag om 17.00 uur na een discussie, door haar vriend R.W. zwaar mishandeld. Ze had blauwe plekken en schaafwonden over haar hele lichaam. Verder had ze twee snijwonden aan haar rechterbeen, die gehecht moesten worden en pijn aan haar pols. De man was haar met een moersleutel te lijf gegaan.

In het voormalige hotel Colombia werd de 14-jarige D.R. gearresteerd. De jongen was na herhaaldelijk met de politie in aanraking te zijn gekomen opgenomen in de Samba, vanwaar hij wegliep. Hij werd op de politiewacht in afwachting van de reclassering vastgehouden.

Een agent in burger betrapte 3 buitenlanders in een supermarket aan de boulevard op heterdaad toen ze artikelen in hun kleding wegstopten. Hij hield ter plaatse de gebroeders R. uit Colombia (20 en 22) en L.P uit Venezuela aan. Ze bleken ook nog illegaal te Madiki te wonen en werden opgesloten ter verwijdering.

Ook bij de scholen te San Nicolas moest de politie optreden. Een groep jongens die op de muur van het Lottogebouw zat werd door de politie weggejaagd. De jongen R. werd hierbij onbeschoft en werd door een agent bij zijn hemd gegrepen. Hij rukte zich echter los en nam de benen. Zijn moeder werd van het voorval op de hoogte gebracht.

Verder gaf de politie 74 bekeuringen, waarvan 54 voor het overschrijden van de maximumsnelheid in de bebouwde kom. Op de Caya G.F.(Betico) Croes ter hoogte van SOS reden twee bestuursters 82 km./uur, terwijl ter hoogte van Sonesta een bestuurder 90 km. haalde. Op beide plaatsen is maar 40 km. toegestaan. De andere overtreders werden bekeurd voor het rijden door rood licht.

Minister opende Sun Plaza mall

■ *ORANJESTAD — Minister voor Economische Zaken/Toerisme Tico Croes opende onder grote belangstelling de Sun PLaza Shopping Mall, een Sun Development investering van tien miljoen florin. Onder het toeziende oog van velen knipte de bewindsman het lint hiervoor door. Het afgelopen weekeinde heerste bij de mall grote drukte vanwege vele activiteiten die in verband met de opening georganiseerd werden.*

Festival gewijd Hubert Booi

Hubert Booi werd in 1919 op Bonaire geboren, maar woont sinds 1937 op Aruba. Hij werd door de fraters voorbereid om priester te worden. Hij leerde Latijn bij Pater Rogmans op Noord. Maar tot een priesterwijding kwam het niet.

Booi had diverse functies. Hij werkte op het postkantoor, werd employee bij de Hollandsche Bank Unie, boekhouder bij het W.E.B. en in het begin van de jaren zestig was hij achtereenvolgens waarnemend hoofd van het Toeristenbureau en waarnemend hoofd van de Arubaanse voorlichtingsdienst (naast de bekende dichter Nicolas A. Piña). In 1963 werd hij hoofd bureau Cultuur en Opvoeding en in 1978 hoofd Instituto di Cultura, een functie die hij tot zijn pensionering in 1980 uitoefende.

Hubert Booi is vooral bekend geworden als promotor van het cultureel leven en het Papiaments. Hij was mede-oprichter van de Arubaanse Kunstkring en bestuurslid van de Sociedad Bolivariana. Hij speelde toneel in bij voorbeeld het bekende stuk No casa nunca. Daarnaast is hij kenner van talen. Hij leerde zich zelf Russisch vanuit een contraststudie met het Papiaments. Ook is hij auto-didactisch schilder. In zijn leven reisde Hubert Booi veel en voelde zich als talenkenner kosmopoliet, maar behield veel aandacht voor Aruba.

Als dichter beoefende hij het Papiaments op een manier die Cola Debrot tot de uitspraak bracht 'in het vloeiende adagio-ritme dat wij reeds kennen van Juan de Castellanos uit de zestiende eeuw.'

Veel werk van Hubert Booi ligt nog ongepubliceerd in de BNA-collectie van Ito Tromp, waaronder veel (gelegenheids)poëzie, liederen en twee vertalingen: Un soño riba bispu di Pasku (Christmas Carroll) en een beginfragment van Romeo y Julieta (Romeo and Juliet). Booi schreef veel liederen voor Padu Lampe en is ook de auteur van het Bonaireaanse volkslied.

Enkele werken zijn: Triunfo di un piskadó, E perla di Caribe (musical), Golgotha, Muchila en Amor di Kibaima.

Het werk van Hubert Booi beweegt zich voornamelijk rond enkele thema's. Dat is dan allereerst de ontwikkeling van het Papiaments. Hij gaf vele cursussen Papiaments en lezingen voor radio en televisie over taal en cultuur. Bekend was het programma 'Nos tera'. Booi was lid van de spellingscommissies Daantje en Maduro. Zijn grote aandacht voor de eigen taal blijkt ook wel toen hij al in 1955 samen met frère Alexius en diens Trupialen een musical in het Papiaments opvoerde, ondanks de op dat moment dominante Nederlandse invloed. De in Club San Francisco gehouden lezing 'Ensayo riba Papiamento' werd in de dagbladen opgenomen.

Een tweede thema is in het algemeen het grote gevoel voor de traditionele cultuur en meer specifiek de thematiek van het grootse indiaanse verleden van Aruba. Een thema dat Booi echter wel met humor bracht en twee schepjes zout.

Amor di Kibaima werd 16 december 1969 ter gelegenheid van het tweede lustrum van het Colegio Arubano opgevoerd, en haalde daarna in totaal vijftien voorstellingen: elf op Aruba; vier op Curaçao.

Henry Habibe wees in een recensie op het magistrale taalgebruik, de muzikaliteit ervan in de gedichten, de humor, de spanningsopbouw in de verhalen. Hij rangschikte Booi's werk bij de 'literatura indianista' en vond er een diep gevoeld nationalisme en persoonlijke identificatie met de indiaan in.

Aan Hubert Booi is het negende internationale toneelfestival dus terecht opgedragen. Hij is typisch een van die dichters die steeds weer algemeen genoemd wordt, maar vervolgens heel weinig wordt bestudeerd. Met de aandacht die persoon en werk deze week via diverse media krijgen is daar nu gelukkig verandering in gekomen.

Wim Rutgers

Recidiviste pleegde diefstal voor drugs

ORANJESTAD — Verdachte M.M. verklaarde aan de rechter dat zij het stelen niet kan laten. Zij heeft geld nodig om drugs te kunnen kopen. De afgelopen tien jaren heeft zij reeds acht jaar aan gevangenisstraf uitgezeten. Ditmaal werd zij conform de eis van de officier tot vier maanden veroordeeld met de bepaling na vrijlating zich onder toezicht van de reclassering te stellen.

De behandeling van de zaak van verdachte M. was een trieste zaak van een vrouw die vele jaren achtereen drugs gebruikte en daardoor op het dievenpad ging, waarvoor zij in totaal acht jaar in de gevangenis terecht kwam. Zij betreurde het geen hulp te kunnen krijgen om haar leven te beteren.

Ben Wilms benadert voot Arubahuis

ORANJESTAD — Mr Ben Wilms, directeur Internationale Zaken van de stad Maastricht, is door de Gevolmachtige minister mr Mito Croes benaderd of hij bereid is het Arubahuis bij te staan om het imago in Nederland te verbeteren. Ben Wilms heeft dit verzoek in beraad.

Mr Ben Wilms was jaren geleden een van de voornaamste adviseurs van wijlen Betico Croes in de strijd om de status aparte. Hij werd destijds directeur van het Arubahuis doch werd bij wisseling van de regering aan de kant gezet.

Wilms liet mr Mito Croes weten het verzoek in beraad te nemen indien de voltallige Arubaanse regering achter dit verzoek staat. Hij voegde er aan toe Aruba nog steeds een goed hart toe te dragen.

Thomas Muster ook met de dood bedreigd

MONTEVIDEO — Bedreigingen met de dood aan het adres van bekende tennissers lijken zo langzamerhand een modeverschijnsel te worden. Het afgelopen weekeinde is niet alleen Michael Stich in Hamburg door een anonieme beller, die zich uitgaf voor een fan van Boris Becker, met de dood bedreigd. De Oostenrijker Thomas Muster maakte in Montevideo ook iets soortgelijks mee.

In de nacht van zaterdag op zondag kreeg Thomas Muster, die met Oostenrijk een promotie/degradatieduel voor de wereldgroep speelde tegen Uruguay, verscheidene bedreigende telefoontjes op zijn hotelkamer.

"Eerst werd ik voor van alles en nog wat uitgemaakt, later werd er met moord gedreigd", zei de 26-jarige Muster. De Oostenrijker kreeg van de organisatie zes lijfwachten toegewezen.

Hij liet zich op de baan niet door het voorval beïnvloeden en bezorgde Oostenrijk met een zege op Filippini het beslissende derde punt voor behoud van de plaats in de wereldgroep. Muster gaf later echter toe dat hij innerlijk tot het uiterste gespannen was. "Het was de moeilijkste partij uit mijn loopbaan. Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt", zei hij.

De bedreiging zou een gevolg zijn geweest van foto's in een plaatselijke krant, waarbij Muster op het punt stond met zijn racket twee jongens een pak slaag te geven. "Onzin", aldus de Oostenrijker. "Die knullen probeerden mijn racket te gappen. Ik heb ze alleen maar weggejaagd."

Barcelona klimt op naar zesde plaats

Real Madrid op kop na 4-0 zege op Atlético de Bilbao

BARCELONA — De Spaanse competitie kent per week een andere lijstaanvoerder. Na Real Madrid, Español en Deportivo La Coruña staat, na de vierde speeldag, wederom Real Madrid bovenaan. De 'Koninklijke' won thuis met 4-0 van Atlético de Bilbao. Deportivo La Coruña beschikt over evenveel punten maar heeft een slechter doelsado. Barcelona klom, na de zege met 4-0 op Compostela, naar de zesde plaats op de ranglijst in Spanje.

In de nog prille competitie stond er zaterdag een kraker op het programma. Koploper Deportivo La Coruña, dat nog geen punt verloor, moest thuis tegen de verrassende nummer twee, Español.

Net zoals een week geleden tegen Barcelona slaagde Español erin de gerenommeerde tegenstander van zich af te houden. De tweede club van Barcelona kwam twee minuten na de rust zelfs op voorsprong door een doelpunt van Arteaga. De Braziliaan Bebeto trok in zijn eerste wedstrijd van dit seizoen de stand tien minuten later recht: 1-1.

Real Madrid en Barcelona profiteerden optimaal van de halve misstap. Bij de club uit Madrid vestigde de Chileen Zamorano weer alle aandacht op zich. De spits trof twee keer doel en bracht daarmee zijn totaal na vier westrijden op zes treffers.

Bovendien leidde, al na zeventien minuten, een overtreding op Zamorano de rode kaart van Larraizar van Atlético de Bilbao in. Na een kwartier in de tweede helft stuurde de scheidsrechter ook Quique Flores van Real Madrid van het veld. Toen hadden Hierro en Amavisca de stand al op 4-0 gebracht.

Met dezelfde score verlieten Barcelona en Compostela zaterdag het Nou Camp stadion. Bij de ploeg van Johan Cruijff stonden Jordi Cruijff, Hagi en Stoitskov in de basis. Stoitskov, debuterend als aanvoerder, voetbalde zijn eerste wedstrijd van het seizoen. Met twee geldige en twee afgekeurde treffers was hij de uitblinker van de avond. Hagi maakte de andere twee doelpunten. Koeman, Amor, Bakero, Nadal en Romario kregen van Cruijff rust voor het belangrijke duel van woensdag in de Champions League tegen IFK Göteborg.

Valladolid maakte zaterdag, na 324 doelpuntloze minuten, de eerste treffers van het seizoen. De nummer laatst van de competitie versloeg thuis de nummer vijf, Real Zaragoza, met 2-0. Alberto en Pablo waren de schutters.

Opmerkelijk was de zege van Betís Sevilla op Sporting Gijón: 5-0. Bij de club die vorig seizoen nog in de tweede divisie speelde scoorde Cuellar drie keer. Betís, waar ooit Gerrie Mühren speelde, staat na de overwinning verrassend op de vijfde plaats. Cuellar is met vijf treffers op de lijst van topscorers koploper Zamorano genaderd tot op één doelpunt.

Hiroshima '94
12e Aziatische Spelen

** Noord Korea: boycot '94 Games. Irak: geschorst*

Deelnemers met medailles op 1990 Spelen (Peking)

	Goud	Zilver	Brons		Goud	Zilver	Brons
Afghanistan	0	0	0	Maldiven	0	0	0
Bahrein	0	0	0	Mongolië	1	7	9
Bangladesh	0	1	0	Burma	0	0	2
Bhutan	0	0	0	Nepal	0	0	1
Brunei	0	0	0	Oman	1	0	0
Cambodja	-	-	-	Pakistan	4	1	7
China	183	107	51	Palestina	-	-	-
Hongkong	0	2	5	Filipijnen	1	2	7
India	1	8	14	Qatar	3	2	1
Indonesië	3	6	21	Saudi Arabië	0	0	1
Iran	4	6	8	Singapore	0	1	4
Japan	38	60	76	Sri Lanka	0	2	1
Jordanië	0	0	0	Syrië	1	0	2
Kazachstan	-	-	-	Taiwan	0	10	21
Zuid Korea	54	54	73	Tadzjikistan	-	-	-
Koeweit	0	0	0	Thailand	2	7	8
Kirgizië	-	-	-	Turkmenië	-	-	-
Laos	0	0	1	VAE	0	0	0
Libanon	0	0	0	Oezbekistan	-	-	-
Macao	0	0	1	Vietnam	0	0	0
Maleisië	2	2	4	Jemen	0	0	0

AC Milan verliest met 1-0 van Cremonese

Parma lijdt eerste puntverlies in Italiaanse voetbalcompetitie

ROME — Parma heeft twee dagen voor de Europese return tegen Vitesse het eerste puntverlies in de serie A geleden. De club van trainer Nevio Scala bleef bij Lazio Roma steken op 2-2. Aan de kop van de ranglijst moet Parma nu AS Roma en Juventus naast zich dulden. De crisis die bij AC Milan losbrak na de 2-0 nederlaag in de Champions League tegen Ajax, is nog steeds niet bezworen. De landskampioen verloor zondag bij Cremonese op ontluisterde wijze met 1-0.

Luigi Gualco maakte in de 60ste minuut het doelpunt tegen AC Milan. Het team van de Italiaanse premier Silvio Berlusconi treedt woensdag aan in de Champions League tegen Austria Salzburg.

Parma, dat zonder de internationals Brolin en Benarrivo begon, had in Rome een slechte start. Signori opende in de 26ste minuut voor de thuisploeg de score met een schot dat doelman Bucci foutief beoordeelde, 1-0. Pas na de rust kwam Parma goed in de enerverende wedstrijd waarin de scheidsrechter acht keer geel trok. Nieuwkomer Branca, de invaller voor de tegenvallende Dino Baggio, boog binnen drie minuten de stand om naar 1-2. Opnieuw Signori zorgde in de slotfase voor de verdiende eindstand.

Het verlies van AC Milan was de eerste competitienederlaag dit seizoen. Zoals eerder bleek in de wedstrijd tegen Ajax kampt de landskampioen, waar de Fransman Desailly na een blessure zijn rentree vierde, vooral in aanvallend opzicht met problemen. Ruud Gullit moet zich onderhand als Robinson Crusoë voelen. In zijn eentje wacht hij voorin op aanspeelbare ballen.

Tegen Cremonese, niet meer dan een middenmoter, speelde de ploeg van trainer Capello fantasieloos en zonder inspiratie. Op de snelle *counters* van Cremonese had de Milanese verdediging nauwelijks antwoord. In de 38ste minuut stuurde de arbiter bovendien de jonge verdediger Panucci uit het veld.

Internazionale de Milan, waar Wim Jonk in de tweede helft geblesseerd uitviel, leverde tegen Fiorentina goed werk af. Zonder de geschorste Dennis Bergkamp liep de aanval met Pancev en Sosa gesmeerd. De Macedoniër scoorde één keer, de Uruguyaan zelfs twee maal. Pancev strafte al na twee minuten een blunder van de doelman van Fiorentina af, daarna controleerden de Milanezen de wedstrijd. Bij de tegenstander maakte de Argentijnse topscorer Batistuta zijn vijfde treffer van het seizoen.

John van 't Schip maakte zondag de laatste van de drie treffers voor zijn club Genoa. Tot een overwinning leidde het doelpunt niet, want de Braziliaan Cruz maakte voor Napoli zes minuten voor tijd gelijk: 3-3.

AS Roma en Juventus maakten hun hoge positie op de ranglijst waar. Beide wonnen, van respectievelijk Reggiana (4-1) en Sampdoria (1-0). Bij AS Roma was de Argentijnse spits Balbo weer op dreef. Net als vorige week maakte hij twee doelpunten. Fonseca en Moriero waren eveneens trefzeker.

Juventus speelde zonder de Fransman Deschamps en international Roberto Baggio. Desondanks behaalde 'Juve' een zwaarbevochten overwinning op Sampdoria, de voormalige club van Gullit. Di Livio maakte in de 35ste minuut de enige treffer van de wedstrijd.

FC Porto nog steeds zonder puntverlies

LISSABON — FC Porto heeft in de Portugese competitie nog geen punt afgestaan. Tegen het gepromoveerde Uniao Leiria won de ploeg van oud-PSV-coach Bobby Robson voor de vijfde keer op rij. Domingos en Rui Barros, beiden vlak na rust, scoorden. Porto heeft een punt voorsprong op Sporting Lissabon.

Sporting Lissabon speelde gelijk met Boavista: 2-2. De club van international Stan Valckx kwam met 2-0 voor door treffers van Juskowiak en Chiquinho Conde.

Die voordelige marge in Lissabon zorgde voor te vroege euforie. De Roemeen Timofte had nog geen drie minuten nodig om daar van te profiteren.

De derde Portugese topclub, Benfica, kwam niet in actie. De landskampioen, woensdag voor de Champions League tegenstander van Anderlecht uit België, kreeg voor elkaar dat de vijfde wedstrijd, uit tegen Maritimo Funchal op Madeira, is uitgesteld tot 4 januari.

UITSLAGEN

Het afgelopen weekeinde werden in Portugal de volgende uitslagen geregistreerd:

Vitoria Guimaraes - Beira Mar 1-0; Estrela Amadora - Salgueiros 4-0; Farense - Braga 0-1; Chaves - Uniao Madeira 5-1; FC Porto - Uniao Leiria 2-0; Gil Vicente - Setubal 3-0; Belenenses - Tirsense 0-1; Maritimo Funchal - Benfica uitgesteld en Sporting -Boavista 2-2.

01. FC Porto	5-10
02. Sporting	5-09
03. Guimaraes	5-07
04. Benfica	4-06
05. Chaves	5-06
06. Tirsense	5-06
07. Maritimo	4-05
08. Braga	5-05
09. Boavista	5-05
10. Salgueiros	5-05
11. Amadora	5-04
12. Beira Mar	5-04
13. Uniao Funchal	5-04
14. Belenenses	5-03
15. Gil Vicente	5-03
16. Uniao Leira	5-03
17. Farense	5-02
18. Setubal	5-01

* * * * *

VOETBAL / DEN HAAG — De bekerwedstrijd tussen FC Den Haag en RBC wordt toch gespeeld op woensdag 5 oktober. Om veiligheidsredenen was het duel aanvankelijk verboden. Wel is het aanvangstijdstip vervroegd naar 15.30 uur.

Twente-trainer hoopt op wonder in Boedapes[t]

ENSCHEDE — Issy ten Donkelaar hoopt dat de wonderen de wereld nog niet uit zijn. Dat zei de coach van FC Twente maandagochtend kort voor het vertrek van de ploeg naar Boedapest voor de return in de eerste ronde van het toernooi om de UEFA-beker tegen Kispest Honved. FC Twente staat voor de vrijwel onmogelijke taak een achterstand van 1-4 goed te maken.

De goede resultaten in de competitie hebben de afgang van twee weken geleden in eigen stadion tegen de Hongaren snel naar de achtergrond verdrongen. Na de zege van 4-3 op Heerenveen van [illegible]

tenaren met tien punten [illegible] zes duels zelfs lijstaanv[oer]ders in de eredivisie.

"De ploeg draait mom[en]teel goed. Het vertrouwe[n is] daarom snel weer teru[g ge]komen bij de spelers", [zei] Issy ten Donkelaar. "[We] leggen ons niet bij voorb[aat] neer bij de uitschakeling. [Er] zal een wonder nodig [zijn,] maar misschien kunnen [we] dat wel afdwingen."

Ten Donkelaar toonde z[ich] teleurgesteld over het f[eit] dat de KNVB weigerde [het] 17-jarige talent Arnold Br[uggink] vrij te geven. Bo[nds]coach Dick Advocaat sel[ec]teerde de middenvelder v[oor] de wedstrijd van het na[tio]nale team met spelers [onder] achttien jaar van dinsd[ag]avond in Dublin tegen I[erland.] [illegible]

Uitdager McCall slaat Lewis knockou[t]

Britse kampioen voel[t] zich beroofd van titel

LONDEN — Oliver McCall heeft de wereldtitel zwaargewicht WBC-versie gewonnen van Lennox Lewis. De 29-jarige Amerikaanse bokser versloeg de Brit in de nacht van zaterdag op zondag in de Wembley-arena in Londen. Na drie minuten en 31 seconden stopte de Mexicaanse arbiter García het titelgevecht. Het was een bittere nederlaag voor Lewis. "Ik ben beroofd", reageerde hij woedend.

De Amerikaanse uitdager Oliver McCall zond de wereldkampioen na 31 seconden [in] de tweede ronde met [een] rechtse op de kaak naar [het] canvas. Na zes tellen [was] Lennox Lewis ter been. [Met] glazige ogen, rubberen be[nen] en zwabberende vuist[en.] García kende geen twi[jfel] en hij riep McCall uit tot [de] winnaar.

"Lewis was niet in st[aat] verder te boksen", verkla[arde] de arbiter. "Hij was *knock[-]out*. Als ik hem had to[e]staan door te gaan, had [dat] serieuze gevolgen kun[nen] hebben. Het is mijn plicht [een] bokser tegen zichzelf [in] bescherming te nemen." [Hij] werd gesteund door top[ar]biter O'Connell, aanwezig [als] toeschouwer. "*Lewis was* [illegible] Je kon het zien aan [de] manier waarop hij over[eind] krabbelde."

Voor *globetrotter* Lew[is,] geboren in Londen, op[ge]groeid in Jamaica en Oly[m]pisch goud voor Canada, [was] het zijn eerste nederlaag [in] 25 gevechten inclusief [illegible] titelverdedigingen. Hij kre[eg] de titel letterlijk in de sch[oot] geworpen nadat titelhou[der] Bowe de gordel op de vuilnis[belt] had gegooid. Bij wi[nst] op McCall lag voor Lewi[s een] beurs van 55 miljoen gu[lden] klaar voor het gevecht t[egen] Bowe.

McCall groeide op als sp[ar]ring-partner. Hij stond me[er] dan 800 ronden tegeno[ver] Mike Tyson, die hij één k[eer] neerhaalde. Van de voo[raf]gaande dertig gevechten v[er]loor hij er vijf. Na Holm[es,] Norton en Ellis werd hij [de] vierde zwaargewicht die v[an] sparring-partner uitgro[eide] tot wereldkampioen.

"Lewis was kwetsbaar [op] rechts. Als hij rechts mi[ste] sloeg hij bijna dubbel", w[ist] de bokser uit Chicago. [Dat] werd de wereldkampioe[n in] de tweede ronde fataal. Le[wis] liet even de dekking zak[ken] na een rechtse misser [en] McCall sloeg met een sne[lle] combinatie links-rechts ge[nа]deloos en verwoestend toe.

Oranje mist EK-kwalificatie

IJsland met 1-0 te sterk voor Nederlandse vrouwen

ROTTERDAM — Het Nederlands vrouwenteam is uitgeschakeld voor het zesde eindtoernooi om de Europese voetbaltitel. De ploeg van bondscoach Jan Derks ging zaterdag in de beslissende wedstrijd tegen concurrent IJsland met 0-1 onderuit. Oranje had met grote cijfers moeten winnen om een kans te houden op een plaatsje bij de laatste acht.

De Nederlandse vrouwen verloren eerder in Reykjavik al met 1-2 van de verrassende koploper in groep 8. De mislukte kwalificatie om het Europese kampioenschap betekent tevens dat Oranje bij het WK-Voetbal voor vrouwen in 1995 en bij de Olympische Spelen (1996) ontbreekt.

Op het veld van Zwart-Wit '28 in Rotterdam maakte centrumspits Thorsdottir na een kwartier in de tweede helft het enige doelpunt. IJsland, dat meer karakter en fysieke kracht toonde, sloot het pittige duel met tien spelers af. Verdedigster Skuladottir werd in de 73ste minuut na haar tweede gele kaart uit het veld gestuurd.

Nederland is in groep 8 met vier punten uit vier wedstrijden op de tweede plaats geëindigd. IJsland, dat op 28 september de laatste groepswedstrijd tegen het nog puntloze Griekenland speelt, staat onbedreigd op de eerste plaats met zes uit drie.

De acht groepswinnaars in de voorronde strijden volgend jaar in een nog aan te wijzen land om de Europese titel. Het EK wordt om de twee jaar gehouden. Nederland kwam nooit verder dan de kwartfinales.

In 1995 wordt in Zweden (5-18 juni) ook het tweede toernooi om de wereldtitel afgewerkt. De eerste vier landen bij het EK plaatsen zich voor dat evenement. De eerste acht landen van het WK-Voetbal kwalificeren zich voor de Olympische Spelen in Atlanta.

Collegialen zondag met 1-0 onttroond

Wensley Martina leidt Jong Colombia naar kampioenschap

WILLEMSTAD — Curaçao heeft na vijf jaar een nieuwe voetbalkampioen. Na mislukte pogingen in 1992 en 1993 heeft Jong Colombia gisteravond een einde gemaakt aan de heerschappij van Sithoc. Met een doelpunt van sterke man Wensley Martina versloeg de Bocaploeg de Collegialen met 1-0 in de enige, beslissende finalewedstrijd. Het duel beantwoordde in voetbaltechnisch opzicht en ook qua spanning volledig aan de verwachtingen van de bijna 3300 toeschouwers die de hoofdtribunes van het SDK geheel vulden.

Omdat het om slechts één, allesbeslissende partij ging, was het vanaf het begin duidelijk dat de ploeg die het eerst op voorsprong kwam praktisch verzekerd zou zijn van de overwinning en tevens van de kampioenstitel. Het ging immers om twee ploegen die over een sterke verdediging beschikten. Trainer Wowo Constancia koos voor wat betreft de eerste helft voor een voluit aanvallend concept met een slechts drie man sterke verdedigingslinie, terwijl Sithoc van trainer Nooi Girigorie de instructie kreeg wat conservatiever te spelen. Dit heeft uiteindelijk de doorslag gegeven want Jong Colombia scoorde in de 32ste minuut van de eerste helft en wist deze voorsprong tot het einde toe vast te houden.

Jong Colombia startte in de opstelling 3-4-3 met Wensley Martina als aanvallende middenvelder. Een taktiek die de trainer Constancia in de laatste wedstrijd consequent heeft toegepast om te voorkomen dat zijn sterke man voorin geïsoleerd zou worden door een strikte bewaking. Sithoc speelde in de eerste helft praktisch met twee spitsen aangezien Raymond Rovina in iets teruggetrokken positie opgesteld stond en voor de link tussen het middenveld en de voorlinie zorgde.

Het enige doelpunt van de wedstrijd werd in de 32ste minuut gescoord door Wensley Martina. Bij een snelle tegenactie van Jong Colombia ontstond een situatie van 3 tegen 1 omdat verdediger Keke Poppen ook mee naar voren was getrokken met de aanval. De aanval werd echter onderschept door Jong Colombia en via een fraaie combinatie tussen Eugène Constancia en Kelvin Jansen werd Martina in volkomen vrije positie met een afgemeten *throughpass* bediend. Martina legde rustig aan en liet keeper Hensley Ignacio volkomen kansloos.

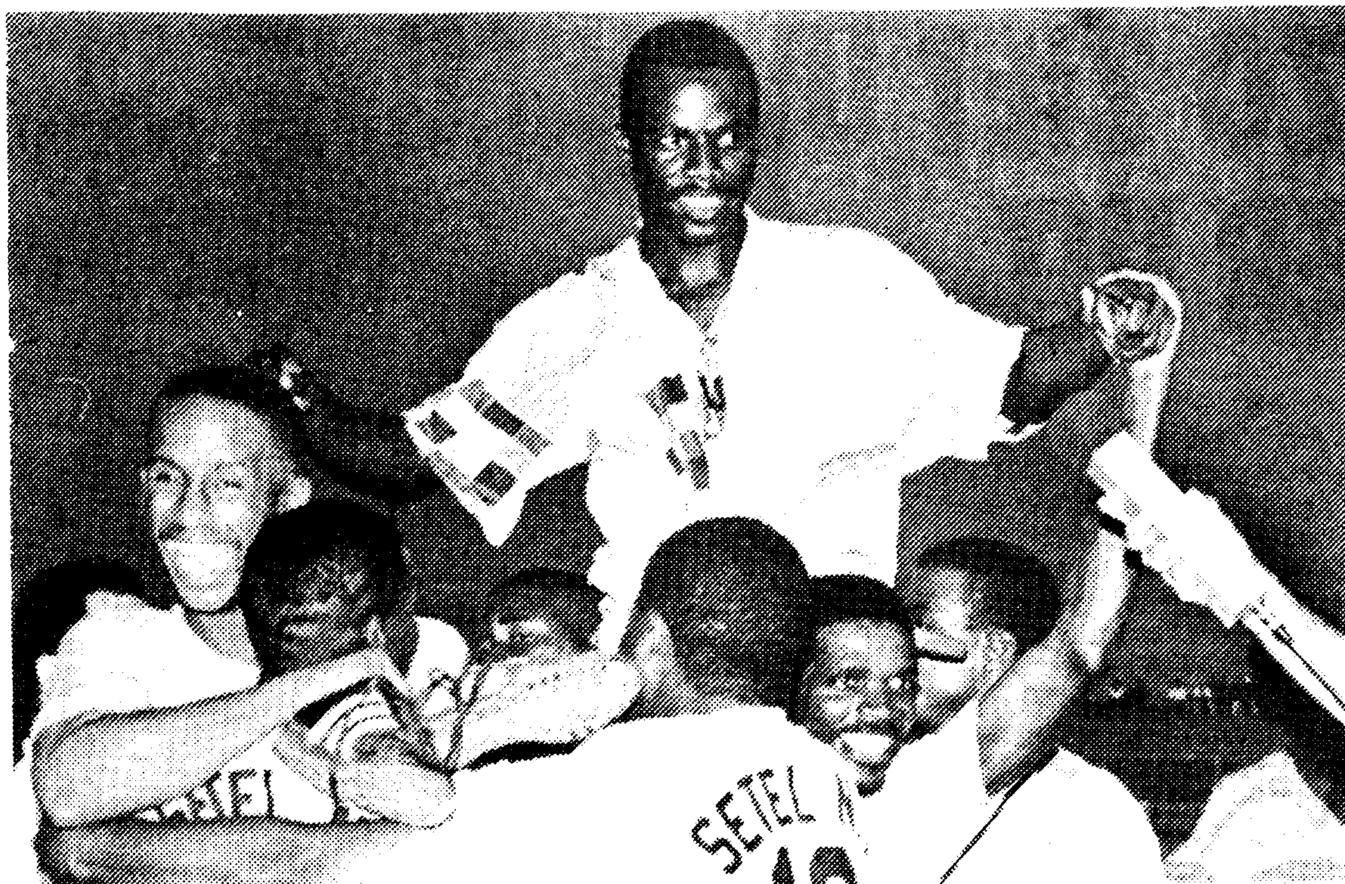
Ofschoon men dat zou verwachten, ging Jong Colombia niet meteen over tot het inzetten van meer mankracht in de verdediging. Dit gebeurde pas in de hervatting hetgeen hen in staat stelde het felle offensief dat Sithoc daarna ontketende te weerstaan. Vlak voor het einde kopte Upe Dorothea in, maar het doelpunt werd geannuleerd omdat deze speler in buitenspelpositie stond.

Dit bracht de nodige problemen met zich mee voor het scheidsrechterstrio onder leiding van Irving Faneyte. Grensrechter Eudrich Castillo die namelijk voor buitenspel had gevlagd kreeg een duwtje van Raymond Rovina hetgeen na lang gepraat en geprotesteer door de Collegialen bestraft werd met de rode kaart. Voordat het duel ten einde kwam moest hij nog tweemaal rood trekken voor Anton Coffie en Michael Martina die met elkaar op de vuist dreigden te gaan.

In een commentaar na de wedstrijd maakte een geëmotioneerde Nooi Girigorie bekend ermee te zullen stoppen. Hij zei dat Sithoc tegen teveel krachten heeft moeten vechten en verweet ook de scheidsrechters mede verantwoordelijk te zijn geweest voor de nederlaag van Sithoc.

In het kamp van Jong Colombia werd het succes ondertussen uitbundig gevierd. Voor de Bocaploeg is dit de vierde titel in 20 jaar semiberoepsvoetbal. De andere titels werden in 1975, 1976 en 1988 bemachtigd. Jong Colombia was de laatste ploeg die kampioen werd voordat Sithoc zijn vijf jaar durende hegemonie inzette.

In de tweede divisie heeft het elftal van Streanan Uni beslag gelegd op de kampioenstitel. In de finale werd Centro Barber met 3-2 verslagen. De twee ploegen moesten 120 minuten lang strijd leveren voordat het zover was. De reglementaire speeltijd werd namelijk met een 2-2 gelijkspel afgesloten. In de vierde minuut van de verlenging schoot Jeroen Muzo zijn team naar de titel. Het was ook Muzo die de score voor zijn team had geopend. Verder scoorden Sherman Tokaay voor Streanan Uni en Jimmy Wolf en Sharlon Martis voor Centro Barber. Streanan Uni moet zich nu gaan voorbereiden op de promotie/degradatie serie tegen Centro Hubenil Mahuma die als laatste eindigde in de eerste divisie.

■ *Vreugde in het kamp van Jong Colombia na het laatste fluitsignaal van de scheidsrechter.*

Willem II wint verrassend van Feyenoord

Twente de nieuwe smaakmaker en koploper in de eredivisie

DEN HAAG — Aan de kop van de eredivisie heeft de ene verrassende koploper de andere afgelost. FC Utrecht maakte plaats voor FC Twente, dat de lijst aanvoert na de 4-3 zege op Heerenveen. Utrecht verloor voor de eerste keer, 2-3 bij MVV. Voor de verrassing van de dag zorgde desondanks Willem II. De Tilburgse club won van Feyenoord (0-2), dat bij het eerste optreden in de fraai gerenoveerde Kuip zwaar teleurstelde.

De Rotterdammers vielen vergeefs aan. Het elftal van Willem II counterde echter slim. Bouchlal en Van Hintum maakten in de slotfase de doelpunten. De laatste deed dat uit een strafschop.

Vier clubs zijn nog zonder nederlaag. Naast FC Twente zijn dat Roda JC, Ajax en PSV. Roda JC, dat eerder vier keer gelijkspeelde, won voor het eerst. Het avondje NAC eindigde in 2-4. Graef scoorde drie keer. Ajax deed wat het verplicht was door Dordrecht te verslaan: 3-0. PSV kwam niet in actie en ligt al weer twee duels achter.

Ajax kwam tegen Dordrecht '90 al na vier minuten op voorsprong. Daarna stokte de produktie. Pas in de laatste tien minuten kwamen er nog twee bij, in de tussentijd had Dordrecht enkele redelijk kansen op de 1-1. Voor Ajax scoorde Kluivert twee keer. Met vijf doelpunten in hij momenteel topschutter van de eredivisie. Dordrecht heeft al vier duels niet meer gescoord. De laatste Dordtse treffer is al 432 minuten oud.

Heerenveen maakte kort na rust bij FC Twente een achterstand van 0-2 goed, door een strafschop van De Visser en een 'gewoon' doelpunt van Meijer. Door Boerebach, ook van elf meter, en Bruggink liepen de Enschedeërs weer twee doelpunten uit. In de slotminuten maakte Regtop nog 4-3. FC Twente heeft in zes duels al vijftien keer gescoord. De Enschedeërs, die dinsdag in Hongarije tegen Kispest Honved een achterstand van 1-4 moeten zien goed te maken, zijn daarmee de produktiefste ploeg van de eredivisie.

In Volendam was de plaatselijke FC versus FC Groningen zondag meer spannend dan goed. De Groningse trainer Westerhof kon het best leven met de uitslag van 1-1. "We hebben een punt en zijn daarmee van de onderste plaats af", zei hij, "maar we hebben niet goed gevoetbald. Het is echter een opstapje naar betere tijden."

Zijn collega Rijsbergen was bepaald niet content. "Ik ben helemaal niet gelukkig met één punt. Wij hadden moeten winnen. Er is onnodig een strafschop weggegeven. De eerste helft hadden we Groningen onder druk, maar daarna was het plotseling over."

Voor beide ploegen, gerangschikt in de onderste regionen, was het belang groot. De inzet was dan ook enorm. Volendam had het betere van het spel, vooral door Steur. Zijn medespelers Vukov, Den Ouden en Smeets wisten de kansen niet te verzilveren. Volendam scoorde alleen van elf meter. Wasiman was van de stip koelbloedig nadat Assorgia een overtreding beging tegen Vukov.

De tweede helft, die aanmerkelijk minder opwindend was, liet een feller Groningen zien. Niet dat de Westerhofbrigade plotseling naar grote hoogte rees, maar de permanente dreiging van de snelle Sion gaf Groningen nieuwe impulsen. Na een totaal onnodige overtreding van Molenaar op Hamming kon Huizingh van elf meter voor de gelijkmaker zorgen, 1-1.

Vitesse klom wat op uit de onderste regionen door Sparta te verslaan, 2-0. De Rotterdammers hebben pas twee punten en staan onderaan. Groningen behaalde weer een punt, door bij Volendam gelijk te spelen, 1-1. Wasiman (Volendam) en Huizingh scoorden, beiden van elf meter. NEC deed het aardig bij RKC en won met 3-1, ondanks dat bij de Nijmegenaren Van der Linden al na een half uur met twee keer geel van het veld moest. MVV, knap tweede op de ranglijst, dankte de winst op Utrecht voor een groot deel aan Maurice Hofman. Tussen de 35ste en 42ste minuut maakte hij drie doelpunten. Daarvoor had hij in 115 duels in totaal zes keer gescoord. Utrecht kwam pas in de laatste tien minuten echt tot leven. Treffers van Booy en Gorter maakten de wedstrijd nog even spannend.

Rustan Kamski bedreigt Short met de dood

LINARES — De Britse schaker Nigel Short is zondagavond in Linares door de vader van Gata Kamski, de oud-bokser Rustan Kamski, met de dood bedreigd. Hij heeft hiervan aangifte gedaan bij de Spaanse politie. Short speelt tegen de genaturaliseerde Amerikaan Kamski in de halve finales van het toernooi om de wereldtitel van de PCA. Hij bracht zondag zijn achterstand terug naar 1-3. Maandag staat de vijfde partij op het programma.

Rustan Kamski, die in 1989 met zijn gezin van Rusland naar het Westen overliep, kwam Short zondagavond in een restaurant tegen. Er ontstond een woordenwisseling waarin de ex-Rus luid en duidelijk Short met de dood bedreigde. Diverse mensen hoorden de woorden van de boze Kamski met stijgende verbazing aan.

De vader van de 20-jarige Gata Kamski is de vaste reisgenoot van zijn zoon. Bij vrijwel alle internationale wedstrijden is hij aanwezig. Het is niet de eerste keer dat Kamski senior in opspraak is. Hij staat bekend om zijn opvliegende karakter.

Oranje-team uit de bridgestrijd

ALBUQUERQUE — Bij het WK-Bridge in de Amerikaanse stad Albuquerque is ook het laatste Nederlandse team uit de strijd. Het viertal Jet Pasman, Anneke Simons, Wietske van Zwol en Martine Verbeek werd het slachtoffer van een organisatorische blunder. Het paar Verbeek/Van Zwol veegde in de eerste zestien spellen hun Amerikaanse tegenstanders compleet van tafel.

Hun fantastische rapport werd op slag waardeloos toen bleek dat de wedstrijdleider de verkeerde spellen had neergelegd, waardoor vergelijk met Pasmans/Simons onmogelijk was.

Nederlandse protesten haalden niets uit. Het duel moest opnieuw beginnen. De beslissing viel pas na twaalf uur. De kleine voorsprong na 48 van de 64 spellen (88-82) werd door een slecht spel in de laatste zitting teniet gedaan: 95-100.

In het open toernooi voor paren zorgden de Duitse vrouwen Von Arnim en Zenkel voor sensatie door na twee van de vier kwalificatieronden aan de leiding te gaan. Ze gaven daarmee weer eens grond aan het standpunt dat scheiding der geslachten bij bridge onzin is.

Topscorer Sibon aan de ketting

VVV blijft koploper na gelijkspel met Emmen

DEN HAAG — Topscorer Sibon scoorde niet voor VVV en de koploper in de eerste divisie verloor wederom een punt. De ploeg kwam zaterdag in de Koel in Venlo voor slechts 2932, overigens morrende, toeschouwers niet verder dan 3-3 tegen Emmen. Fortuna Sittard kroop een punt dichterbij door de 4-0 op Eindhoven net als Cambuur Leeuwarden door de 2-0 op FC Den Haag.

Heracles en FC Zwolle hebben evenveel verliespunten als de elftallen van Fortuna Sittard en Cambuur, maar ook hebben ze een duel minder gespeeld.

Onderin behaalde FC Den Bosch de eerste zege. Bij rust keek het in de uitwedstrijd tegen de Graafschap nog tegen een achterstand van 3-1 aan, door drie doelpunten van Jansen werd het 3-4.

Scheidsrechter Blom trok de aandacht bij Telstar - Excelsior. Hij gaf rood aan Telstar-speler Tevreden en trok zeven keer geel. Onder de bestraften bevond zich Hans Kraay jr. van Telstar, die de arbiter met het wapperende blonde haar beledigde met de opmerking: "Je fluit net zo als je haar zit."

Van de twintig doelpunten van VVV in vijf wedstrijden maakte Sibon er negen. Zaterdag tegen Emmen lag hij aan de ketting. Hij scoorde niet en dat brak de thuisploeg op. Die nam weliswaar drie keer een voorsprong maar werd evenzovele keren door de onverzettelijke Drenten achterhaald. Sibon bleef de topscorerslijst aanvoeren, omdat Donny Huysen van Haarlem, goed voor acht doelpunten in de competitie, tegen AZ eveneens onproduktief was.

Door het gelijke spel behield VVV de leiding met tien uit zes. De Venlose voetballers worden op de hielen gezeten door Fortuna Sittard en Cambuur Leeuwarden met negen uit zes. De Limburgers maakten geen fout tegen Eindhoven, met Telstar de enige ploeg in de eerse divisie zonder overwinning. Cambuur versloeg FC Den Haag door doelpunten van Van Utrecht en Arts na de rust.

TOP Oss leed de tweede opeenvolgende nederlaag. Na het verlies bij Helmond Sport woensdag (2-1) was zaterdag RBC in Oss met dezelfde cijfers de sterkere. TOP-trainer Hans Dorjee wond zich zo op over de arbitrage van IJkhout dat hij in de 37ste minuut naar de tribune werd gestuurd.

SPORT AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel.: 376620/376626)
zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vrijdag van 20.00-22.30 uur; zaterdag van 14.00-17.00 uur en zondag van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWÉ
dammen:
donderdag van 15.00-18.00 uur **damles en -training** voor de jeugd vanaf acht tot achttien jaar.
Schaakvereniging Janwé:
zaterdag van 09.00-12.00 uur **schaakles en -training** voor de jeugd vanaf zeven tot 23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGÍA
(Postbus 3760)
(Tel.: 612573)
damlessen:
donderdag van 19.30-23.00 uur - **Sentro di Bario Janwé**.
zaterdag van 09.00-12.00 uur - **IPK-gebouw** (naast Martinus mavo, Plasa Brion).

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

CURAÇAO BULLETS SKATERS
(Schaatsclub Curaçao).
elke zondag training *in line skates* en *skeelers*. Voor meer informatie tel.: 377289 (vragen naar Kees).

MAANDAG

SOFTBAL
(Curaçaose Softball Bond)
dames A-klasse
19.30 uur Nuevas Estrellas vs St. Joris Angels;
21.00 uur The Birds vs The Rangers - **Little League Ballpark** (Suffisant).

SOFTBAL
(Sedreko)
19.30 uur Curinta/Immigratie vs DROV/DOW;
21.15 uur Gevangenis/Cult. vs FKP/CPA -**Suvek Ballpark**.

Anatoli Karpov lijdt eerste nederlaag

Evgeni Barejev te sterk voor FIDE-wereldkampioen in Tilburg

TILBURG — Anatoli Karpov staat weer met beide benen op de grond. Na zes achtereenvolgende overwinningen dacht de 43-jarige FIDE-wereldkampioen wellicht dat hij zijn unieke prestatie van eerder dit jaar in Linares (ongedeeld toernooiwinnaar met de monsterscore van 11uit 13) in het Interpolis Schaaktoernooi zou kunnen herhalen. Tegen Evgeni Barejev ging het zondag in de eerste halve finalepartij echter mis.

In een houdbaar eindspel begon Karpov plotseling onzeker te spelen en Barejev strafte dat genadeloos af. De andere halve finalepartij, tussen Ivantsjoek en Salov, eindigde in remise.

In de onderlinge partijen tussen Barejev en Karpov had de FIDE-wereldkampioen tot zondag een lichte voorsprong (3-2). Met wit won Barejev nog nooit van de meest succesvolle toernooispeler uit de schaakgeschiedenis.

Barejev ging bij zijn debuut in Tilburg in 1991, toen er nog sprake was van een hoofdgroep, hopeloos in de fout door als laatste te eindigen met slechts drie punten uit veertien duels. Inmiddels behoort hij tot de beste schakers van de wereld.

De 27-jarige zette Karpov onder zware druk. Karpov ging op de 23ste zet al dan niet bewust remise uit de weg, maar daarvoor moest hij een hoge prijs betalen. Op de 29ste zet moest de FIDE-wereldkampioen al een keer de enige zet vinden om direct verlies af te wenden, terwijl hij bovendien in ernstige tijdnood verkeerde.

Uiteindelijk haalde Karpov de tijdcontrole met moeite, maar het lopereindspel dat overbleef stond nog altijd iets minder voor hem. Toch zou het bij goed spel waarschijnlijk remise geworden zijn, maar toen de wereldkampioen enkele slordigheden beging, greep Barejev opnieuw het initiatief om de winst niet meer te laten lopen.

Ivantsjoek opende zijn eerste partij in de halve finale tegen Valery Salov met e2-e4, ongetwijfeld de beste methode om de als oerdegelijk bekend staande Salov aan te pakken. De spelers volgden na de scherpe Rauzervariant van het Siciliaans lange tijd een partij tussen Balasjov en Salov, gespeeld in Irkoetsk in 1986.

Pas op de 20ste zet week Ivantsjoek af ten opzichte van dit duel. De schaker uit Lvov leek de beste kansen te krijgen met een vervaarlijke koningsaanval, maar Salov had goed gezien dat hij uitstekende positionele compensatie kreeg. Na een grootscheepse stukkenruil resteerde een eindspel waarin Salov zelfs licht voordeel had. Hij probeerde het lange tijd te winnen, maar Ivantsjoek maakte geen fouten meer en had na 52 zetten de remise te pakken.

In de halve finales voor de wereldtitel van de Professional Chess Association in Linares bracht de Brit Nigel Short zijn achterstand tegen de Amerikaan Gata Kamski terug tot twee punten: 1-3. Short zegevierde in de vierde partij met wit in 55 zetten. In de andere tweekamp speelde de Brit Michael Adams in 24 zetten remise tegen de Indiër Viswanathan Anand. Anand, die met 3½-½ leidt, heeft maandag aan een zege in de vijfde partij voldoende voor het bereiken van de finale.

UITSLAGEN

Barrage kwartfinale Interpolis Schaaktoernooi: Ivantsjoek (Oek) - Khalifman (Rus) 3-1 (1-0, 0-1, 1-0 en 1-0). Halve finales, eerste partij: Barejev - Karpov 1-0; Ivantsjoek - Salov ½-½.

Kandidatentoernooi vrouwen, dertiende ronde: Arakhmia (Geo) - Cramling (Zwe) ½-½; Joseliani (Geo) -Foisor (Roe) 0-1; Polgar (Hon) - Galliamova (Oek) 1-0; Maric (Joe) - Peng (Chi) ½-½; Tsiboerdanidze (Geo) was vrij. Veertiende ronde: Peng -Polgar ½-½; Galliamova -Joseliani 1-0; Foisor -Arakhamia 1-0; Cramling -Tsiboerdanidze ½-½. Maric was vrij.

Stand: 1. Polgar 8½ uit 13 wedstrijden; 2. Tsiboerdanidze 7½ uit 12; 3/4. Peng en Galliamova 6½ uit 12; 5. Maric 6 uit 12; 6. Foisor 6 uit 13; 7/8. Cramling en Joseliani 5½ uit 13 en 9. Arakhamia met 4 punten uit 12 wedstrijden.

Bridgen

WILLEMSTAD — Vrijdagavond 23 september werd op Scherpenheuvel bij bridgeclub Corsow de vierde wedstrijd van de zesde clubcompetitie gespeeld. Van de 17 paren eindigden er 9 boven het gemiddelde van 50%. De uitslag was als volgt: 1. mevr Balvers - hr Van Hees 61,73%; 2. dames Van den Brink - De Jong 60,71; 3. dames Van der Net - Schoop 58,93; 4. dames Bouwmeester - Den Dulk 55,65; 5/6. hrn Winkel - De Vries/hrn Blufpand - Cox 54,08; 7. dames De Vries - Saladin 52,81; 8. ms Melchers - hr Brown 52,55; 9. hrn Melchers - Veenekamp 51,49%.

Waarschijnlijk Iraniërs:

In Zweden boot met vluchtelingen aangekomen

STOCKHOLM - Een Letse vissersboot is zondag met circa honderd vluchtelingen een haven op het Zweedse eiland Gotland binnengelopen. De meesten van hen komen uit Iran, aldus een zegsman van de kustwacht.

De politie heeft de drie bemanningsleden ingesloten voor ondervraging. Het twintig meter lange schip is geconfisqueerd. Mensensmokkelaars hebben de afgelopen twee jaar honderden vluchtelingen per boot naar Zweden gebracht via de lucratieve route over de Oostzee. De vluchtelingen waren moe en hadden last van de kou na hun zeereis van twee en een halve dag. Ze zullen naar verwachting asiel vragen in Zweden. De autoriteiten vermoeden dat de vissersboot vertrokken was uit Letland of een van de andere Oostzeestaten, Estland en Litouwen. Op het smalste punt is de zeeëngte tussen Letland en Gotland minder dan 150 kilometer breed.

[redacted]

VERKEERSOMLEGGING GREBBELINIEWEG

KODELA in overleg met de Verkeersafdeling van Politie maakt hierbij bekend dat in verband met noodzakelijke graafwerkzaamheden te Grebbelinieweg ter hoogte van Roermondstraat voor het aanleggen van een drinkwaterleiding, het verkeer vanaf 26 september tot en met 2 oktober 1994 omgeleid zal worden via Oosterbeekstraat.

E.e.a. zal middels verkeersborden worden aangeduid.

[redacted]

STICHTING NEDERLANDSE ASSOCIATIE VOOR PRAKTIJKEXAMENS december 1994/januari 1995.

		DAGEXAMENS	AVONDEXAMENS
Boekhouden	f. 145,-	13 en 14 december	9, 10 en 11 januari 1995
M.B.A.	f. 150,-	13 en 14 december	----------
Marketing	f. 145,-	13 december 1994	----------
Midden-Management	f. 200,-	14 december 1994	----------
Loonadministratie	f. 200,-	----------	10 en 11 januari 1995
Bedr. Corr. Nederlands*	f. 120,-	14 december 1994	10 januari 1995
Bedr. Corr. Engels*	f. 120,-	14 december 1994	09 januari 1995
Bedr. Corr. Spaans*	f. 120,-	13 december 1994	----------
Basiskennis Management	f. 100,-	----------	11 januari 1995
Basiskennis Boekhouden	f. 100,-	----------	09 januari 1995
Basiskennis Calculatie	f. 100,-	----------	10 januari 1995

Spreekvaardigheidsexamen (f. 120,-) en Conversatie-examens (f. 100,-) zullen begin december worden gehouden. De Conversatie-examens worden door de Stichting PRES afgenomen.

*Bij de dagexamens worden zowel de examens Correspondentie Secretariaatspraktijk (f.105,-) als Bedrijfscorrespondentie (f. 120,-) afgenomen. De examens Correspondentie Secretariaatspraktijk worden door de Stichting PRES afgenomen.

De schriftelijke aanmelding op het Departement van Onderwijs vindt plaats vanaf 26 september t/m 4 oktober a.s.

op Curacao te Sta. Rosa 48
op Bonaire te Kaya Gen. Carlos Manuel Piar 9-11
op St. Maarten te Camille Richardson Road 13.

De volgende stukken dienen bij inschrijving te worden overgelegd:

1. Betalingsbewijs van het examengeld. Het examengeld dient gestort te worden op rekening 12.39.686 bij de ABN/AMRO Bank.
2. Bewijs van inschrijving in het Bevolkingsregister.
3. Toelatingsbewijs (origineel) tot het M.B.A.-examen. Dit geldt voor kandidaten die het examen M.B.A. afleggen.

ATTENTIE:

Bezitters van het Praktijkdiploma Boekhouden V.L.P. dat is behaald na 1 december 1991 en degenen die in het bezit zijn van deelcertificaten M.B.A. zijn gerechtigd tot deelneming aan het examen M.B.A. van de Associatie tot en met december 1994.

S.V.P. tijdig betalen en inschrijven. Na 4 oktober 1994 neemt het Examenbureau geen inschrijvingen meer aan.

De Stichting Bon Futuro zoekt voor spoedige in dienstreding bij het Internaat Huize St. Jozef, te Sta. Rosa 51, een

HOOFD PERSONEELSZAKEN

De werkzaamheden in het Internaat Huize St. Jozef richten zich specifiek op de verzorging, opvoeding, begeleiding en behandeling van jeugdigen met sociaal/edukatieve problemen [illegible] aantal ondersteunende afdelingen, zoals maatschappelijk werk, financiële administratie, secretariaat, huishoudelijke dienst, technische dienst en uiteraard personeelszaken.

Uit het bovenstaande zal duidelijk zijn dat het Hoofd Personeelszaken dagelijks te maken krijgt met een gevarieerde groep mensen en funkties.

Gegadigden dienen aan onderstaande voorwaarden te voldoen:
- leeftijd bij voorkeur boven 30 jaar
- opleiding gericht op personeelswerk (minimaal HBO niveau of vergelijkbaar)
- ervaring in leidinggeven
- ervaring in personeelswerk
- kennis van de arbeidswetgeving Nederlandse Antillen
- Rooms Katholiek [illegible] belijdend
- Computerkennis [illegible] tot aanbeveling (tekstverwerken/spreadsheets)

Bovendien verwachten wij van gegadigden dat zij:
- over uitstekende contactuele eigenschappen beschikken
- een brugfunctie kunnen vervullen tussen personeel en direktie
- in staat zijn alle personeelsaangelegenheden te behandelen
- een duidelijke inbreng kunnen hebben in het personeelsbeleid
- met enthousiasme de afdeling personeelszaken verder kunnen ontwikkelen
- het Papiamento beheersen.

Belangstellenden die zich in bovenstaande profielschets herkennen en menen dat deze funktie een uitdaging voor hen betekent, kunnen hun schriftelijke sollicitatie binnen 14 dagen richten aan:

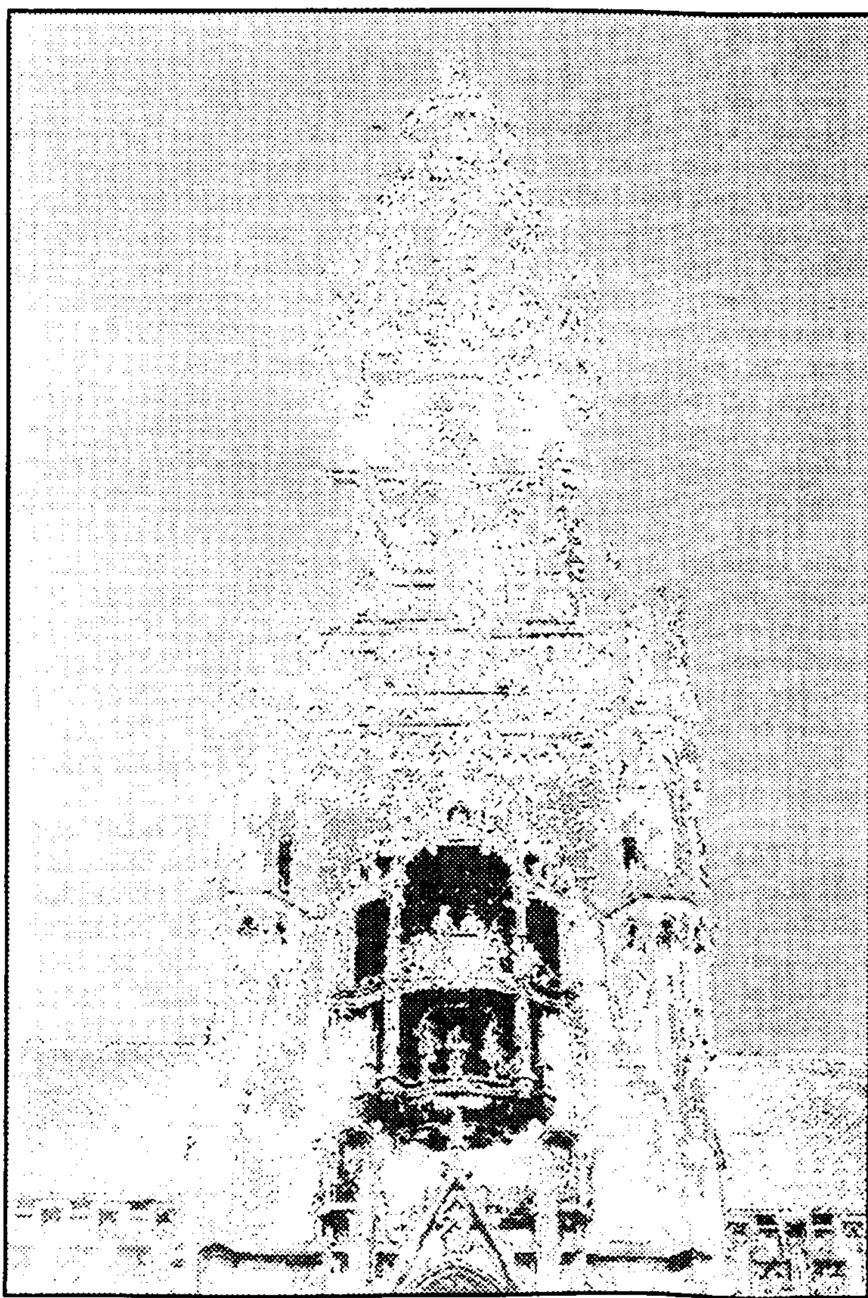
Direktie Internaat Huize St. Jozef
Sta. Rosa 51
Curaçao

Voor nadere inlichtingen kunt u kontakt opnemen met mw. [illegible] of mw. S. [illegible] bij het Internaat Huize St. Jozef. Tel.: 676896/673344.

Creatieve computer fotografie Ozawa

= door Nel Casimiri =

Honderd foto's van Toshiki Ozawa hangen op een expositie van zijn werk in het ITC, georganiseerd door de fotoclub NASPA. Een indrukwekkend aantal, net zo indrukwekkend als de lange lijst van exposities, zowel groeps- als individueel en de lange lijst van prijzen die zijn curriculum vitae laat zien. Het is werkelijk een bijzondere fotograaf, deze Toshiki Ozawa, wiens werk door de NASPA naar Curaçao gebracht is. Ozawa digitaliseert zijn foto's en bewerkt ze daarna met de computer. Het lijkt een soort spel. De ene kleur verdwijnt, een volgende kleur verdwijnt, nieuwe kleuren worden ingevoerd, soms blijven alleen de contouren staan, een andere keer wordt weer een arcering ingevoerd. Ook is het mogelijk verschillende foto's in elkaar te schuiven: beelden kunnen toegevoegd en weggehaald worden. Je kunt eindeloos spelen achter de computer en steeds weer nieuwe mogelijkheden uitproberen, maar de kunst is natuurlijk op het goede moment te stoppen. Die bewerking, dat is het. Daarnaast kan het niet bij uitproberen blijven. Weten wat je probeert en wat je toevoegt of weghaalt is een tweede vereiste. Maar het allerbelangrijkste blijft natuurlijk dat de foto waarmee het proces begon goed is en dat de afdruktechniek na de bewerking ook perfect is. Dat is precies wat Toshiki Ozawa op deze expositie laat zien. Of het nu gaat om de contourenfoto's, zoals bij voorbeeld van de meisjes op de beach van Honolulu, de markt in Mexico City of de moeder en kind en de maagd Maria, of om de kleurenspelen zoals bij de eenzame guitaar in München, de jongen met duif in Barcelona, de kersenbomen van Potomac of het ramenpatroon, het zijn stuk voor stuk kunstwerken. Met een computer kun je het van zomer winter maken en van herfst lente. Dat laat Ozawa bij voorbeeld zien in Ayers Rock (91,92) de ene keer bij zonsopkomst, de andere keer bij zonsondergang: dezelfde foto. Ook de cayena-foto's van nummer 93 en 94 hebben dezelfde foto als uitgangspunt, maar leveren heel andere kunstfoto's op. De vereniging NASPA wil met deze foto-expositie belangstelling wekken voor het fenomeen kunstfotografie. Ik denk dat veel fotografen op Curaçao, zowel de beroepsals de amateurfotografen deze tentoonstelling zeer interessant zullen vinden, doch ook kunstliefhebbers komen aan hun trekken. De expositie is te bezichtigen tot en met 2 oktober 1994 in de boven- en benedengangen van het ITC.

■Foto: werk van Toshiki Ozawa

WILLEMSTAD — Plataforma Bandabou houdt zondag 2 oktober een informatiedag over gezondheid in het park Himno i Bandera te Barber.

De bedoeling is om de bewoners van Bandabou op de hoogte te brengen van de organisaties op het gebied van de Volksgezondheid op wie ze een beroep kunnen doen ingeval van ziekte of ongeval. Huisartsen, tandartsen, de ambulancedienst en organisaties op het gebied van bejaarden- en jeugdzorg zullen aanwezig zijn.

Uitslag St Maarten van belang voor herstructurering

WILLEMSTAD — Op Sint Maarten zullen zo'n 12.258 personen kunnen deelnemen aan het referendum voor de staatkundige toekomst van de Antillen op 14 oktober.

Twee politieke partijen - de SPA (coalitiepartner in het BC en de centrale regering) en de SAPP (niet vertegenwoordigd) - hebben zich uitgesproken voor optie A, behoud van het Antilliaanse staatsverband.

De DP (oppositie eiland en centrale regering) zal pas later zijn positie bepalen. De PDP (coalitie eiland) is voor optie B, Sint Maarten als apart land in het Koninkrijk. De PPR (niet vertegenwoordigd) zal geen stemadvies uitbrengen.

De DP Sint Eustatius en de WIPM (coalitiegenoten in de centrale regering en regerende partijen op eilandsniveau) hebben zich voor optie A uitgesproken. Mocht Sint Maarten zich voor een andere optie dan optie A uitspreken dan zullen deze eilanden waarschijnlijk opteren voor een directe band met het Koninkrijk. In elk geval de WIPM zou dat van plan zijn. De uitslag van het referendum op Sint Maarten is aldus van groot belang voor de gehele herstructurering.

'Ondanks druk vanuit Nederland'

Gumbs hoopt dat ministers autonomie niet prijsgeven

WILLEMSTAD — Marcel Gumbs, statenlid voor de DP Sint Maarten, roept iedere minister in het kabinet op niet toe te geven aan de druk die van Nederlandse zijde wordt uitgeoefend op het stukje bij beetje opgeven van autonome taken van de Antilliaanse bewindslieden. Een lichte twijfel over de standvastigheid van de ministers heeft Gumbs wel. *Can every minister stand firm?*, zo vraagt hij zich aan het eind van zijn oproep af.

"Pourier moet oppassen dat de autonomie niet stukje bij beetje wordt weggenomen door de druk die op bepaalde ministers in zijn kabinet wordt uitgeoefend," aldus Gumbs.

Het oppositielid wijst er op dat het politieke plaatje in de Antillen en Nederland dit jaar drastisch is gewijzigd (PAR, MAN en DP Bonaire in de regering, PND, DP Sint Maarten en UPB eruit; CDA uit de regering, paarse coalitie erin). Ondanks het feit dat er er door de Staten een motie is aangenomen dat er niet aan de Antilliaanse autonomie mag worden getornd, is het Nederlandse beleid sinds 1989 niet gewijzigd, concludeert Gumbs.

Het in het radiopraatje van de PAR van deze week wordt eveneens gereageerd op het voornemen van de Nederlandse regering om per 1 januari 1996 een nieuw Statuut met de Antillen gereed te hebben. Zoals bekend zou dat Statuut volgens Nederland moeten worden opgesteld 'langs de lijnen van het protocol Nederland-Aruba'. PAR-woordvoerster Nathaly Mau Asam zegt dan ook dat de regeringsverklaring bij de PAR met gemengde gevoelens is ontvangen. Want naast de positieve punten in dat beleid om de Antillen verder te ontwikkelen, is de Nederlandse regering ten aanzien van de Antillen ook allerlei zaken van plan die totaal indruisen tegen de filosofie van de PAR.

Mau Asam bevestigt dat de huidige relatie tussen de Antillen en Nederland niet de meest ideale is. "We willen een dynamische relatie in die zin dat ons volk meester is over zijn eigen bestemming. En het tempo waarmee wij dat doen, is aan ons om te beslissen."

Muzikaal historicus en futurist

Rudy Plaate verdient hulde vanwege veelzijdig talent

= door Ieteke Witteveen =

WILLEMSTAD — Elke samenleving heeft een eigen manier om met het geheugen om te gaan. Opvoeding, onderwijs, media en de staat in het algemeen spelen een belangrijke rol in het onthouden of vergeten. Uit het Curaçaose geheugen verdwenen helaas veel filosofen, dichters, schilders, componisten. Medardo de Marchena, Bea Kalukrei, Ocalia of Kimo Candelaria betekenen voor Curaçao bij voorbeeld niet wat Vondel, Rembrandt of Jan Wolkers in Nederland betekenen.

Dat er wel behoefte aan dergelijke culturele richtingaanwijzers is, blijkt uit de vele huldigingen en eerbetonen aan individuele artiesten. De Stichting Tarima, van de aktieve journalist Rudsel van Lamoen, levert aan het invullen van het Curaçaos geheugen een waardevolle bijdrage door aanstaande dinsdag, tijdens een gala-voorstelling in Sentro Pro Arte, de aandacht te richten op de componist en zanger Rudy Plaate.

Rudy Plaate (57), zoon van Agnes Plaate en Hugo Bakhuis, is overdag te vinden in zijn bekende groentezaak naast Zuikertuintje. Hij was liever *low-profile* gebleven, vertelde hij, maar hij bezweek voor de liefde die de Tarima-mensen voor dit initiatief ten toon spreiden.

Voordat Rudy Plaate bekend werd met zijn eigen composities was hij een openbaring met vertolkingen van Harry Belafonte. "Hij maakte grote indruk hoe hij met zijn lichte stem *Deo, Coconut* of *Island in the Sun* zong", herinnert een jongere collega.

Rudy Plaate: "Ik was nogal kritisch op mijn stem. Mijn eerste eigen compositie, *Felisidat* (wals) liet ik Hortense Sarmaat met Hubert Fernandez zingen." Het was in die jaren, eind jaren vijftig, dat Rudy Plaate in navolging van door hem bewonderde zangers als Kimo Candelaria en Agusto en Hugo Gressman bijdroeg aan de verrijking van het Papiamentse lied. De keuze voor het zingen in de eigen taal was een bewuste keuze. "Ik was nogal revolutionair en trots op mijn eigen taal." Uit die tijd dateert *Respetá polis*, dat hij als zeventienjarige schreef, gevolgd door *Kaminda di Sta. Rosa*, *Raspadó a raspa robes*. *Aventura na Hato*, het favoriete lied van velen en hemzelf *M'a vega lat* en nog ruim driehonderd (!) andere composities.

Het ontbreekt helaas aan een analyse van zijn oeuvre en aan die van een lange traditie die loopt via mensen als Kimo Candelaria, Gressman, Augusto Boelijn, Pierre Lauffer, Shon Kolá, Rudy's oma, de tambú-zangeres Niña Lard, Elis Juliana, José Casseres, Oswald Specht of Boeis Haile. Edgar Palm waardeert Rudy Plaate in zijn boek *Muziek en Musici van de Nederlandse Antillen* als een 'Antilliaanse troubadour', voor Erikisimo is hij een protest-zanger, Ronnie Rens noemt hem een zingende geschiedschrijver (de *Amigoe* 21 9 94).

Wat vindt Rudy Plaate zelf? "Ik componeer altijd over gebeurtenissen. Noem het maar geschiedenis op muziek. Protest breng ik altijd op een humoristische manier. Veel van mijn teksten verbergen een *puña*, een schimpscheut, zonder iemand persoonlijk te beledigen."

Voorbeelden zijn *Gas a kaba*, waarin de gasfabriek vol lege gasflessen aan de kaak gesteld wordt. *Please hold on* is kritisch op Setel. *Kibra stat* bezingt de gaten in de straten; dan zijn er nog de snoepreisjes van de ministers of het weekendhuisje in Lagun. Sommige composities leverden zelf weer een verhaal, zoals *Santa Maria*, over de kaping van het Portugese oorlogsschip tijdens het bewind van dictator Salazar. Deze plaat belandde via Portugese mariniers in Portugal en werd een hit. "Duizenden exemplaren van deze plaat werden op de zwarte markt in Portugal verhandeld. Ik werd er persona-non-grata." Het lied van *Si mi bira gouverneur*, waarin Rudy Plaate fantaseert dat hij als gouverneur zal zorgen voor watercoolers op school, het verdubbelen van pensioengelden en andere rechtvaardigheden, werd indertijd als beledigend voor de gouverneur beschouwd. Het werd van radiostations als Radio Hoyer geweerd tot de toenmalige gouverneur A. Speekenbrink (1957-61) er lucht van kreeg en geamuseerd zelf bij Rudy Plaate de gewraakte plaat ging kopen.

"In veel van mijn liederen probeer ik de mensen wakker te schudden door op de toekomst te wijzen. Die futuristische visie bleek vaak uit te komen". Dat was het geval met *Birgen di Ararat*. (prachtig gezongen door Mafalda Minguel), waarin Rudy Plaate vijf jaar vóór 30 mei, zingt 'Curaçao is in gevaar'. De oorspronkelijke tekst was 'Curaçao staat in brand', maar zijn moeder vond dat te provocatief. Een andere klassieker dat blikt op de toekomst is *Mi ke sá*: ik wil weten wat er met Curaçao gebeurt in het jaar 2000? Is de Antillen dan uit elkaar gespat, is de Shell er nog. enz. Rudy Plaate zong ook twintig jaar geleden al, als een vroege prelude op de milieu-beweging, over een *Kòrsou limpi i bunita*.

Rudy Plaate componeerde behalve walsen, tumba's calypsos en boleros ook seú (Mama he), tambú, liedjes voor kinderen; hij richtte het kinderkoor *Perlitas* op en werkte samen met de bekende muziekdocent en mandolinespeler Marco Dorothea aan operettes voor de fraters. "Velen vergeten dat ik ook kerkelijke liederen componeerde. Ik werkte samen met Popy Muzo aan een missaal. Pater van Noort, als ik me niet vergis, weet daar meer van".

Rudy Plaate heeft grote bewondering voor de pianist Edgar Palm en hij betreurt het dat hij niet zijn advies opvolgde om muziek te studeren. "Maar ik was altijd met zoveel dingen te gelijk bezig." En daarmee doelt hij, behalve de muziek en zijn zaak, op de sport, zijn autocoureurschap en paragnostische interesse. Gelukkig waren er altijd musici die hielpen de muziek op papier te zetten en arrangeren. "Allen topartiesten. Plaate noemt wijlen Edgar Supriano, Norman Moron en zijn grote vriend, raadsman, de in mei overleden gitarist Oscar Jimenez. Dan is er natuurlijk Jan Clara van het huidige Combo C en zovelen meer.

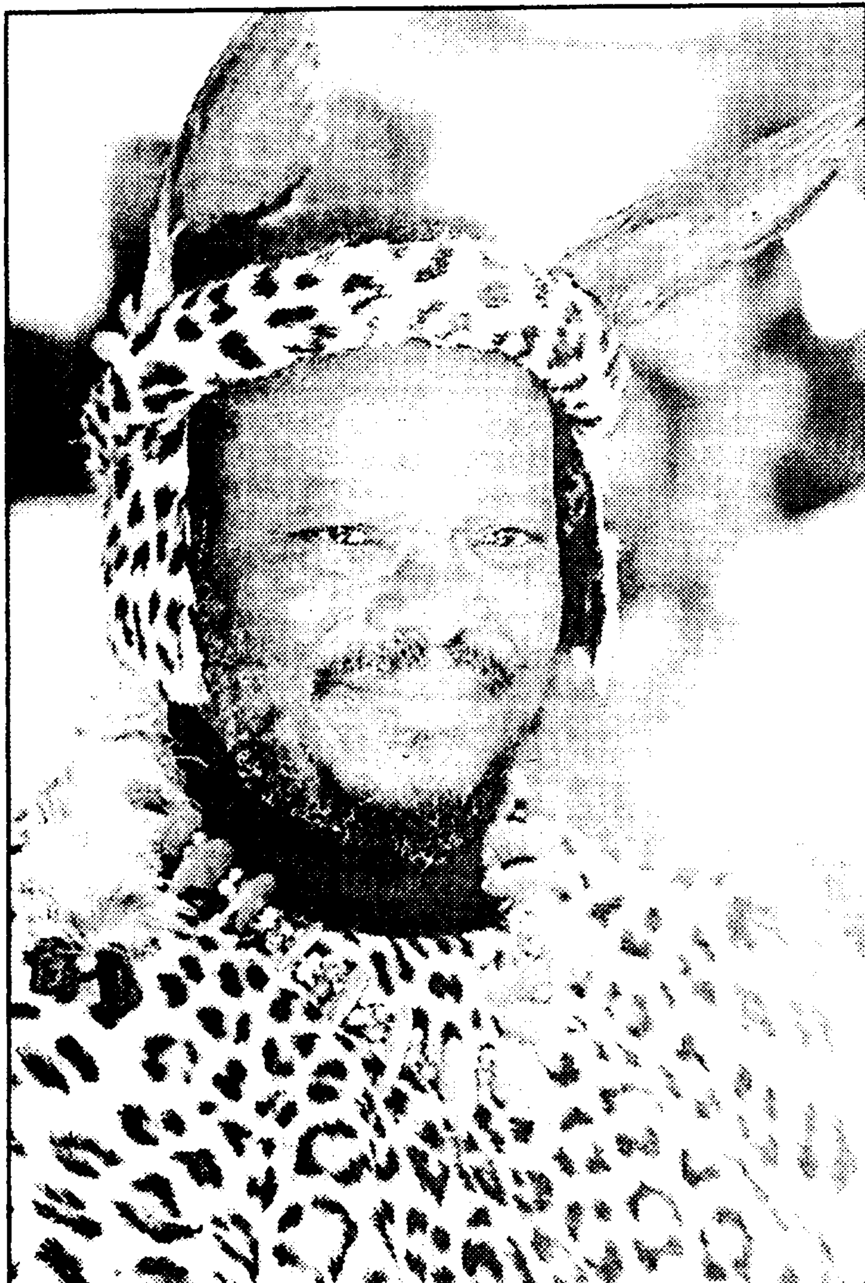
Zijn er anno 1994 meer Rudy Plaates? Rudy Plaate denkt even na: "Doble R zet de traditie voort, maar hij is geen nieuwkomer meer."

■Rudy Plaate in de Show bij Angel Job, bij het dopen van Golden Ones

Jan Clara met Combo C, Lucille Haseth, Mafalda Minguel, Harmonia i Kueru, Ronchi Matthew & Co, de tambú-groep van Pincho, Dushi Kòrsou en de danseres Sandra Leonora vertolken de werken van Rudy Plaate, bij deze eenmalige show. Plaats: Sentro Pro Arte, dinsdag 27 september, prijs 65 gulden.

Buthelezi in het nieuws

STANGER — Mangosuthu Buthelezi was in het voorbije weekeinde volop in he nieuws. Hij trotseerde een verbod van zijn koning en hield een toespraak in Kwa-zulu-Natal tijdens een bijeenkomst ter herdenking van de geboortedag van koning Shaka. Hij deed dit als leider van de Inkatha Vrijheidspartij. Voor die partij was hij premier van Kwazulu-Natal maar koning Goodwill Zwelithini ontsloeg hem onlangs. Daarnaast is Buthelezi ook minister van Binnenlandse Zaken van de Centrale Zuid-afrikaanse regering. Deze staat achter de koning in zijn breuk met Buthelezi. Verder drong Buthelezi met aanhnang een tv-studio binnen waar een lid van de koninklijke famlie van de Zulu's kritiek leverde op de Inkatha-leider. Het kwam in de tv-studio tot een handgemeen.

Hongkong zet meer Chinezen deur uit

HONGKONG — De autoriteiten in Hongkong hebben vrijdag opnieuw 33 Vietnamezen gedwongen te vertrekken.

Maar in tegenstelling tot een dag eerder toen Vietnamezen zich fel tegen hun uitwijzing verzetten werden de bootvluchtelingen zonder problemen aan boord van het vliegtuig naar Hanoi gezet. Het toestel kon zelf voor zijn tijd vertrekken. Twee dagen eerder verzetten meer dan twintig van de 66 teruggestuurde vluchtelingen zich er onder meer met traangas tegen dat zij uit een opvangcentrum werden gezet. Zij werden tenslotte overmeesterd.

Vervolg van pag. 1

voorbereid. Het incident is typerend voor wat we verwachtten", aldus Perry.

PARLEMENT BIJEEN

De verdreven Haïtiaanse president Jean-Bertrand Aristide maakte zondag in Washington bekend dat hij wil dat het Haïtiaanse parlement bijeenkomt voor een buitengewone vergadering. Hij drong er bij de parlementsleden die in ballingschap in de Verenigde Staten leven op aan terug te keren naar Port au Prince in verband met deze vergadering. Op deze manier kan er namelijk een quorum bereikt worden, aldus Aristide. Hij hoopt wel dat tegen die tijd de veiligheidssituatie de vergadering mogelijk maakt. Tijdens de bijeenkomst die woensdag in Port-au-Prince moet plaatsvinden, overwegen de parlementariërs amnestie voor de militaire leiders die Aristide destijds het land uitjoegen.

Het parlement zal tevens de tekst bestuderen van een ontwerp-amnestiewet zoals die op 18 september tussen de voormalige Amerikaanse president Jimmy Carter en de zittende, door de couppplegers benoemde president Emile Jonassaint is ondertekend.

Aristide, die na 15 oktober naar Haïti terugkeert, drong er bij de Verenigde Naties (VN) op aan de communicatie- en informatiesystemen in zijn land te verbeteren en de humanitaire hulp op te voeren. De voormalige priester deed een beroep op niet met name genoemde landen maatregelen in te trekken die erop waren gericht het militaire regime te ondermijnen.

HARDHANDIG

In Port-au-Prince joeg de Haïtiaanse politie zaterdag een pro-Aristide demonstratie hardhandig uiteen. De agenten vuurden traangas af op de aanhangers van de verdreven president. De betogers eisten het aftreden van juntaleider Cedras. Zeker vier mensen werden in elkaar geslagen. Volgens getuigen verwondde een politieagent een man levensgevaarlijk met een hakmes.

Het geweld brak los nadat de Amerikaanse minister van Defensie, Perry, in de hoofdstad was gearriveerd om een indruk te krijgen van de militaire operaties. Buiten de haven waren honderden Haïtianen bijeen om Amerikaanse soldaten toe te juichen. Daar viel een politieman iemand in de menigte aan met een machete, verklaarde een Amerikaanse legerofficier. Amerikaanse militairen snelden toe om de gewonde te helpen. Een van hen zei dat de man het waarschijnlijk niet zou overleven.

STAPSGEIJS

Leden van de Amerikaanse Militaire Politie en soldaten patrouilleerden zaterdag in de hoofdstad om nieuwe gewelddadige aanvallen van de plaatselijke veiligheidstroepen op de burgerbevolking te voorkomen. Die controle zal stapsgewijs uitgebreid worden over het hele land. Verder begonnen de meer dan tienduizend Amerikanen met de distributie van medicamenten om de sympathie van de bevolking te winnen, zo meldde de televisiezender CNN.

De Democratische senator Sam Nunn zei te moeten vrezen dat een incident als dat van afgelopen zaterdag niet het laatste zal zijn in zijn soort. Hij is voorzitter van de senaatscommissie voor militaire zaken en maakte ook deel uit van de missie onder leiding van oud-president Jimmy Carter naar Haïti in het voorlaatste weekeinde.

De schietpartij heeft een einde gemaakt aan de verraderlijke schijn van gemakkelijkheid welke de operatie om de democratie te herstellen in Haiti omgaf. Ondertussen zijn dertienduizend man van de Amerikaanse invasiemacht aan land gebracht. En wachten er nog tweeduizend.

Algiers: Twee leiders GIA-guerrilla gedood

ALGIERS/TUNIS - De Algerijnse veiligheidsdienst heeft twee leiders van de islamitische gewapende groep (GIA) om het leven gebracht. Dat heeft een woordvoerder van de veiligheidsdienst dit weekeinde meegedeeld. GIA is een van de meest radicale groeperingen in Algerije.

Een van de leiders van de "Falange van de dood" kwam donderdag om het leven in een bos bij Tagrara. Dat ligt 110 kilometer van de hoofdstad Algiers. Het gaat om Ali Kouider Benyahia, alias Sjeik Boualem. Zijn groep, die voornamelijk uit Afghanen bestaat, is gespecialiseerd in het uitvoeren van executies. Menige buitenlander behoorde tot de slachtoffers.

De veiligheidsdienst doodde zaterdag ook Si Abdallah, ofwel Abou Meriem. Meriem had de verantwoordelijkheid opgeëist voor de ontvoering van drie Franse diplomaten op 24 oktober 1993. Ook was hij een van de ondertekenaars van een oproep aan buitenlanders binnen een maand Algerije te verlaten.

Extreme moslims brachten op hun beurt een lid van het Nationaal bevrijdings front (FLN) om het leven. Het lichaam van de ontvoerde Azeddine Djamel werd donderdag gevonden. De FLN is een van de vijf partijen die deelnemen in een nationale dialoog die president Laimine Zeroual heeft georganiseerd. Fundamentele moslims boycotten het overleg.

In de buurt van zijn woonplaats Mahelma werd een Algerijnse fotograaf dood gevonden. Mouloud Baroudi, die voor het Algerijnse staatsbedrijf ANAF werkte, was met een mes om het leven gebracht.

Geëvacueerd na uitbarstingen van Nieuw Guinea vulkanen

KOKOPO — Inwoners van de stad Rabaul in Papoea Nieuw Guinea moesten worden geëvacueerd wegens de verwoestingen welke de recente erupties van de Tavurvur-vulkanen aangericht hebben. Zij zijn met Hercules-toestellen van de Australische luchtmacht overgebracht naar veiliger oorden. Ongeveer dertigduizend mensen moesten worden overgebracht. De vulkanen-tweeling is nog steeds actief.

Ontwikkeling Amerikaans-Russische topconferenties:

Van samenzijn donateur en geholpene naar samenwerking

WASHINGTON - Het lijkt alweer eeuwen geleden dat een top tussen de leiders van de Verenigde Staten en de Sovjetunie (SU) een gebeurtenis was waar de rest van de wereld met argusogen naar keek. Gesprekken tussen Kennedy en Chroesjtsjov, tussen Nixon en Brezjnjev, of recenter, tussen Bush en Gorbatsjov konden tot afspraken leiden die het lot van staten bepaalden en beslisten over oorlog of vrede.

Na de ineenstorting van het Sovjetrijk veranderde het karakter van de topontmoetingen. In plaats van een krachtmeting van twee supermogendheden werd ze meer een trefpunt voor donateur en ontvanger. Slechts een vraag stond centraal: Hoeveel dollars weet de Russische leider Boris Jeltsin in de wacht te slepen. De Verenigde Staten probeerden met geld de eerste democratische gekozen Russische president te wapenen tegen militante nationalisten en/of reactionaire communisten. Nog altijd is de democratie in Rusland niet bepaald gegarandeerd. Maar op de komende top in Washington, dinsdag en woensdag, ziet het ernaar uit dat niet zo zeer president Jeltsin als wel Bill Clinton succes het hardst nodig heeft.

NORMAAL

Geleidelijk, zij het met met de nodige ups en downs, is Rusland een "normale" mogendheid geworden waarmee afspraken te maken is. En dan niet overeenkomsten zoals vroeger met de Sovjetunie (SU). Want dat waren slechts akkoorden die een rem zetten op de competitiedrift over hoeveel keer men in staat is de aarde met kernwapentuig te verwoesten. Nu gaat het om samenwerking, ook bijvoorbeeld in de sfeer van de bevordering van de nucleaire veiligheid op aarde.

De vijfde ontmoeting tussen Clinton en Jeltsin en hun derde top kent een belangrijke economische component. Zeker voor de Russische president kan het programma-onderdeel met voordrachten van belangrijke zakenmensen als Jack Smith (General Motors) en kledinggigant Jack Murphy leerzaam zijn.

Ze zal ook zeker een bevestiging te zien geven van de vriendschap die beide presidenten inmiddels voor elkaar koesteren. Zo wordt Jeltein de eerste leider uit het voormalige Oostblok die zich, samen met zijn vrouw, in het presidentieel gastenverblijf Blair House mag installeren. De Amerikanen zullen ook niet nalaten te onderstrepen hoe indrukwekkend de vooruitgang is die Jeltsin heeft geboekt in het liberaliseren van de Russische economie. En, hoe blij ze zijn dat het Rode leger zich heeft teruggetrokken uit Oost-Europa.

Economie en vriendschap zijn voor Clinton niet voldoende om de top te laten slagen en te zorgen dat zijn geringe populariteit niet nog geringer wordt. Hij moet voorkomen dat de broze relatie met Rusland niet breekt. Het beeld dat de Amerikaanse president voor zijn buitenlands beleid heeft opgeroepen is er een van een dronkeman. Het zwalkt maar heen en weer. Clintons steun aan Jeltsin is nog een van de weinige consistente punten. De president is er veel aan gelegen deze goede relatie te behouden. Dat weet ook Jeltsin die op zijn beurt zal proberen Clintons zwakte uit te buiten. Voor zijn vertrek naar de VS, waar hij vandaag (maandag) eerst de Algemene vergadering van de VN in New York toespreekt, zei hij al dat de relatie gelijkwaardiger en minder belast met pressie van de kant van de VS moet worden.

Ruzie kan er vooral komen over de benadering van de crisis in het voormalige Joegoslavie en het dreigen met geweldadig optreden van Moskou bij de bescherming van de 25 miljoen etnische Russen in de buurlanden. Clinton staat onder druk van het congres om half oktober het wapenembargo tegen de moslims in Bosnië op te heffen. Hoewel hij aarzelt en, in tegenstelling tot een half jaar geleden, geen uitgesproken voorstander meer lijkt te zijn, dreigt de president overstag te gaan. De Russen, die in elk akkoord in de Balkan een hand willen hebben en sympathiseren met de Serviërs, zijn fel gekant tegen deze maatregel. Niet alleen Bosnië zet de relatie behoorlijk onder druk. Clintons "democratische vriend in het Kremlin" dreigt te gaan ingrijpen bij regionale conflicten buiten de Russische grenzen. Zo heeft Moskou troepen aangeboden om de oorlog tussen Azerbeidzjan en Armenie te beëindigen. Een Russische strijdmacht buiten de landsgrenzen is voor veel voormalige Sovjetstaten geen prettige gedachte. Tenslotte zijn er genoeg nationalisten in Rusland te vinden die dromen van een herstel van het oude keizerrijk. Clinton kan weinig doen aan het temperen van dergelijke imperialistische aspiraties en het verlangen weer als grootmacht erkend te willen worden. Met veertienduizend Amerikaanse militairen in Haïti heeft hij momenteel niet het beste voorbeeld voor handen.

Russische commentatoren hebben al gesuggereerd dat Washington slechts steun voor deze politiek kan behouden als de Amerikanen omgekeerd hetzelfde doen. Dus moet de Amerikaanse president volgens hen zwijgen als Russische tanks binnenkort bijvoorbeeld Abchazie binnenrijden. Clinton kan volstaan met een soortgelijke opmerking als die Jeltsin vorige week maakte.

Proces van de eeuw van VS begonnen: de zaak OJ Simpson

Voorspel: Bij keuze juryleden inzet psychologen en gedragsdeskundigen

WASHINGTON - Veel Amerikanen weten niet waar Mexico, Washington DC, Afrika of Europa ligt. Maar er is nauwelijks een Amerikaan te vinden die niet weet wie O.J. Simpson is. Vandaag (maandag) begint in Los Angeles "het proces van de eeuw". Twaalf leden van de jury zullen naar verwachting een half jaar lang de openbare aanklager, de verdediger en de getuigen gadeslaan, bijgestaan door meer dan honderd miljoen kijkers in heel Amerika. Want dit is belangrijker en opwinderder dan een topconferentie tussen Boris Jeltsin en Bill Clinton, de Amerikaanse bezetting van Haïti, de komende verkiezingen voor het congres of de hervorming van de ziektekostenverzekering.

De afgelopen weken hebben verdediging en het Openbaar Ministerie zich in de startblokken gemanoeuvreerd met allerlei moties, verzoeken en bezwaarschriften over de toelaatbaarheid van bewijs. Dat leidde vaak tot langdurige en vervelende debatten die alleen CNN en de rechtbanktelevisie direct in heel Amerika hebben uitgezonden.

Veel interessanter en sappiger waren de verhalen en geruchten daar omheen. Hadden de twee vermoorde slachtoffers, Nicole Simpson Brown en Ron Goldman een verhouding? Of had Nicole Simpson een verhouding met iemand anders, misschien de huisgast van "OJ"? Had OJ een verhouding met iemand tegen wie hij misschien meer heeft gezegd dan goed voor hem is? Wat heeft OJ's beste vriend Al Cowlins tegen zijn voormalige vriendin gezegd over de schuld of onschuld van OJ?

GOUDEN TIJDEN

Om het fijne van al deze roddelverhalen te weten, moet men de Amerikaanse roddel- en schandaalpers lezen. Deze is overal in supermarkten verkrijgbaar en beleeft gouden tijden. Want een aantal van de spelers die de komende maanden in de getuigenbank zullen plaatsnemen hebben hun ware of verzonnen verhaal al voor veel geld aan die bladen verkocht.

Maandag begint de eerste fase van het proces met de keuze van een jury van twaalf onpartijdige mannen en vrouwen. Dat klinkt eenvoudig maar is zeer ingewikkeld in een zaak die zoveel voorpubliciteit heeft gekregen. Het is duidelijk dat er vrijwel geen sterveling in Amerika is die met een schone lei in de jury plaats kan nemen. De vraag is daarom of er een jury te vinden is die ondanks de publiciteit tot een onbevangen oordeel, gebaseerd op de feiten, kan komen. De keuze van een jury zal zeker een maand duren.

AFWIJZEN

De rechter zal kandidaat-juryleden een voor een ondervragen. Daarna mogen zowel het OM als de verdediging de kandidaten vragen stellen. Beide partijen mogen zonder opgaaf van redenen twintig juryleden afwijzen. Verder mogen ze zich dan nog met opgaaf van redenen tegen juryleden verklaren. Maar de beslissing is dan aan de rechter.

Het Openbaar Ministerie, maar vooral de verdediging zijn uit op de keuze van juryleden die gevoelig zijn voor hun argumenten. Om hen bij de selectie te helpen heeft de verdediging een team van experts ingehuurd die zich specialiseren in juryselectie. Het zijn psychologen en gedragsdeskundigen die de jurykandidaten observeren en op grond van hun gedrag en antwoorden bepalen of zij aan het profiel van de ideale jury voldoen. Zoals de verdediging dat heeft vastgesteld, natuurlijk.

VROUWEN, ZWARTEN

Bij de juryselectie spelen de opiniepeilingen van de afgelopen maanden een grote rol. Heeft OJ het gedaan? Had hij medeplichtigen? Kan hij het alleen gedaan hebben? De meeste blanken geloven dat hij schuldig is en de meeste zwarten dat hij onschuldig is. Vrouwen voelen voor het slachtoffer Nicole, mannen tonen begrip voor de buitenechtelijke en andere escapades van OJ.

De verdediging wil zo min mogelijk vrouwen, omdat veel vrouwen mogelijk vooringenomen zijn tegen de ex-sportman. Hij heeft zijn vermoorde vrouw tijdens hun huwelijk en na hun scheiding meermalen mishandeld. De verdediging wil zoveel mogelijk zwarten. Velen onder de zwarte bevolking geloven dat OJ het slachtoffer is van een blanke racistische samenzwering tegen het succes van een zwarte beroemdheid.

PUNTEN SCOREN

In het proces zijn beide partijen erop uit geweest zoveel mogelijk punten te scoreh bij de publieke opinie, in de wetenschap dat ook de toekomstige juryleden kijken. Op het moment dat de jury gekozen is, wordt dat element mogelijk iets minder belangrijk. Maar zowel de officier van Justitie als het verdedigingsteam hebben een reputatie te verdedigen. Zij weten dat argumenten die het goed doen bij het grote publiek mogelijk ook bij de jury de beste kans hebben. En er is altijd de mogelijkheid dat de jury er niet uitkomt en dat een nieuw proces met een nieuwe jury nodig is. Dan heeft de hele jury bij het volgende proces al kennis genomen van hun argumenten.

Directe uitzendingen op de televisie van de rechtszaak heeft tot gevolg dat zeker strafprocessen met veel publiciteit meer tv-amusement zijn dan een serieus proces dat recht doet. Getuigen en deskundigen verschijnen niet alleen om hun verhaal en mening te geven, maar ook omdat zij weten dat een succesvol optreden in de getuigenbank voor het oog van de natie tot roem en lucratieve contracten kan leiden. Het proces tegen O.J. Simpson maakt verder duidelijk hoe betrekkelijk het rechtdoen in Amerika is.

MILJOENEN

OJ is een multi-miljonair die in staat is de beste advocaten te huren, het beste team van deskundigen dat een grote rol kan spelen in de keuze van een jury en de knapste getuigen-deskundigen die het forensische bewijs kunnen aanvechten. Het is een verdediging die OJ, schuldig of onschuldig, vele miljoenen zal kosten. Maar met zoveel kennis en expertise is het altijd gemakkelijker om twijfel te zaaien in de geest van de jury dan in het geval van de arme sloeber die aangewezen is op een pro-deo-advocaat die voor de hele verdediging het schamele budget van duizend dollar tot zijn beschikking heeft.

Deense Kvaers wint het van Neo-nazi's

KVAERS - De Duitse Neo-nazi's die sinds het eind van de zomer hun intrek hadden genomen in het Zuiddeense dorp Kvaers, vlak bij de grens met Duitsland, hebben zondag hun onderkomen verlaten. Heftig verzet van de dorpsbewoners tegen hun aanwezigheid ging vooraf aan hun vertrek naar Duitsland.

Met kaarsen in de hand en overwinningsliederen zingend, vierden de ongeveer zeshonderd inwoners van Kvaers de aftocht van de Neo-nazi's. "Het lucht ons enorm op en wij zijn uitermate gelukkig dat ons verzet heeft gewonnen". Dat zei Uffe Ekelund, de woordvoerder van het Comite van ongeruste Kvaersers. De Duitse en Deense Neo-nazi's die Kvaers hebben verlaten, zijn neergestreken in Kollund. In dit dorp nog dichter bij de Deens-Duitse grens woont een Duitse rechts-extremist, Thies Christophersen, aldus Ekelund. De inwoners van Kvaers waren begin deze maand al in actie gekomen. Ze hadden er lucht van gekregen dat een Duitse Neonazi een stuk grond had gekocht.

Toearegs gedood bij aanslag met granaten in Niger

OUAGADOUGOU - Een aanslag met twee handgranaten tegen een bijeenkomst van Toearegs in de Nigerese stad Agades, heeft zaterdag drie mensen het leven gekost. Er vielen 38 gewonden.

Volgens een zegsman van de Toearegs in Burkina Faso wierpen militairen de granaten naar de demonstranten. Toearegs zijn nomaden in de Sahara.

BONAIRE
AGENDA

POLITIE: 8000/
BRANDWEER: 8222/
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900/
fax 7446/
alarmnr. 14
BEJAARDENTEHUIS: 8350

****

AIDSLIJN
Vragen? Bel dan op maandag en dinsdag van 19.00-20.00 uur **tel.:** 7055.

****

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek:
Kralendijk:
maandag van 14.00-18.00 uur, dinsdag, woensdag en donderdag van 08.00-12.00/ 14.00-18.00 uur; vrijdag van 08.00-12.00/ 14.00-17.30 uur.
Rincon:
woensdag van 14.00-18.00 uur en vrijdag van 14.00-17.30 uur.

****

POSTKANTOOR
(openingstijden)
Zegelverkoop
Kralendijk (tel.: 8508): maandag t/m donderdag van 07.30/12.00.13.30-17.00 uur; vrijdag van 07.30-12.00/13.30-16.00; zaterdag gesloten.
Rincon (tel.: 6214): maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; zaterdag gesloten.
Geldloket
(Postwissels, Postspaarbank, Sigucheque en Giro Betaalkaart)
Kralendijk en Rincon: maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; zaterdag gesloten.

****

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

****

BRIDGEN
(Bridgeclub Ups and Down)
Voor inlichtingen kan men terecht bij wedstrijdleider **F. de Wit (tel.: 5398).**

****

SLACHTHUIS LVV
(tel.: 4393)
open van maandag t/m vrijdag van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

****

DIERENARTS
(Kaya Lagoen 24-A, Antriol)
spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 13.30-14.30 uur; spreekuur te Rincon elke donderdag van 17.00-17.30 uur bij Hulpbestuurskantoor.
Voor **spoedgevallen** gelieve tel.: 4255 te bellen of fax 7655.

STICHTING DIERENASIEL BONAIRE
Bonaire Animal Shelter Foundation
(Lagunweg 26. Tel.: 4989)
openingstijden maandag t/m zaterdag van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur.

****

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
(Caya Meimei 36(
Aanvangstijd van de dienst: **zondag** om 11.30 uur.

****

KLACHTEN/BEZORGING:
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel.: 8204 (na 18.00 uur tel.: 8342).

****

Japanse minister in Zaïre

■ *GOMA — De Japanse minister van Defensie Tokuichiro Tamazawe inspecteerde een erewacht van Zaïrese soldaten bij aankomst in de stad Goma in Zaïre. Daar is sinds kort een contingent Japanse troepen aangekomen om deel te nemen aan de humanitaire missie van de Verenigde Naties in verband met de Ruandese vluchtelingen en hun opvang.*

Speciaal vakantieplan Fedebon tekent cao's

KRALENDIJK — Op zaterdag 1 oktober om 16.30 uur zal, zo deelt de voorzitter van Fedebon, Gerold Bernabela, mede, er een cao getekend worden tussen de Fedebon en de Antillen Bonaire N.V. en de Fedebon en de Steenbrekerij Bonaire N.V. in de conferentiezaal van het Flamingo Beach hotel. Na deze ondertekening zullen er toespraken gehouden worden door vertegenwoordigers van beide organisaties.

NRC-Handelsblad: kritiek op houtkap in Suriname

= door Viktor Hofkamp =

ROTTERDAM/PARAMARIBO — Het *NRC-Handelsblad* **heeft in een commentaar kritiek geleverd op het besluit van de Surinaamse overheid om met behulp van de kettingzaag een einde te maken aan een fors deel van zijn tropische oerwoud. De onderhandelingen in Paramaribo over drie concessies voor boskap elk van een miljoen hectare, zijn nagenoeg afgerond. Als ze worden uitgevoerd, valt een zesde deel van het oppervlak van het land ten prooi aan de kettingzaag.**

Natuurlijk zijn er garanties gegeven dat het milieu zal worden beschermd en dat er aan herbebossing zal worden gedaan. Er komt zelfs, zo verzekeren een Surinaamse bosbouwdeskundige deze week, een milieu-effectrapportage op kosten van de betreffende ondernemingen, een Maleisische, een Indonesische en een Singaporees-Australische groep. Dergelijke toezeggingen zijn nietszeggend, vindt *NRC-Handelsblad.* In Brazilië en Zuid-Oost-Azië, waar veel langer ervaring is met houtkap, zijn de resultaten desastreus geweest. Buitenlandse concessie-houders en binnenlandse ondernemers, door lucratieve belastingpremies aangetrokken, hebben zich niets gelegen laten liggen aan afspraken over duurzame exploitatie. Het tropische regenwoud verdwijnt in een alarmerend tempo.

Suriname heeft geen reputatie als een land met een sterk ontwikkelde bestuurlijke traditie. Bovendien zit het land financieel aan de grond. Niet door de opschorting van de Nederlandse hulp, die slechts versluierend heeft gewerkt, maar door de halsstarrigheid van de Surinaamse regering een economisch aanpassingsprogramma niet uit te voeren. De begerigheid bij enkelen om de miljoenen van de houtkap binnen te halen, zal dus buitengewoon groot zijn, denkt *NRC-Handelsblad.* Suriname pleegt roofbouw op zijn natuurlijke rijkdom en de indianen en bosnegers in het Surinaamse oerwoud verliezen hun natuurlijke leefomgeving.

Bestaan er mogelijkheden om, op een verantwoorde wijze het tropische oerwoud te exploiteren?, vraagt het blad zich af. In het Amazone-oerwoud wordt geëxperimenteerd met de kleinschalige commercialisatie van natuurlijke produkten uit het oerwoud, waarbij de schade beperkt blijft. En als Suriname een andere mogelijkheid kiest zijn economie te hervormen, dan kan het oerwoud gewoon met rust worden gelaten.

Rudy Ellis: "Niets gebeurd met herstructurering"
UPB wil van regeercoalitie uitleg krijgen over optie A

KRALENDIJK — **In het radioprogramma van Voz di Bonaire op donderdag 22 september vraagt Rudy Ellis voorzitter en tevens leider van de UPB aan de nu aan het bewind zijnde partijen om eindelijk eens een uitleg te geven wat Optie A., precies inhoudt. Waarom gaat hun voorkeur uit naar Optie A. Het standpunt van de UPB is overbekend, zij kiest voor geen enkele optie en laat iedereen vrij in zijn/haar keuze. Dit temeer omdat de samenwerkende partijen in de centrale regering noch de PAR de bevolking een uitleg kunnen geven wat zij onder herstructurering van de Antillen verstaat.**

Het is bekend, zo vervolgd Rudy Ellis dat in 1986 ten tijde dat de Partido Democratico Boneriano Bonaire ermee instemde dat Aruba de Antilliaanse constellatie verliet en direct daarna gesproken werd over de herstructurering van de N.A. waar tot op heden geen snars van terecht is gekomen.

Nogmaals vraagt de UPB bij monde van Rudy Ellis aan de huidige politieke leiders zowel op centraal als eilandelijk niveau om nu eindelijk eens uitleg te geven aan de bevolking wat er wordt verstaan onder optie A. Volgens Ellis is de bevolking het zat om steeds maar weer te horen dat haar leiders corrupt zijn. Men komt nooit met feiten op de proppen en men kan dit ook wel vergeten. Ook is het niet nodig om de bevolking te vertellen dat er van wanbestuur sprake was bij de UPB en dat zij daarom naar huis zijn gestuurd. Ook is er geen belangstelling bij de bevolking om te vernemen dat de leiders van de U.P.B. arrogant zijn, niet van wijken weten en gebrek aan visie tonen.

Ook interesseert het de **bevolking niet om nu te horen dat de leiders van de UPB een aanvechtbare beslissing hebben genomen door het verschil in uitbetaling aan gehuwden en ongehuwden uit te betalen. De UPB wil weten hoe het daarmee staat. De centrale regering, waarin de PDB, zijn daartegen in verzet gekomen, alhoewel dit een wettige beslissing van het UPB-Bestuurscollege was. Heeft de centrale regering deze beslissing nu geannuleerd, ja of nee?** Volgens de UPB kan de regering een wettige beslissing niet herroepen.

Opnieuw vraagt de UPB aan de huidige coalitie in het BC wat de inhoud is van Optie A., niets meer en niets minder. Wij moeten eerlijk zijn tegenover onszelf en de Bonaireaanse gemeenschap. Een referendum is geen verkiezing zo vervolgt Rudy Ellis. Wij gaan een keuze maken voor onze toekomstige generaties. De UPB staat erop dat de bevolking de juiste informatie krijgt, zodat zij op basis daarvan **haar beslissingen kan nemen. De PDB heeft middels haar hoogste leider deze week voor Radio Voz di Bonaire onjuiste informatie verschaft. Dit wordt door de UPB ten sterkste afgekeurd.**

Volgens Ellis moet Jopi Abraham ophouden om in te spelen op de sentimenten van de Bonaireaanse bevolking, want hij weet maar al te goed dat Curaçao 14 zetels heeft in de Staten en Bonaire slechts 3. In feite kan Curaçao in de centrale regering de beslissingen nemen als Curaçao dat wil, zonder dat het daarbij Bonaire en de andere kleine eilanden nodig heeft. Een klein kind weet dat 14 meer is dan 3.

Abraham zou naar voren gebracht hebben, dat indien gekozen wordt voor optie A dit niet automatisch betekent dat wij ons zelfbeschikkingsrecht kwijt zijn. Dit is een valse voorstelling van zaken, want in het rapport van de commissie van Marco de Castro, waarvan alle raadsleden een exemplaar hebben, staat precies het tegenovergestelde. Het rapport werd opgesteld op initiatief van de partij PAR, die beloofde binnen een jaar de herstructurering van de Antillen gereed te hebben. Onderaan op pagina 30 en bovenaan op pagina 31 staat geschreven 'Geen afscheiding. De commissie is er op verschillende eilanden op geattendeerd dat de centrale regering het daarheen moet leiden dat een eiland dat eenmaal gekozen heeft voor de Nederlandse Antillen geen afscheiding meer zal nastreven met een beroep op het zelfbeschikkingsrecht'.

Dit is de waarheid en Abraham moet dit zeggen en de bevolking niet in verwarring brengen, zo zegt Rudy Ellis. Dit type van informatie sticht verwarring onder de bevolking en daarom wil de UPB duidelijk weten wat de inhoud is van optie A, voordat zij zich definitief uitspreekt.

Het referendum is een serieuze aangelegenheid. Onze kinderen en kleinkinderen zullen hiervan de vruchten plukken. Als wij verkeerd kiezen dan zullen zij de negatieve vruchten van deze verkeerde beslissing plukken. Daarom moet dit door de partijen in het BC serieus aangepakt worden en moet men eerlijk zijn tegenover de bevolking.

Geef duidelijk aan waarom gekozen moet worden voor optie A, en zeg welke voordelen er zijn voor Bonaire bij deze keuze. Wat precies de voordelen zullen zijn voor alle Bonaireanen wanneer zij kiezen voor optie A, een geherstructureerde Antillen. Houdt hierbij geen enkele rekening met partijbelangen noch met mogelijke afspraken tussen de partijen, die nu het BC vormen.

Tot slot roept Rudy Ellis de bevolking op om informatie in te winnen en uitleg te eisen zodat iedereen duidelijk weet waar hij/zij aan toe is bij de keuze van een van de 4 opties. De UPb wacht met smart op een uitleg van de PDB, Paboso, PAR en de anderen wat er bedoeld wordt met de geherstructureerde Antillen en hoe deze zal plaatsvinden. De UPB is pro Bonaire. Het woord is nu aan de bevolking.

Ruim kwart bevolking helpt met schoonmaak

KRALENDIJK — **Meer dan 3.000 personen hebben deelgenomen aan de schoonmaakactie in het afgelopen weekeinde. Dit is ruim een kwart van de totale bevolking van Bonaire. Ik had dit in mijn stoutste dromen niet voor mogelijk gehouden, zegt Diana Gevers, motor achter deze organisatie. Bonaire is, zegt zij verder, een gemeenschap met verantwoordelijkheidsgevoel, het leek op een grote familie, die zijn eigen huis schoonmaakt.**

Naar schatting werden er 1.500 zakken gevuld met vuil en 1.5 ton aan groot vuil verzamelt. De Bopec-groep bracht meer dan 300 rijstzakken met vuil. Het aantal mensen dat een glas water aan de mensen, betrokken bij deze schoonmaak, aanbood is ontelbaar. In Noord di Salinja heeft bijna elk gezin meegeholpen en in Rincon was het zelfs zo dat een inwoner een bolo verdeelde onder de werklustigen.

De uitdaging is nu om Bonaire schoon te houden. Het enige dat nu moet gebeuren is dat iedereen het vuil in drums of naar de vuilnisbelt brengt, aldus gedeputeerde Robby Beukenboom, zo eenvoudig ligt dat. Misschien dat het beter zou zijn dat de mensen voor hun plastic-zakken moeten betalen en zodoende zuiniger hiermee omspringen. Alle mensen die meegeholpen hebben aan deze grote opruiming moeten voorkomen dat Bonaire opnieuw vervuild raakt. Als al deze 3.000 mensen die meegeholpen hebben ieder drie mensen aanspreken om geen vuil weg te werpen, waar dan ook, dan kunnen we rekenen op 100% medewerking van onze bevolking aldus Diana Gevers.

KRALENDIJK — La Trucha Azul, International Resort met kantoren in Valencia, Santo Domingo en Bonaire biedt een speciaal vakantieplan aan. Men kan ieder jaar een week vakantie daar doorbrengen in het La Trucha Resort op basis van de prijs van slechts één nacht. Of men kan met zijn gezin naar Disney World in Miami voor slechts $120,- voor een week lang in een condominium.

Dive Inn organiseerde schoonmaak onder water

KRALENDIJK — Terwijl het merendeel van de mensen hun aandacht schonk om Bonaire te land schoon te maken, kwam Babs van den Heetkamp, eigenaresse van de duikschool Dive Inn op het idee om het terrein onder water voor haar duikschool schoon te gaan maken. Babs is verknocht aan Bonaire en woont hier reeds 12 jaren. Zij heeft allereerst enige drums geplaatst aan de zeekant zodat daar vuil in gedeponeerd kan worden. Aan de schoonmaak onder water was een wedstrijd gekoppeld waar de duikers/sters van haar duikschool aan meededen. Het plan was tweevoudig het gebied voor en rondom de Dive Inn schoonmaken met uitzondering van de pier en hen bewust met andere ogen te laten kijken naar de natuur onder water.

De hoofdregels waren dat men geen handschoenen mocht gebruiken en het vuil dat door de waterdieren werd gebruikt als woning intakt te laten. Men kon zich inschrijven voor 2 categorieën voor licht vuil, zoals flessen, glas, bekers, papier en plastic, dat paste in de door de duikschool verstrekte nettas en het grove vuil, dat met een zogenaamde liftbag uit het water gehesen moest worden, zoals, autobanden, pallets, motoren en diverse ijzerwaren.

Er werd maar liefst zo'n 400 kilo aan licht vuil naar boven gehaald en zo'n 500 kilo aan grof vuil. Er werd tot 16.00 uur doorgewerkt. Een instructeur van Dive Inn had zich verdekt opgesteld om stiekum plaatjes te schieten van de lachwekkende kapriolen van de opruimers.

De volgende dag werden de plaatjes getoond onder het genot van een drankje en snacks en er is toen heel wat afgelachen. Misschien kunnen het volgende jaar alle duikscholen de koppen bij elkaar steken om zo'n zelfde aktie te houden. De resultaten van dit jaar wijzen erop dat er nog heel veel op te ruimen valt onder water.

KOERSEN CENTRALE BANK

NOTERINGEN BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK)
GELDIG OP MAANDAG 26 SEPTEMBER EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.300	1.320	1.340
PND STERLING	2.735	2.790	2.850
NED GLD (per Nf. 100)	101.54	102.26	103.06
ZW FRANCS (per Zw. frs. 100)	137.75	138.47	139.27
FR FRANCS per Fr. frs. 100)	32.21	33.31	34.01
DUITSE MARK (per Dm. 100)	113.92	114.64	115.44
IT LIRE (per It. lire 1000)	0.81	1.11	1.17
AR FLORIN (per Afl.100)	98.00	100.00	*100.20 **100.00
JAPANSE YEN (per yen 10.000)	180.56	181.42	182.22
ECU (per Ecu 100)	-.-	219.55	220.35

*voor bankpapier
**voor overboekingen en bankcheques

Ingevolge artikel 12 van het Centrale Bank-statuut stelt de Bank van de Nederlandse Antillen de koersen vast voor het deviezenverkeer:

Disconto: 5%
Beleningsrente: 6%
CD Rente 1 maand: -
Reserve Requirement: 7%
Reserve Period: 16 september-15 oktober
Indicatieve koersen overheidspapieren:
8.625% obl. 1990/1995 koers: 102.72% Eff. rendement 6.15 % Land
8.50 % obl. 1991/1996 koers: 103.52% Eff. rendement 6.75 % Land
7.875% obl. 1993/1996 koers: 102.08% Eff. rendement 6.30 % Land
8.50 % obl. 1992/1997 koers: 103.69% Eff. rendement 6.85 % Eiland
8.625% obl. 1992/1997 koers: 104.04% Eff. rendement 7.125% Eiland
8.625% obl. 1993/1998 koers: 104.39% Eff. rendement 7.125% Eiland
8.00 % obl. 1993/1998 koers: 102.54% Eff. rendement 7.20 % Eiland
8.00 % obl. 1989/1999 koers: 102.01% Eff. rendement 7.5 % Land
8.00 % obl. 1994/2001 koers: 100.98% Eff. rendement 7.80 % Land
8.25 % obl. 1989/2004 koers: 99.18% Eff. rendement 8.375% Land

Rodney Lucia (ASINA):

Antilliaanse handel komt lokaal produkt ten goede

WILLEMSTAD — "Hoe meer handel van lokale produkten tussen de Antilliaanse eilanden plaatsvindt, des te meer de lokale fabrieken zullen produceren. De produktiekosten worden niet alleen lager, maar de producenten uit de Antillen worden dan ook steeds competitiever", zegt Rodney Lucia. Hij is de voorzitter van de Vereniging van Antilliaanse Industriëlen ASINA. ASINA presenteerde onlangs in het auditorium van de Kamer van Koophandel het zogeheten 'Trade Improvement Project'.

De industriebond poogt met het nieuwe project, een initiatief van Statenvoorzitster Lucille Wout, de handel tussen de vijf Antilliaanse eilanden te bevorderen.

Rodney Lucia is de mening toegedaan dat "de opsplitsingstrend die de eilanden de laatste jaren volgden, de toename van de handel niet ten goede kwam." Verder zijn diverse andere initiatieven om de handel tussen de vijf eilanden van de Antillen te bevorderen ook mislukt.

De voorzitter van ASINA is zelf industrieel-producent van onder meer betonmatten en spijkers. Hij vindt dat binnen de herstructureringssfeer die momenteel heerst, het op zijn plaats is om manieren te bedenken om meer commerciële transacties tussen de Antilliaanse industriëlen op de eilanden te creëren.

Hoewel de handel tussen de eilanden nooit heeft opgehouden te bestaan, denkt Lucia dat er nog altijd ruimte is voor verbetering. "Samen één natie vormen zou ook moeten betekenen dat er flexibele onderlinge handelsmogelijkheden zijn", aldus de voorzitter van de ASINA. Hij verwacht veel van het project. De Antilliaanse regering steunt het project en staatssecretaris Daniel Hassell was zelfs zeer te spreken over het project.

Lucia vermeldde verder dat zijn vereniging alle activiteiten steunt die tot groei van de industrie-sector kunnen leiden. De ASINA-voorzitter is stellig van mening dat het van belang is dat de ondernemers op de thuismarkt kunnen rekenen. De Antilliaanse producenten zijn volgens de vereniging "zich al bewust van de verantwoordelijkheid die zij tegenover de consumenten hebben en in de laatste jaren zijn veel investeringen gedaan om de kwaliteit van de produkten te verhogen."

Hij doelde op aangesloten leden die het afgelopen jaar het zogeheten ISO-9000 kwaliteitscertificaat behaald hebben. Het eerste bedrijf op Curaçao dat internationaal werd erkend was Continental Milling. Een aantal ASINA-leden is op het moment bezig met het proces van invoering van die ISO-normen. Verder deelde Lucia mee dat andere leden ook bezig zijn met de opzet van een gezamenlijke promotiecampagne voor lokale produkten, die op korte termijn op alle eilanden van de Antillen wordt gepresenteerd.

FINANCIEEL NIEUWS

Akzo in mineur op Damrak

AMSTERDAM - In navolging van Londen, waar de FTS-index met een reuzevaart de grens van 3000 doorboorde, was Amsterdam maandag lager. De index was aan het eind van de ochtend 2,25 punt gezakt tot 401,36 ondanks een wat betere obligatiemarkt.

"Londen ligt er echt heel verdrietig bij en hier vinden kleine partijen aanbod geen steun, waardoor de markt wegzakt. Ik denk dat we wel een paar dagen rondom de psychologisch belangrijke brug van 400 zullen blijven schommelen", aldus een handelaar.

Het chemie-aandeel Akzo Nobel was flauw gestemd. Volgens handelaren werd dit veroorzaakt doordat er een pakket aandelen boven de markt hangt. De Zweedse overheid verwierf ten tijde van de fusie tussen Akzo en Nobel een pakket aandelen Akzo met de optie deze in november te verkopen.

Beleggers namen hierop vast een voorschotje door aandelen Akzo in de aanbieding te gooien. De aandelen verloren f 1,40 op f 205,20. "Duidelijk is dat beleggers op het ogenblik aandelen Akzo afstoten in ruil voor stukken DSM." Dit aandeel lag in de zwakke markt heel redelijk met een verlies van slechts twee dubbeltjes op f 151,50.

De perikelen rondom de notering van CSM bleef het voedingsfonds parten spelen. De koers kalfde f 1,40 af tot f 66,10. Hoewel nog allerlei rechtszaken zullen worden gevoerd bestaat de kans dat CSM over driekwart jaar van de beurs zal worden verwijderd en dat doet de koers geen goed. In dezelfde sector verloor Heineken f 2 op f 236,80.

In de uitgevershoek lag VNU f 2,30 lager aangeboden op f 192,10. Wolters Kluwer kalfde f 0,80 af op f 117,20. In de havensector verspeelde Pakhoed f 0,30 op f 47,80 en verloor Van Ommeren f 0,10 op f 46,60. Nedlloyd lag echter twee kwartjes hoger op f 59. Elders lag Philips zeven dubbeltjes lager aangeboden op f 54,40 evenals Gist-Brocades op f 44,10.

Op de lokale markt was Bank Credit Lyonnais vast met een winst van f 1,70 op f 41. Braat, Goudsmit en Begemann mochten elk f 1 hogerop en Delft Instruments won een halve gulden op f 24,70. Zwak lag Nutricia met f 1,30 achteruitgang op f 84,60. NKF raakte f 1,50 kwijt op f 216 en voor HBG werd f 2 minder gegeven op f 295.

Dollar ruim cent hoger op wisselmarkt

AMSTERDAM - De dollar is de week op de Europese wisselmarkten ruim een cent hoger begonnen. In Amsterdam werd maandagmorgen een koers vastgesteld van f 1,7415 tegenover een koers van f 1,7310 aan het eind van de handel van afgelopen vrijdag.

De koersstijging had zich eerder op de dag voorgedaan in het Verre Oosten. Daar werden dollars gekocht met het oog op de vergadering van het beleidscomité van de Amerikaanse Centrale Banken (Federal Reserve) van dinsdag. Daar zou een renteverhoging uit kunnen komen, maar over het algemeen wordt die niet verwacht.

Verder was van invloed een kleine verzwakking van de Duitse mark. De koers ging wat naar beneden op grond van de verkiezingsuitslagen in de deelstaat Beieren, waar de zittende coalitiepartij FDP het slecht had gedaan.

Het pond sterling begon aardig wat hoger. Om 10.00 uur stond de Britse munteenheid in Amsterdam op f 2,7450 na afgelopen vrijdag te zijn gesloten op f 2,7315. Minister van Financiën Kenneth Clarke had een verdere verhoging van de rente in zijn land niet uitgesloten.

De effectenbeurs van Tokyo moest het stellen met een klein verlies. De Nikkei-index van de 225 fondsen daalde met 19,31 punten tot 19.814,36. Er was weinig te beleven nu de afsluiting van de eerste helft van het lopende boekjaar in het Japanse bedrijfsleven nadert.

IMF moet deel goud verkopen

LONDEN - Het Internationale Monetaire Fonds (IMF) moet een deel van zijn goudvoorraad verkopen om met de opbrengst daarvan extra steun aan de ontwikkelingslanden te financieren. Dit voorstel is afkomstig van Kenneth Clarke, de Britse minister van Financiën. Clarke opperde zijn idee vandaag op Malta tijdens een bijeenkomst ministers van Financiën van het Britse Gemenebest.

Het voorstel is gemeld in enkele Britse kranten. Clarke denkt dat het voldoende is om 10 procent van de IMF-goudvoorrraad te verkopen. Die voorraad heeft een waarde van ongeveer 40 miljard dollar. De verkoop moet gespreid over een aantal jaren plaatsvinden teneinde de wereldgoudmarkt niet te ontregelen.

Clarkes voorstel zal niet zonder slag of stoot worden overgenomen. Zo zullen Rusland en Zuid-Afrika bezwaar maken tegen de verkoop omdat ze schade lijden van een ontregeling van de goudmarkt. Deze twee landen zijn niet alleen grote partijen op de wereldgoudmarkt, maar tevens kandidaat voor omvangrijke financiële steun.

Na de bijeenkomst op Malta vertrekt minister Clarke naar Madrid. Daar wordt het komende weekeinde de jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank gehouden.

Orderpositie Nederlandse industrie hoger

VOORBURG - De Nederlandse industrie heeft in augustus meer orders ontvangen. Dat blijkt uit de maandelijkse conjunctuurtest van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Op grond van het seizoen hadden ondernemers een lichte afname van de bedrijvigheid, de orderontvangst en de orderpositie verwacht. In werkelijkheid neemt de bedrijvigheid toe. Ook over de orderontvangst en de orderposiie zijn de ondernemers iets beter te spreken.

Het CBS verwacht nu dat verbetering van de industriële produktie, zoals eerder dit jaar gesignaleerd, verder zal doorzetten. Ook de ondernemers zelf voorzien een verdere stijging van de bedrijvigheid in de komende drie maanden.

Cardoso ligt voor in Braziliaanse stembuscampagne

■*PALMEIRA DOS INDIOS — De verkiezingscampagne draait op volle toeren. Volgens de opiniepeilingen maakt Fernando Henrique Cardoso (links) de meeste kans als de winnaar uit de eerste ronde te komen. Een tweede stemronde is, naar het zich laat aanzien, wel nodig en daarin zal de bekende vakbondsleider Lula het tegen Cardoso moeten opnemen. Cardoso's campagne richt zich volledig op een herstel van de economie met onder meer nationalisering van honderden staatsbedrijven. Deze foto toont Cardoso tijdens zijn campagne in het noordoosten van het immens grote Brazilië.*

Rendement blijft laag in Nederlandse wegenbouw

UTRECHT - Het rendement van de wegenbouwbedrijven in Nederland blijft te laag. Dat heeft voorzitter G. Van Herrewegen maandag gezegd op de algemene vergadering van de Nederlandse Vereniging van Wegenbouwers (NVWB) in Utrecht. Het ontbreekt de bedrijven daardoor aan geld om vernieuwende activiteiten te ontwikkelen.

Volgens Van Herrewegen blijkt uit onderzoek door het economisch instituut voor de bouwnijverheid dat het rendement in 1993 iets gestegen is ten opzichte van het jaar daarvoor. Het rendement is echter nog steeds lager dan bijvoorbeeld het rendement op staatsleningen.

Zo kan het risico voor het ontwikkelen van nieuwe technieken en werkmethoden nu niet worden genomen. Daarbij is er volgens Van Herrewegen geen onderscheid tussen technische ontwikkelingen bij grote bedrijven en de verbetering van de produktiviteit in het midden- en kleinbedrijf. Investeringen in de kwaliteit van mensen door om-, her- en bijscholing blijft volgens de NVWB-voorzitter eveneens achter. Rendementsherstel is ook noodzakelijk om de zorg voor milieu en arbeidsomstandigheden verder te ontwikkelen.

Volgens de NVWB zetten vooral aanhoudende aanbestedingen tegen de laagste prijs de winst onder druk. Opdrachtgevers en aannemers moeten volgens Van Herrewegen dan ook samen de verantwoordelijkheid nemen voor een een juiste prijs-kwaliteitsverhouding. Alleen dan kan aan de toekomstige eisen voor de uitvoering van de infrastructuur tegemoet worden gekomen.

Philips steekt kapitaal in promotie van cd-i

NEW YORK - Philips trekt ongeveer 15 miljoen dollar uit voor een grote reclamecampagne in de Verenigde Staten om zo de verkoop van de cd-i-speler te stimuleren. Zo verschijnen er spotjes op de popzender MTV. De tv-campagne wordt ondersteund met advertenties in verschillende bladen.

De elektronika-producent verwacht dat er aan het eind van dit jaar zo'n 500.000 interactieve cd-machines in de VS zijn verkocht. Meer dan voorheen richt Philips zich op de spelletjesmarkt. Deze vorm van elektronische ontspanning is, afgezien van de erotische programmatuur, het populairst. Philips heeft ondertussen het aantal spelletjes voor de cd-i-machine verdubbeld.

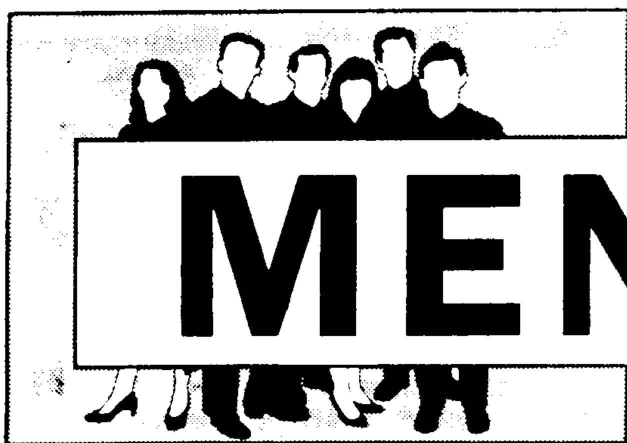
De campagne gaat van start in een sceptische markt. Daarvoor zijn huidige verkoopaantallen van cd-i niet erg indrukwekkend. Ter vergelijking: in de Amerikaanse huiskamers staan alleen al 30 tot 35 miljoen Nintendo- en Sega-spelcomputers. Ook wordt het Philips-produkt bedreigd door de opkomst van computers met cd-romspelers.

Volgens analist Lee Isgur uit San Francisco heeft Philips, sinds de introductie drie jaar geleden, niet al te succesvol geopereerd. De cd-i-speler was in eerste instantie te duur, terwijl de software niet erg aantrekkelijk was. "Ze hebben nog steeds een kans op succes, maar ik denk dat het een kleine kans is", zegt Isgur in de zakenkrant Wall Street Journal maandag.

Aan de prijs heeft Philips al wat veranderd. Er is een nieuw model gelanceerd voor slechts 299 dollar. Toch denken de deskundigen dat het Eindhovense concern een harde dobber zal krijgen. De concurrentie van de spelcomputerfabrikanten als Nintendo en Sega is hard. Ook zijn er andere kapers op de kust met interactieve apparaten. Zo is sinds kort de Amerikaanse firma 3DO op de markt, maar de verkoop stelt tot nu toe teleur. Ook Sony heeft zich in de strijd gestort.

Volgens de Amerikaanse deskundige Steve Krause heeft Philips meer succes in Europa met cd-i dan in de VS. Een opmerkelijk geluid overigens. In Europa bestaat juist de indruk dat cd-i zich beter ontwikkelt in de VS. "De cd-i-speler is een goed produkt in die zin dat Philips zich met de ontwikkeling van software moest bezighouden. Of de speler een toekomst heeft, is afhankelijk van hoe agressief Philips zijn produkt steunt", zegt Krause.

Volgens Philips loopt de verkoop van de cd-i als gepland. Eind dit jaar moeten er in totaal één miljoen apparaten zijn verkocht, waarvan 500.000 in Europa. Volgend jaar 'of in 1996' moet de commerciële doorbraak hebben plaatsgevonden, zo verwacht Philips.

MENSEN

Boutros bezoekt worstelaars

■*Secretaris-generaal Boutros-Ghali van de Verenigde Naties bezocht deze week in Tokio een sumo-worstelwedstrijd. Na afloop complimenteerde hij de Hawaiiaan Musashimaru (midden) en de Japanner Mainoumi.*

Onprettige kraak

Met veel inspanning lukte het **inbrekers** een filiaal van de Duitse Raiffeisenbank in Wachsenzell bij Ingolstadt binnen de komen, om daar slechts lege ruimtes aan te treffen.

De bank was namelijk onlangs *verhuisd*, maar het uithangbord was blijven hangen. De daders, die eerst een zwaar ijzeren hek uit de muur moesten slopen en vervolgens een raam uit het kozijn hevelden, hadden zich blijkbaar slecht voorbereid.

Kruis voor Ackerman

Tijdens een informele bijeenkomst in het Avila Beach Hotel ontving de **kringcommissaris** van het Rode Kruis van de Nederlandse Antillen & Aruba dr P.Ackerman het *kruis van verdienste* uit handen van gouverneur mr Jaime Saleh.

De afscheid nemende voorzitter van het Nederlandse Rode Kruis, mr J. van der Weel memoreerde in zijn toespraak de belangrijke bijdrage die dr Ackerman heeft geleverd aan de ontwikkeling van het Rode Kruis op de Nederlandse Antillen en Aruba.

Karpov contra Fischer

De kans is groot dat **Anatoli Karpov** en **Bobby Fischer** elkaar eind november voor het eerst zullen treffen. Fisher heeft vorige week schriftelijk zijn voorlopige deelneming toegezegd aan een wedstrijd tussen twee teams. Karpov heeft zich daarvoor al ingeschreven.

De 51-jarige Fisher veroverde in 1972 de *wereldtitel* ten koste van Boris Spasski. Drie jaar later moest hij zijn titel afstaan aan de Rus Karpov, zonder dat ze een wedstrijd tegen elkaar speelden. Fischer zou zich op dit moment op een geheime plaats in Boedapest verborgen houden, omdat in de Verenigde Staten een arrestatiebevel voor hem klaar ligt.

Aan de wedstrijd doen twee teams met ieder zes spelers mee. De ene formatie schaakt in Belgrado en de ander in Athene. Mocht Fischer alsnog afzeggen dan neemt Gari Kasparov zijn plaats in.

Ruben Page geëerd

Kortgeleden werd de vroegere **gedeputeerde van Toerisme** van het eilandgebied Curaçao Ruben Page in Ocho Rios op Jamaica benoemd tot erelid van de CTO, de *Caribbean Tourism Organization.* Dit gebeurde tijdens de 18de Caribbean Tourism Conference. Page is zelf in het verleden voorzitter en vice-president van de CTO geweest.

Lada-olifant vertrekt

Diergaarde Blijdorp moet de olifant **Douanita** afstaan aan de Zoo in het Tsjechische Ustinad Laben, zo heeft het gerechtshof in Den Haag afgelopen vrijdag bepaald. De Rotterdamse dierentuin redde het dier zes jaar geleden van de dood.

Tussen de twee dierentuinen bestond een slepend *conflict*. De Tsjechen kregen het olifantenvrouwtje in 1988 in Vietnam in ruil voor een paar Lada's. Ook kocht de dierentuin een Maleisische beer. De twee dieren werden per schip vervoerd. Toen het transport Rotterdam aandeed, nam de Algemene Inspectiedienst ze in beslag omdat de kapitein de beesten zwaar verwaarloosd had. De op het randje van de dood balancerende Douanita kreeg onderdak in Blijdorp. De eveneens in zorgwekkende toestand verkerende beer ging naar de Beekse Bergen. Ook hij moet terug naar Tsjechië, zo heeft het Hof bepaald.

Ruzie om bruidsschat

Zeker 4.979 vrouwen zijn vorig jaar in India **vermoord** of hebben zelfmoord gepleegd naar aanleiding van ruzies om bruidsschatten. Dat heeft de Indiase minister P.M. Sayeed gezegd.

Ook werd melding gemaakt van een zelfmoord wegens een conflict om een bruidsschat. In Bombay stak een 27-jarige vrouw zichzelf en haar zes maanden oude kind in brand. De vrouw liet een afscheidsbrief achter, waarin ze zei sinds het begin van haar huwelijk in 1992 *geestelijk gemarteld* te zijn door haar man en diens ouders.

De Indiase traditie dwingt ouders er al eeuwenlang toe de schoonfamilie van hun dochter geld en geschenken te geven. Nog altijd worden de meeste huwelijken in India gearrangeerd. Het gebeurt vaak dat vrouwen in het eerste jaar van hun huwelijk ernstig worden toegetakeld of worden vermoord wanneer hun ouders hun schoonfamilie niet kunnen geven waar ze om vragen.

Sayeed zei dat in acht van de 25 deelstaten en in de hoofdstad New Delhi gevallen van moord of zelfmoord in verband met bruidsschatten waren geregistreerd.

Wagner doodt okapi

In de **dierentuin** van Kopenhagen is een okapi doodgegaan aan stress, vermoedelijk veroorzaakt door de geluiden uit een nabijgelegen park, waar werd gerepeteerd voor een uitvoering van de opera *Tannhäuser* van Richard Wagner. De 6-jarige okapi, die net als sommige andere zoogdieren ernstig aangedaan kan raken door ongebruikelijke geluiden, begon onmiddellijk te hyperventileren toen de repetitie begon. Het dier raakte in shock en zakte in elkaar. Het orkest gaat elders repeteren.

Man baalt van baard

Een 25-jarige, **ongeschoren** Hagenaar heeft het gepresteerd *180 scheermesjes* te stelen in de vestiging van Vroom en Dreesman aan de Grote Marktstraat. Politieagenten in burger zagen de man lopen met een opvallend gevulde jas. Toen zij hem aanhielden bekende hij meteen de mesjes te hebben gestolen. De waarde van de buit was driehonderdvijftig gulden. De Hagenaar verklaarde dat hij geen geld had, maar dat hij baalde van zijn ongeschoren uiterlijk.

Artillerie op schot

Finse **soldaten** hebben kortgeleden op een oefenterrein in Lapland per ongeluk negen mortiergranaten afgevuurd op een kudde rendieren. Eenenveertig dieren werden gedood. De dieren kwamen, nadat de granaten waren afgevuurd, plotseling achter een heuvel tevoorschijn en stormden de plek op die als doel was aangemerkt, zei een woordvoerder van Defensie. Het *ongeluk* deed zich voor bij Kemijarvi, op 900 kilometer ten noorden van Helsinki.

Markies onterfd

De markies van **Blandford** heeft het bij zijn vader, de hertog van Marlborough, definitief verbruid. Vorige week heeft een rechter in Londen besloten dat de hertog zijn 29-jarige zoon, die al drie maanden in de gevangenis zit, mag *onterven*. Daardoor loopt de eigenzinnige markies omgerekend ruim 110 miljoen gulden en de hertogelijke titel mis.

Blandford heeft in de loop der jaren tot ergernis van zijn ouders een flink strafblad opgebouwd. Al in 1985 ging het mis, toen hij werd gearresteerd wegens de diefstal van drugs uit een apotheek. Het bleek het begin te zijn van een reeks incidenten.

Onlangs kwam de Engelse markies weer negatief in het nieuws, toen hij in juni werd gearresteerd wegens diefstal van betaalcheques. Tevens zou hij een taxiritje hebben gemaakt zonder te betalen. De rechter liet hem toen op borgtocht vrij.

Blandford was nog geen etmaal op vrije voeten gesteld of hij werd opnieuw opgepakt. Dit keer op verdenking van bedreigend taalgebruik en agressief gedrag in een avond-apotheek.

Het stadsdeel Zuid in Amsterdam wil de mogelijkheid onderzoeken om een **beeld** van Picasso in het Vondelpark te gelde te maken. Met de opbrengst van het kunstwerk zou het park kunnen worden opgeknapt. Kunst- en Cultuurwethouder Ernst Bakker is het echter absoluut niet eens met een eventuele verkoop. Het Vondelpark verkeert door de hoge grondwaterstand in slechte staat. De opknapbeurt kost rond de *30 miljoen gulden*, maar het stadsdeel kan dat bedrag niet opbrengen.

De Spaanse kunstenaar heeft het beeld in de jaren zestig geschonken met als voorwaarde dat het blijvend tentoongesteld zou worden. Een aantal jaren geleden opperde het Haags Gemeentemuseum het plan om een aantal schilderijen, waaronder één van Picasso, te verkopen om wat meer financiële armslag te krijgen. Het voorstel stuitte op heftig protest en werd nooit uitgevoerd.

Geluk is:

de ander ontmoeten
de ander beminnen
de ander nemen zoals hij/zij is
de ander geven
de ander verdragen
de ander helpen en steunen, in goede en slechte dagen
de ander gelukkig proberen te maken
de ander plaatsen als nummer één
de andere tranen van geluk doen schreien
daardoor alleen is de één ook het geluk beschoren
en heeft de ander het geluk ergens bij te horen
alleen zo kun je in 65 jaren, het allergrootste geluk vergaren.

Op 25 september 1994 hebben onze ouders

HENNY L.R. HENRY en
JOHANNA J.R. HENRY-VAN HOLT

hun **65-jarig** huwelijksfeest gevierd.

Bedankt lieve ouders dat onze wieg bij jullie heeft mogen staan.

Stanley, Vilma, Ronald, Haydie, Clarice en Noraly
Echtgeno(o)t(es), kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Hoera, Jan-Fedde en Bjinse hebben een zusje!

Froukje Elisabeth

Baukelien Schrantee
Gerlof Jan Bouma

Mgr. Kieckensweg 32
Tel.: 627944
Curaçao, 24 september 1994

Wij zijn heel erg blij met de komst van onze zoon :

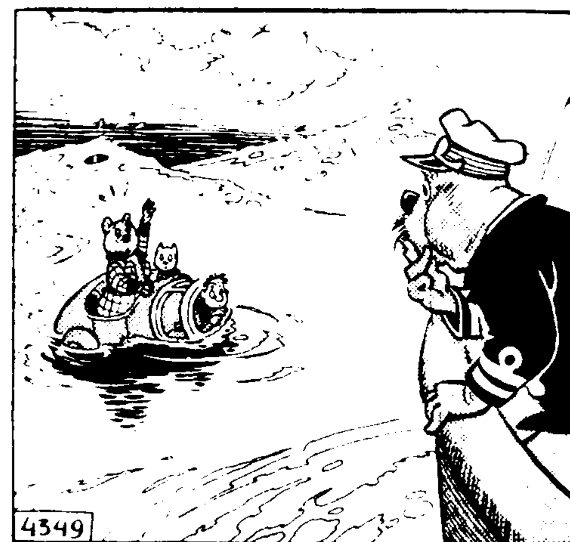
Calvin Jay
de Wijs

De gelukkige ouders :
Kees de Wijs en
Janice Jonkman

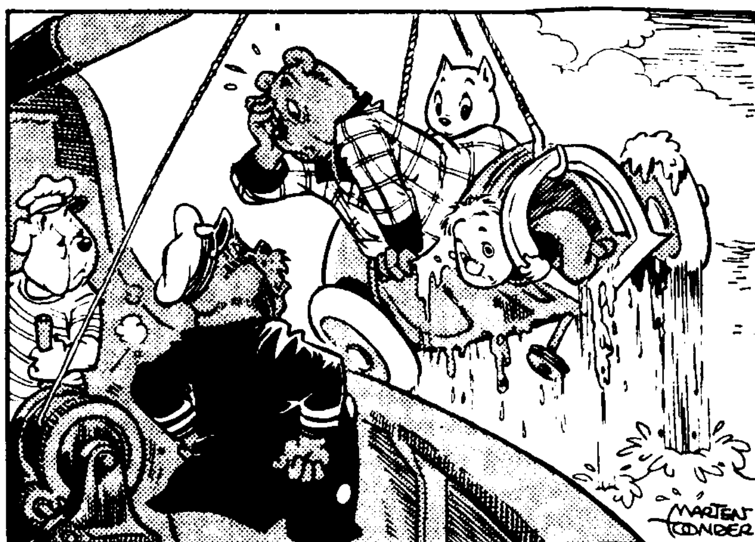
datum : 24 september 1994
tijdelijk : St. Elisabeth's Hospitaal
kamer # 35

Heer Bommel en het ontstoffen

door **Marten Toonder**

4349 — De *Albatros* zwoegde moeizaam over de wilde zee. De gezagvoerder liet zover mogelijk oostelijk sturen, want hij wilde de plek ontgaan waar de Stuifeilanden bezig waren te verzinken.

Maar de stroom was sterker dan zijn machines en daarom werd het vaartuig tot zijn ontstemming toch naar het toneel van de ramp gedreven.

Zo kwam het dat hij bij het krieken van de bleke dageraad een vreemd vaartuigje in het oog kreeg, dat daar met enkele drenkelingen ronddobberde.

"Donders", prevelde de kapitein onthutst. "Als dat die overgehaalde Bobbels niet is! Vaart daar rond in z'n automobiel alsof er niets aan de hand is. Maar hij mag blij zijn dat we zijn afgedreven, want lang kan hij niet boven blijven in die ouwe kar."

Met deze gedachte liet hij de *Albatros* bijdraaien en een laadboom uitbrengen. En na enig geschreeuw over en weer werd het trouwe voertuig met de uitgeputte inzittenden omhoog getakeld.

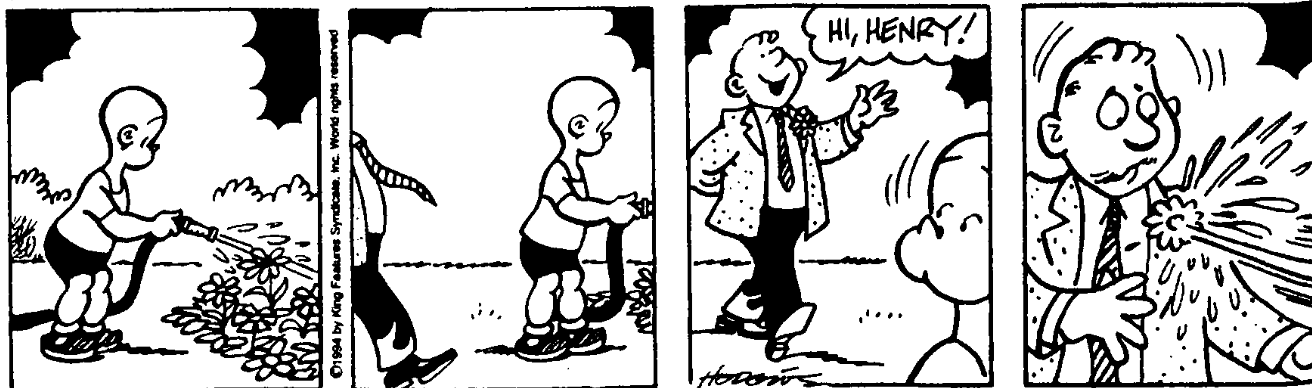
"Kapitein Wal Rus", sprak heer Ollie ontroerd. "U komt precies op tijd. De Oude Schicht kan veel, maar nu was hij toch bijna gezonken."

"Je eigen schuld, meneer!", riep de gezagvoerder. "Wat moest je ook op de Stuivers met je overgehaalde hoerawagen?"

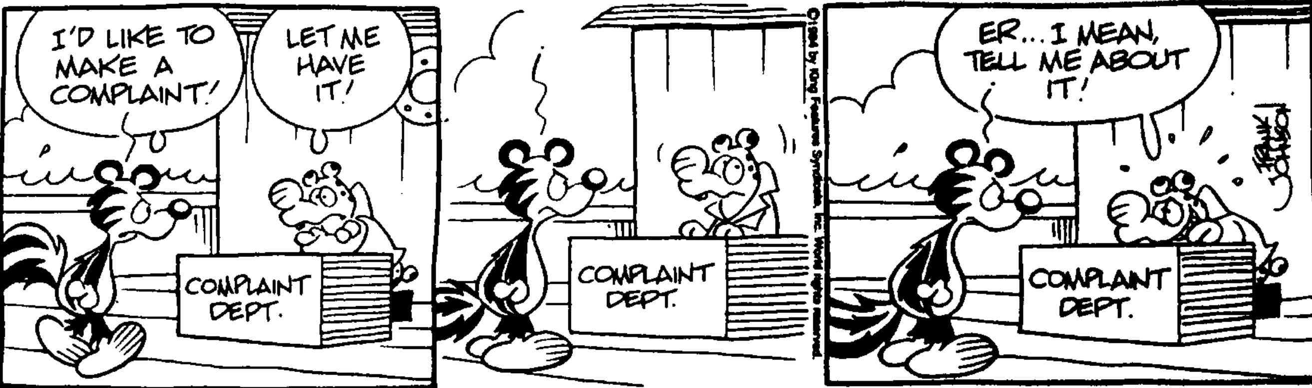
"Ik wilde er een nieuw leven beginnen", zei heer Bommel zwak.

"Juist, ja", hernam de kapitein. "Dat herinner ik me. En dat is dus de reden, dat het eiland gezonken is. Zoiets kan men van landrotten verwachten!"

HENRY ® **By Dick Hodgins**

BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

REDEYE ® **By Bill Yates & Mel Casson**

AGENDA

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN

Patiënten van de artsen van Bandabou (derde district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen en het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'

Santa Maria 17. Tel.: 682344/682347, 682412/682574. Fax: 681050. Kantooruren: 07.00-16.30 uur.

Voor de wachtzuster gelieve tel.: 600661 te bellen na 17.00 uur.

Telefonisch spreekuur in ieder wijkgebouw: dagelijks van 08.00-08.30/14.30-15.00 uur

- Huize Halman Otrobanda: tel.: 628268; spreekuur woensdag van 09.00-11.00 uur.
- Sta. Maria 17: tel.: 682344; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Bonam: tel.: 371865. spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur. Sokudi: tel.: 367824.
- Sentro Mediko Montagne Abao: tel.: 673711; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.
- Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel.: 618537; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Suffisant: tel.: 687707; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: 671628; spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur.
- Inloopspreekuur voor zuigelingen- en kleuterzorg: vrijdag van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat. Tel.: 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

Kantoor Gosieweg 15. P.O. Box 3619. Tel.: 692231/692232. Fax: 692709; geopend van 07.00-17.00 uur. Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16; open van 08.00-16.00 uur. Tel.: 649422.

Voor de wachtzuster vanaf 23 september om 17.00 uur t/m 30 september om 07.00 uur gelieve tel.: 685721 of page 310-1179 te bellen.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO

Schottegatweg Noord 43. P.O. Box 3689. Tel.: 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling. Consultatiebureau [illegible] rdagmiddag [illegible] Consultatiebureau [illegible] dagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU

Fontein 25. tel.: 648077/648367; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur. Voor de wachtzuster gelieve tel.: 648798 of 601760 te bellen.

APOTHEKEN

NACHTDIENST

Otrobanda: Otrobanda Winkelcentrum Brion. Tel.: 625833-34-35. Punda: Botica Cornelweg 32. Tel.: 379098/ [illegible]

AMIGOE Colofon

WEGA DI NUMBER

zat	zon
7746	0590
6892	7146
9196	0199

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	112
Politie:	114
Brandweer:	114
Hospitaal:	624900
Aidslijn:	128
Kodela:	135

HEEFT U HULP NODIG?
Bel SOS-lijn 127!

NOODGEVALLEN/ VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar!

STICHTING VERANTWOORD OUDERSCHAP
(Fundashon Famia Planea)

Assistentie geboorteregeling:
Kliniek Bitterstraat 1-A (tel.: 611323): dagelijks open van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; dokter aanwezig op maandag en vrijdag van 14.00-16.00; dinsdag, woensdag en donderdag van 08.00-11.00 uur.
Kliniek Kas Chikitu (zuigelingenconsultatiebureau): open op woensdag van 13.00-15.00 uur.

LUCHTPOSTSLUITING POSTKANTOOR GROOT KWARTIER

Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 685544

openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel Parera (tel.: 654300/ fax: 371713) is open van maandag t/m vrijdag 08.00-12.00/13/00-17.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur.

DIERENARTS
Voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

Botica Otrabanda
OPEN NON STOP

TELECURAÇAO (kanaal 8/6)

MAANDAG
17.00 Atardi Hubanil (konta kuenta, cartoons, jeugdjournaal); 18.02 Stop de Strop; 18.30 Nieuws in het Nederlands; 18.40 Musical Specialentina; 19.03 Desiree's Banket: Christmas Cake; 19.30 Noticiasemanal: Nos Naturalesa; 20.00 Telenotisia (lokal, internashonal en sportnieuws); 21.00 Wega di Number Korsou; 21.10 Den Kas di Mi Suegra; 21.40 60 Minutes; 22.30 Dr. Quinn, Medicine Woman; 23.10 NOVA; 24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

TV-11 (kanaal 11)

MAANDAG
16.00 Cartoons; 18.30 Reportajes; 19.00 Showbiz Today; 19.30 Sálvase Quien Pueda; 20.00 Ocurrió Así; 21.00 Seveno; 22.00 Sine den bo Kas; 23.30 Prime News; 24.00 Sluiting.

CINE (kanaal 88)

MAANDAG
18.15 Movie: *The Counterfeit Traitor*; 18.45 Movie: *This is My Life*; 21.00 Movie: *Red Wind*; 22.30 Movie: *A Kiss Before Dying*; 24.15 Movie: *Mischief*; 22.00 Movie: *Raid on Rommel*; 03.45 Movie: *Red Wind*; 06.30 Movie: *Paper Lion*.

TBS (kanaal 80)

MAANDAG
16.05 Jetsons; 16.35 Captain Planet and the Planeteers; 16.05 Flintstones; [illegible] Charles in Charge; 17.05 Saved by the Bell; 17.35 Saved by the Bell; [illegible] Growing Pains; 18.35 Andy Griffith; 19.05 Beverly Hillbillies; 19.30 To be Announced; 24.05 National Geographic Explorer; 22.30 Movie: ... *And Justice for All*; 01.05 National Geographic Explorer; 03.00 Movie: *The Over the Hill Gang Rides Again*; 05.05 Gomer Pyle, USMC; 05.35 Headline News.

ABC (kanaal 77)

[illegible]

Tientallen doden in Sri Lanka bij legeroffensief

COLOMBO — Bij een grootscheeps offensief van het leger van Sri Lanka tegen Tamil-rebellen in het noorden van het land zijn sinds zondag ten minste 75 Tamil-rebellen en twee soldaten om het leven gekomen. Dat heeft een legerwoordvoerder maandag meegedeeld.

Het regeringsleger begon zondag met vliegtuigen en tanks een offensief in het door opstandelingen gecontroleerde gebied ten zuidoosten van de militaire basis Palaly op het schiereiland Jaffna. Volgens de legerwoordvoerder waren de opstandelingen in die streek een aanval aan het voorbereiden. De Tamil-tijgers vechten voor een eigen staat in het noorden en het oosten van Sri Lanka.

Russen vertrouwen Jeltsin niet

MOSKOU - De Russische president Jeltsin geniet het vertrouwen van maar twaalf procent van zijn onderdanen. Een meerderheid van de Russen (57 procent) heeft geen vertrouwen in hem, zo blijkt uit een peiling die zondag bekend is gemaakt door Itogoel, een bekend politiek programma van de onafhankelijke zender NTV.

Volgens de peiling heeft 57 procent van de Russen "geen vertrouwen" in Jeltsin, twintig procent "half wel, half niet" [illegible] vertrouwt twaalf procent hem "helemaal" en heeft elf procent geen mening. In de uitzending bleek niet onder hoeveel mensen de peiling is gehouden. Presentator Kisseljev wees erop dat "een lage score niet automatisch een nederlaag betekent" bij mogelijke verkiezingen. Hij herinnerde aan de overwinning van Jeltsin bij het referendum van april 1993 - dat met name ging over het vertrouwen in de president en in zijn hervormingspolitiek.

CBS (kanaal 75)

MAANDAG
15.00 Guiding Light; 16.00 Young and the Restless; 17.00 News; 17.30 News; 18.00 News; 18.30 CBS Evening News; 19.00 Inside Edition; 19.30 Price is Right; 20.00 Nanny; 20.30 Dave's World; 21.00 Murphy Brown; 21.30 Love & War; 22.00 Northern Exposure; 23.00 News; 23.35 Late Show With David Letterman; 24.37 Extra: The Entertainment Magazine; 01.07 Entertainment Tonight; 01.37 Last Call; 02.07 News; 02.42 News Up to the Minute; 05.30 CBS Morning News.

NBC (kanaal 85)

MAANDAG
15.00 Yolonda; 16.00 American Journal; 16.30 Inside Edition; 17.00 News; 17.30 Inside Edition; 18.00 News; 18.30 NBC Nightly News; 19.00 Extra; 19.30 Price is Right; 20.00 Fresh Prince of Bel-Air; 20.30 Sitcom; 21.00 Movie: *A Friend to Die For*; 23.00 News; 23.35 Tonight Show With Jay Leno; 24.35 Late Night; 01.35 Later With Greg Kinnear; 02.05 Paid Program; 02.35 Hawthorne Communications; 03.05 NBC News Nightside; 05.30 News.

AE (kanaal 73)

MAANDAG
16.00 Columbo; 17.00 Police Story; 18.00 Rockford Files; 19.00 In Search Of; 20.00 Biography; 21.00 Sherlock Holmes Mysteries; 22.00 Lovejoy Mysteries; 23.00 Law & Order; 24.00 Biography; 01.00 Sherlock Holmes Mysteries; 02.00 Lovejoy Mysteries; 03.00 Law & Order; 04.00 Movie: *The Secret of Lady X*.

LIFE (kanaal 71)

[illegible] *She Knows Too Much*; 18.00 Supermarket Sweep; 18.30 Shop Till You Drop; 19.00 Designing Women; 19.30 Designing Women; [illegible] Unsolved Mysteries; 21.00 Movie: *Fatal Memories*; 23.00 Unsolved Mysteries; 24.00 Unsolved Mysteries; [illegible] Paid Program.

IK HEB DEN GOEDEN STRIJD GESTREDEN,
IK HEB MIJN LOOP TEN EINDE GEBRACHT,
IK HEB HET GELOOF BEHOUDEN.
(2 Tim. 4:7)

Met diep leedwezen geven wij kennis van het plotseling heengaan van onze lieve man, vader, schoonvader, grootvader en broer:

HUBERT WALDY BRAAM SR.

Namens zijn:

Echtgenote	: Edna Braam-Vega
Kinderen	: Karel en Ethleen Braam-Statia Bertie en Danique Braam-van Ierland Rosemarie en Alan Romijn-Braam Desiree Braam Eduard en Louisa Braam-Palacios Sharine Braam Yolanda en Enda O'Meara-Braam
Kleinkinderen	: Stephanie, Brandon, John, Christopher, Eduardo, Steven, Liza, Alexander, Tiffany en Cybill.
Broers en zusters	: Henk en Agnes Braam-Adney en kinderen Eline Lietensoeng-Braam en kinderen Ilse Suhirman-Braam en kinderen Saskia der Kinderen (dochter wijlen Jetty Braam) Rudy en Carmen Braam en kinderen Roland en Jos Braam en kinderen Harold Braam en kinderen
Overige familie	: Vega, Statia, van Ierland, Romijn, Palacios, O'Meara, Jurna.

De uitvaart zal plaatsvinden op WOENSDAG 28 SEPTEMBER 1994 te Botteller.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 13.00 uur.
Om 16.00 uur zal een oecumenische dienst gehouden worden.

In plaats van bloemen, gelieve een donatie te doen aan:
De "Stichting Kwido pa Famia", MCB Rek. No. 608570-09.

Na de begrafenis gelieve geen rouwbeklag aan huis.

Ku tristesa nos ta partisipá fayesimentu di

Sr. Hubert W. Braam Sr.

Na bida un doño di trabou korekto, ku hopi pasenshi i ku semper tabata dispuesto pa skucha nos ki ora ku nos a akudi serka dje.

Nos ta pidi Dios Tata Todopoderoso pa asepté den Su Reino i lagé gosa di e felisidat eterno.

Meneer Braam lo hasi falta na kantor.

Empleadonan di Advokatenkantoor Braam & Braam.

Braam & Braam
Advocaten - Abogados - Lawyers

Diep bedroefd geven wij U kennis van het plotseling overlijden van

WIJNAND KAMER

te

Sint Maarten 23 september 1994

Sint Maarten	: Ryan Kamer-Musters
Nederland	: Eline Kamer en kinderen Rein Kamer Familie Kamer

De begrafenis vindt te Nederland plaats.

Correspondentie-adres	: Ryan Kamer - Musters Ebenezer Estate [illegible] Sint Maarten.

Hierbij maken wij met diep leedwezen het overlijden op 70 jarige leeftijd bekend van

EDGAR GERARD DE WINDT (ETCHI)

Weduwe	: Neri I. De Windt Pizziolo
Dochter	: Liza M. De Windt
Zuster	: Aura en Jan De Vries De Windt en familie
Schoonzusters	: Wed. V. De Windt Vidal en familie Wed. M. De Windt Kenny en familie Wed. L. De Windt Winkel Wed. L. Pizziolo Winkel en familie
	Jan en Maria Marent Pizziolo en familie
Schoonbroers	: [illegible] en Josefina Pizziolo Sandoval [illegible]ilie Overige families De Windt en Pizziolo

De teraardebestelling zal plaatsvinden op dinsdag 27 September 1994, vertrekkende van de rouwkamer van het Sint Elizabeth Hospitaal naar de Protestantse Begraafplaats op de [illegible]weg. Bezoek van rouwbeklag vanaf [illegible] Gelieve geen bezoek van [illegible]

Max Pandt
Varina Pandt
Raphael Ratie

ta partisipá ku inmenso dolor morto trágiko di nan kerida i inolvidable esposa, mama i suegra

Sra. Irina M. Pandt-Scoop

ku a fayesé dia 18 di sèptèmber 1994 na Sint Maarten, Antia Nerlandes.

Djamars 27 di sèptèmber 1994.

11.00'or a.m.	: Yegada di su restunan mortal na Airport Hato
1.00'or p.m.	: Ta kuminsá risibí bishita di kondolensia na Misa di Janwé
3.00'or p.m.	: Misa i seremonia religioso oficiá pa Reverendo Montoya i [illegible]
4.00'or p.m.	: Entiero saliendo for di kerki di Sagrado Curazón na Janwé pa Santana na Botteller.
su papa	: Julio Scoop
su rumannan	: Russell Scoop i famia Andy Scoop i famia Eric Scoop i famia Salvi Scoop Aliny Sieger-Scoop i famia Militza Blaauw-Scoop i famia Mignette Henriquez-Scoop i famia Julius Scoop i famia
Famianan i konosínan	: Scoop, Pandt, Helmijr, Curiel, Van der Linde-Helmijr, Agnes, Van Utrecht, Ratie i demas famia.

Ta invitá famianan, amigunan i konosínan di Sra. Irina M. Pandt-Scoop pa tuma despedida di nos tur su Irina tan stimá. Irina ta laga un vacío ku nunka por ser yená.

Heel diep geschokt en bedroefd, doch dankbaar voor alles wat zij voor ons heeft mogen doen maken wij het tragisch overlijden bekend van onze Manager

Mevr. Irina M.J. Pandt

zij was Manager van The Yellow House St. Maarten

Wij zullen haar altijd blijven gedenken als een oprechte, vriendelijke en betrouwbare persoon.
De mooie en leuke herinneringen die wij als collega's aan Irina hebben zullen ons helpen deze moeilijke dagen te doorstaan.
Aan de nabestaanden onze innige deelneming en veel sterkte met dit grote verlies.
De teraardebestelling zal dinsdag 27 september plaatsvinden op de begraafplaats te Botteller.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 1 uur in de Kerk van Janwé.

Voor deze trieste gelegenheid zal La Casa Amarilla Punda en Sonesta 's middags gesloten zijn.

Namens:
The Yellow House St. Maarten
La Casa Amarilla Punda en Sonesta
Aruba Trading Company
Morris E. Curiel & Sons
The Yellow House Saba.

[illegible] den Señor i awor Señor a bin buské.

A fayesé tristemente:

Dario Hipólito Wellman

miho konosí komo DADACHI
na bida direktor di Wellman Auto Supplies n.v.

Na nomber di:

Su esposa	: Sra. Vda. Edna Wellman - Torres
Su yunan	: Kathleen Seferino - Wellman i famia Enrico Wellman i famia [illegible] Roberto Wellman Wilhelmina de Haak-Pantus i famia
Famianan	: Lamp, Lampe, Barnier, Da Costa Gomes Torres, Neuman i de Haak Tur su amigu i konosínan Empleadonan di Wellman Auto Supplies n.v.

Akto di entiero lo tuma lugá djaweps 29 di septiembre 1994 pa 4'or di atardi, saliendo for di Kerki Katoliko na Sta. Rosa pa Santana katoliko na Sta. Rosa. Prome ku entiero lo tin un Santu Sakrifisio di misa pa deskanso di alma di e defuntu. Ta kuminsa risibi bishita di kondolensia for di 1'or di merdia na misa di Sta. Rosa. Despues di entiero lo no por risibi bishita di kondolensia na kas.

STAF I PERSONAL DI
Wellman Auto Supplies n.v.
Curacao - Bonaire

kier a kumpli ku e triste deber di partisipá fayesimentu di

Dario Hipólito Wellman

miho konosí komo DADACHI
na bida Direktor di Wellman Auto Supplies n.v.

PAS NA SU RESTUNAN

WEGWIJZER